

Biblioteks*bladet*

Tem

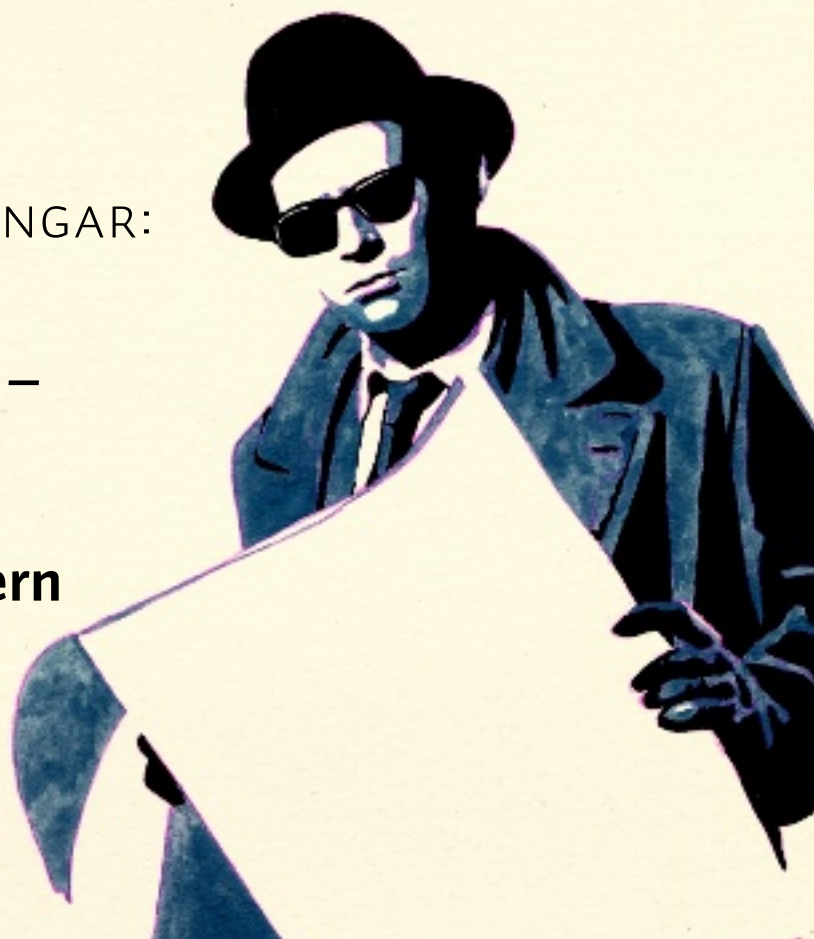
Tidskrifter

TIDSKRIFTER FÖR SPELARE:
Poker och Travronden

TIDSKRIFTER MED VÄRDERINGAR:
ETC och Neo

**Prenumerationsagenterna –
inte som andra agenter**

DEBATT: **Stockholmsvänstern
sviker eftersatta grupper**

- 3 Tidskrifterna som spelar högt. Åsa Ekström
- 6 Ingen tidskriftsbiennal i Stockholm. Henriette Zorn
- 9 Travronden. Åsa Ekström
- 10 Gammal rebell och ung liberal uppstickare. Annina Rabe
- 14 Agenter med rätt att prenumerera. Jakob Harnesk
- 16 Minaret – bara för män? Åsa Ekström
- 18 Människans bästa vän. Åsa Ekström
- 20 Tekla – för tjejer som brinner för teknik. Henriette Zorn
- 22 Nya Lundstedt. Henriette Zorn
- 25 Babian.se. Henriette Zorn
- 26 BBL go år. Henriette Zorn
- 29 Nya gardiner för Fönstret. Annina Rabe
- 30 Minienkät. Åsa Ekström
- 34 Förslag om nytt depåbibliotek. Åsa Ekström
- 35 Biblioteken i valet 2006: Påverkar valutgången biblioteksverksamheten i Flen? Peter Almerud
- 38 Biblioteken i valet 2006: Peter Pedersen och Rossana Dinamarca (v).
- 42 Access i siffror och statistik – en framgång hittills. Henriette Zorn
- 44 Inför Bok & Bibliotek. Henriette Zorn

Avdelningar

- 40 Debatt och kommentar
- 46 Utblick
- 47 Inblick
- 48 Recensioner
- 52 Vem är ...?
- 55 Besserwisser
- 56 Föreningsnytt
- 62 Kalendarium

FOTO: TORIKEL EDENBORG

NÄR DETTA SKRIVS är det mindre än en månad kvar till valet. I radion utnämner Leif Pagrotsky biblioteken till en viktig valfråga.

En av de viktigaste till och med. Mig övertygar han inte, han har hittills inte precis engagerat sig nämnvärt för att kunna gå till historien som bibliotekskramare. Det han syftar på är ju inte biblioteken så där i största allmänhet utan bibliotekslagen. Den är viktig för den vill den borgerliga alliansen avskaffa. Eller? Nja, på riksplånet kanske men hur ser det ut lokalt? På den borgerliga sidan hörs också andra röster, röster som Bengt Wahlgrens – folkpartistisk ordförande i kulturnämnden i Borås – som i radion är kritisk till förslaget om att riva upp lagen. Inga problem där inte med att gå emot riksplånsalliansen och ansluta sig till samma linje som sossarna. Överhuvudtaget tycks man på det lokala planet många gånger ha en mer pragmatisk inställning till samarbete över partigränserna. Hur kommer valutgången att påverka biblioteksverksamheterna runt om i landet? Alldeles när detta skrivs har Svensk Biblioteksforening presenterat tjugo rapporter som är regionala bearbetningar av Statens Kulturråds folkbiblioteksstatistik för 2005. Genom att län för län visa förutsättningarna för bibliotekens verksamhet hoppas man (så här i valtider) på ett ökat politiskt engagemang för biblioteken. Bra tajming och man kan väl säga så här: Om allt vore frid och fröjd behövdes knappast dessa sammanställningar som bland mycket annat ger vid handen att de regionala och lokala skillnaderna är stora.

En av rapporterna handlar om Södermanlands län till vilken kommunen Flen hör. En av artiklarna i detta nummer handlar just om Flen. Peter Almerud har inför valet pratat med politikerna i den borgerligt styrda kommunen om hur de ser på biblioteksverksamheten. Skrapar man på ytan av samsyn framgår det att partierna delvis lyfter fram olika frågor.

Vänsterpartiet avslutar serien Biblioteken i valet 2006 med att gå i svaromål mot moderaterna. Ett inlägg i valtider är också Ingrid Lindvalls på debattsidan om vänsterns svek mot eftersatta grupper.

Annars handlar det, som traditionen bjuder, mest om tidskrifter i detta nummer: om spel och dubbel, om tidskrifter med ideologiska ambitioner, om ett bibliograferingsprojekt samt om agenterna som knappast är särskilt hemliga i branschen: Swets, EBSCO och BTJ. I slutet av den artikeln finns också en nyhet som säkert intresserar många läsare. En tidskrift som faktiskt också får lite utrymme i år är BBL. Inte för att vi på något sätt vill vara självgoda utan för att tidningen fyller 90 år. Därutöver massor av annat tidskriftsrelaterat material... Förra året slog vi rekord i sidantal och annonser. Det gör vi i år igen. Det är väldigt roligt men fortsätter det så här får vi börja limbinda det årliga tidskriftsnumret. Det går i och för sig det med.

Trevlig läsning!

HENRIETTE ZORN

Tidskrift för Svensk Biblioteksforening

Postadress

Box 3127
103 62 Stockholm

Besöksadress

Saltmätargatan 3A
Svensk Biblioteksforening
Tel. 08-545 132 30
BBL Tel. 08-545 132 40
Fax 08-545 132 31

Svensk Biblioteksforenings hemsida

<http://www.biblioteksforeningen.org>

Prenumeration på BBL

För medlemmar i föreningen ingår BBL i medlemsavgiften, 350:- för enskild medlem (heltidsstuderande och pensionärer 175:-). Övriga betalar 500:- (Sverige), utanför Sverige, 600:-

Ansvarig utgivare

Chefredaktör

Henriette Zorn tel. 08-545 132 41
hz@bbl.biblioteksforeningen.org

I redaktionen

Åsa Ekström 08-545 132 43
asa@bbl.biblioteksforeningen.org
Annina Rabe 08-545 132 43
ar@bbl.biblioteksforeningen.org

Recensionsansvarig

Johannes Rudberg
johannes.rudberg@kb.se

Grafisk form: Paolo Sangregorio

Omslag: Paolo Sangregorio

Redaktionen förbehåller sig rätten att korta och redigera manus. För obeställt material ansvarar ej.

Annonser

Bo Eriksson,
Box 109, 133 22 Saltsjöbaden
tel. 08-717 43 57 eller 070-714 90 55
bo.erikssonmedia@telia.com
Moms/annonsskatt utgår ej!

Tryck

Norra Skåne Offset, Hässleholm
ISSN: 0006-1867

Svensk Biblioteksforening är en ideell förening med uppgift att främja svenskt biblioteks-
väsen.

Biblioteksbladet speglar föreningens verksamhet, åsikter och ställningstagande men har också till uppgift att väcka egen debatt genom att ge utrymme åt andra åsiktsyttringar. Tidningen har en fri och självständig roll och bedrivs med tryckfrihetsförordningen som grund.

Denna tidning gick i tryck den 28 augusti.

Den här tidskriften är
TS-kontrollerad.

Tidskrifterna som spelar högt

TEMA: tidskrifter

Miljontals människor spelar poker för att vinna storkovan. Kändisar, tv-program, böcker och spelbolag vill få oss att spela mer och bättre. Det vill också pokertidskrifterna. För sådana finns, och för att göra dem krävs att man behärskar spelets regler. BBL har tittat närmare på tidskrifterna som hakat på pokertrenden och även de mer traditionella travtidningarna.

I Sverige spelar ungefär 250 000 personer poker vilket är fler än de som spelar ishockey i landet. Det finns två pokertidningar i Sverige: Poker Magazine och First Poker. Utgivaren First Publishing Group AB ger ut First Poker men även ett tjugotal nyhetsbrev och nio tidningar, bland annat Allt om PC och Xbox360. Branschtidningen Resumé korade First Publishing Group till årets förlag 2005. Chefredaktören för First Poker, Jonas Berg, spelar själv poker.

– Både på nätet och hemma med kompisar. Visst är det en fördel för tidningsmakeriet att jag kan spelets regler.

Poker handlar om psykologi, enkel matematik och tur. I potten finns stora pengar att hämta. Jonas Berg menar att boomen för poker är över men att marknaden fortfarande är het och att tidningen därför kommer att överleva.

– Det finns ett behov av en tidning om själva spelet. Vi erbjuder spelguider och strategier till skillnad från Poker Magazine som mer är ett livsstilsmagasin för pokereliten, säger han.

Det som slår en när man bläddrar i ett nummer av First Poker är att den ger ett proffsigtryck. Men eftersom man sett konceptet förr – både nationellt och internationellt – så känns det lite opersonligt och stereotypt. En tidning för män av män. Det är bilder på män, ofta klädda i svart med attribut som sedlar, bilar och guldsmycken. Kvinnor förekommer oftast som ögonfröjd – även om tidningens krönikör, Karin Lundgren, är pokerspelare själv. Endast en av femton medarbetare är kvinna.

Jonas Berg:

– Vi är medvetna om det och jobbar för att förändra det. Årets första nummer bestod nästan enbart av kvinnor eftersom vi hade kvinnliga pokerspelare som tema.

SAMTIDIGT ÄR DET ett faktum att tidningen vänder sig till en för annonsörerna köpstark grupp av prylgalna unga män i storstäderna. Men vid en genombläddring är det mestadels annonser för olika internationella spelbolag i tidningen, trots att det enligt svensk lag är förbjudet för utländska spelbolag att annonsera i svenska tidningar.

– Eftersom alla tidningar gör det, från Aftonbladet och Expressen till mindre lokaltidningar, så tycks det som om ingen bryr sig. Det blir väl även juridiskt komplicerat med ett åtal eftersom alla tidningarna då måste dras inför rätta, säger Jonas Berg.

Även i poker finns regler, men för att bli en duktig pokerspelare måste man våga bryta eller i alla fall tänja på reglerna, skriver chefredaktören i majnumrets ledare. Frågan är väl om inte tidningen även borde bryta lite mot konventionerna. Några sidor i First Poker är vikta för diverse notiser från pokervärlden där man bland annat kan läsa om kändisbarnen Anton Körberg som ska bli pokerproffs och Joakim Geigert som ska starta pokerklubb i Göteborg. Själv läser jag med intresse om Sveriges Mr Poker, Ken Lennård, som blev ett ansikte för svenska folket när han deltog i TV:s dokusåpa Riket. Han har även varit chefredaktör för Poker Magazine. Nu är Ken Lennård Svenska Pokerförbundets ordförande, men också konsult åt statliga Svenska Spel samt expertkommenta-

tor åt båda kvällstidningarna och TV5. Sedan förbundet beslutat att inte ge sitt stöd till Poker-SM har det statliga casinot Cosmopol beslutat att dra igång ett eget Poker-SM. Herr Lennård sitter säkert på vilken stol han än väljer... Många pokerspelare tycks vara den här sortens entreprenörer. Tidningen innehåller även några artiklar om spelare och internationella turneringar.

– Tidningens ekonomi tillåter inte långa reportageresor. Ungefär hälften av materialet består därför av översatt material från de två engelskspråkiga pokertidningarna Inside Edge och Poker Player, berättar Jonas Berg.

Ett exempel på en sådan artikel är den om Devilfish, en medelålders brittisk pokerhjär-

te klädd i svart, läder och guld, som häver ur sig minnesvärda citat angående t ex varför män är bättre än kvinnor på poker. ”Det vore precis som att fråga varför kvinnor är bättre på att diska, ta hand om ungar eller laga mat. De bara är det”. Dessutom finns en intervju med en 17-åring i USA som hoppat av skolan för att försörja sig på poker. ”Jag kommer aldrig att få ett mer välbetalt jobb”. Fördomar om pokerspelare som en slags drömmande underklass som vill hitta en snabb väg till social och ekonomisk vinst för att kompensera bristen på utbildning och pengar, infrias tyvärr.

I tidningen finns även guider till hur man hittar den spelform av poker som man tjänar mest på. Strategier och spel presenteras, t ex Texas Hold'em och Omaha. Dessutom tipsas om var och hur man spelar nätpoker bäst. Även de bägge kvällstidningarna Aftonbladet och Expressen satsar stort på poker. På webben finns speciella pokersektioner där man kan läsa om strategi, regler, nyheter, tips och framför allt om alla kändisar som spelar poker – E-Type, Felix Herngren, Markoolio, Stefan Sauk, Ernst Billgren, Dogge, Linda Rosing ...

Varför gör man då en papperstidning när så många av läsarna redan finns på webben?

– Det är ju så kul med tidningar och en helt suverän känsla att hålla och bläddra i dem, konstaterar Jonas Berg som själv inlett sin tidningskarriär med First Poker.

ÅSA EKSTRÖM

FAKTA FIRST POKER

Grundades: 2005

Målgrupp: Män i åldern 18–40 år

Utgivare: First Publishing Group AB

Ansvarig utgivare: Patrick Ekelius

Chefredaktör: Jonas Berg

Antal nr/år: 12

Prenumeration: Helår 489 kr. Lösnummer 60 kr

Distribution: Tidsam

Upplaga: 35 000

Tidningen finns på Växjö stadsbibliotek och på KB enligt Libris och Biblioteket.se

Spelelitens tidning?

TEMA: tidskrifter

Många är de som ruinerat sig på poker men det finns även vinnare. Och för alla pokerentreprenörer som lyckats och blivit miljonärer finns det också en tidning.

TILL SKILLNAD FRÅN First Poker känns Poker Magazine lite lyxigare, mer exklusiv och innehållsmässigt även en aning fylligare. Glättat i 4-färg, lite styvare papper och fler annonser, som visar dyra bilar, klockor och herrparfymmer.

– Vi arbetar oerhört målmedvetet. Vi vill inte ha vilka annonsörer som helst. ICA-butiken på hörnet är inget för oss utan det ska vara klass på det mesta. Läsarna ska känna att det är ett kvalitetsmagasin de har i handen. Många av herrtidningarna ser ju ut så här i dag, konstaterar chefredaktören Rikard Åberg, för att i nästa andetag understryka målgruppen.

– Vi blir ofta anklagade för att vara en tidning enbart för eliten men det stämmer inte. Poker Magazine är en bred tidning för alla som gillar poker.

Rikard Åberg har tidigare arbetat som sportjournalist, bland annat som redaktör och chefredaktör på TV-sporten och TV3 Sport. Han är även en hyfsat framgångsrik pokerspelare som menar att det finns plats för två pokertidningar men inte fler.

Till Poker Magazines fördel kan nämnas att det är fler kvinnor som både skriver och intervjuas i tidningen jämfört med First Poker. Dessutom skrivs artiklarna av tidningens egna medarbetare och innehåller alltså inte översatta artiklar från utländska pokertidningar.

Men innehållsmässigt är de bägge tidningarna ändå hyfsat lika. De drygt 100 sidorna innehåller reportage om turneringar från oli-

ka delar av världen, personporträtt av spelare, krönikor, speltips, recensioner av både böcker och spel. Går det verkligen att fylla en hel pokertidning med någorlunda substans?

– Jag tycker att vi har en bra mix av det mesta utan att tappa i trovärdighet. Vi skildrar fascinationen för själva spelet men även det stora klippet. Dessutom skriver vi om spelandets baksida.

Och visst finns den obligatoriska artikeln om ”stjärnskottet som försvann” när han spelade upp sina slantar. Det är även helt politiskt korrekt att ha en krönika signerad Spelinstitutets VD, som delar ut råd och tips om spelberoende. Vidare är det väl bara att ▶

Vilka är spelarna?

Pokerspelarna är oftast studenter, arbetslösa eller sjukskrivna. Det visar en undersökning som mediabyrån OMD gjort. Efter att ha kartlagt pokerspelarna i olika grupper så konstateras att nätpokerspelarna oftast har sämre ekonomi än andra spelare och att de dessutom är yngre. Åldern varierar mellan 15 och 34 år.

De som dras till spel på hästar är pokerspelarnas raka motsats. Hästspelaren är mellan 45–69 år, har det gott ställt och arbetar ofta som chef. Spelar man Bingolotto är man över 55 år och bor på landet.

– Har du några andra dolda talanger?

– Jag kan svepa en vinare på 10,5 sekunder.

Intervju med Ken Lennåard, Pokerförbundets ordf och pokerspelmiljonär, på www.pokerspel.org.

ÅE

Beställ tv-spelen genom BTJ

Nu erbjuder vi tv-spel för konsolerna Xbox, Playstation 2 och Gamecube. Du hittar ett urval av de största leverantörernas spel inom olika genrer och åldrar i *BTJ-häftet* och i Internetbokhandeln Media Direkt™. Till alla spelen finns försäljningsinformation och de mest populära titlarna recenserar. Endast spel med utlåningsrättigheter erbjuds, och alla presenteras med PEGI vilket är rekommendationer om produktens lämplighet för olika åldersgrupper. Givetvis har du möjlighet att beställa bibliografiska poster till alla spelen.

Vill du veta mer? Ring 046-18 00 00

Bibliotekstjänst

filmbiblioteket

- En hemsida för Sveriges bibliotek!

Laddad med över 2000 filmtitlar från 249kr med utlånings/uthyrningsrätt.

-Nu även med
ljudböcker!

Besök oss på Bok & Biblioteksmässan i Göteborg!

Vi har flera spännande kampanjer och där kan Ni även köpa bra DVD-filmer med utlånings/uthyrningsrätt!

**Vi finns i
monter C05:31**

Filmdata AB, Göteborgsvägen 19, 504 35 Borås, Tel: 033-225270 Fax: 033-444466 Mail: bibliotek@filmdata.se

konstatera att kortspel funnits bra länge och att det sedan 1980 anordnas officiella VM i poker.

– Även om pokerintresset skulle svalna betydligt så tror jag att pokertidningarna är här för att stanna. Man kan dra paralleller till golf och Bingolotto. Trots att medieintresset svalnat för de bägge, så lever dessa vidare i högst välmåga, menar Rikard Åberg.

Det är ett faktum att många kan försörja sig på sitt pokerspelande. Framförallt på webben finns en stor del av ”fiskarna”, som de spelare kallas som är beredda att satsa en stor del av sina surt förvärvade slantar och sedan förlora dem. Dessa fiskar är ett byte som flera kan livnära sig på. Spelbolaget Partypoker

drog förra året in 4,5 miljarder kronor, en stor del av summan var ren vinst. Det finns med andra ord pengar att hämta på poker. Även statens Svenska Spel vill ha del av kakan och utför en moralisk balansakt där miljardvinster ska vägas mot ansvaret för folkhälsan och spelmissbrukets följder.

För pokertidningarna betyder det att det finns hyfsat gott om annonsörer. På min undran om alla olagliga annonser för utländska spelbolag i Poker Magazine konstaterar Rikard Åberg att det är någonting som ”man inte vill prata högt om”.

– Man vill inte väcka den björn som sover.

ÅSA EKSTRÖM

FAKTA POKER MAGAZINE

Grundades: 2005

Målgrupp: Pokerintresserade i alla åldrar

Utgivare: Poker Magazine AB

Ansvarig utgivare: Krister Bengtsson

Chefredaktör: Rikard Åberg

Antal nr/år: 6

Prenumeration: Helår 279 kr. Lösnummer 49.50 kr

Distribution: Interpress

Upplaga: 30 000

Enligt Libris och Biblioteket.se finns Poker Magazine på Uppsala, Lund och Göteborgs Universitetsbibliotek, Malmö Högskola, Malmö stadsbibliotek/länecentralen och KB.

TEMA: *tidskrifter*

Ingen tidskriftsbiennal i Stockholm

Bo Pettersson på Tidskriftsverkstan öppnar dagens post som bland annat rymmer ett avslag från Kulturrådet angående bidrag till tidskriftsbiennalen i Stockholm.

DET BLIR FÖRMODLIGEN ingen tidskriftsbiennal i Stockholm. Tidskriftsbiennalen är ett initiativ som startade i samband med Kulturhuvudstadsåret i Stockholm 1998 och har sedan dess ambulerat vartannat år mellan olika större städer i Sverige: efter Stockholm 1998 arrangerades en biennal Malmö 2000, i Göteborg 2002 och i Luleå 2004. 2006 var det åter dags för Stockholm, men varken Stockholms stad, landstinget eller Kulturrådet har beviljat några medel.

– Jag kan inte se hur en biennal ska komma

till stånd nu, får vi inga pengar kan vi ju inte fylla den med något innehåll, säger Bo Pettersson, ordförande i Föreningen för Sveriges Tidskriftsverkstäder samt verksamhetsansvarig för Tidskriftsverkstaden i Stockholm.

I år hade man dessutom tänkt förnya biennalen. Istället för att vänta på att publiken ska komma till tidskrifterna tänkte man att tidskrifterna skulle söka upp publiken i det offentliga rummet och därigenom nå nya grupper. En tryckt tabloid skulle produceras

där de olika tidskrifterna förfogar över en egen sida. Tabloiden skulle distribueras gratis under en dag i augusti – av tidskriftsredaktörerna – lokalt i Stockholm vid t ex tunnelbanestationer men även regionalt i hela länet. Upplagan var beräknad till 20 000 exemplar.

Utöver den tryckta tabloiden skulle biennalen bestå av en mer ungdomligt orienterad del där ungdomar med utgångspunkt från kulturtidskrifter diskuterar innehåll och engagemang. Biennalen skulle dessutom rymma mer traditionella inslag som seminarier och paneldiskussioner.

Från Kulturrådet hade Tidskriftsverkstaden i Stockholm sökt 500 000 kronor. Från Stockholms landsting sökte man 100 000 kronor och från Stockholms stad 300 000 kronor. Kulturrådet avslag ansökan med motiveringen att varken Stockholms stad eller landsting bidrar. Dessutom anser man att ”den bristande lokala förankringen gör att det inte finns tillräckligt starka skäl att, inom ramen för de begränsade medel som finns, prioritera en ansökan från Tidskriftsverkstaden i Stockholm om att genomföra Tidskriftsbiennalen 2006”.

Därmed bryts traditionen och det är osäkert om det överhuvudtaget blir någon mer tidskriftsbiennal. Biennalerna har varit en viktig mötesplats för kulturtidskrifterna i Sverige, ett sätt att visa upp tidskrifterna och marknadsföra dem.

Fyra biennaler hann det i alla fall bli. Men det visste vi ju redan: kulturpolitik är ofta ett kortsiktigt företag.

HZ

TIDNINGEN **BOKEN**

*Sveriges enda
litteraturtidskrift
av format*

Först! Störst!

*Bok &
Bibliotek
Monter B02:01*

Chefredaktör **Bo Axelsson**,
nordisk mästare i löpning
för veteraner.

Prenumerationer:
Prio info 046/18 01 90
Nätverkstan 031/743 99 05

Annonsbokning:
Birgitta Olsson 0416/307 29

Vi vill ha en prenumeration på

☐ Stockholms Fria Tidning ☐ Göteborgs Fria Tidning
1 år 485 kronor / [tidning](#)

PORTO
BETALT
komut05

Namn:

Adress:

Telefon:

Mejl:

Fria Tidningar
SVARSPOST
122 320 900
128 20
Skarpnäck

FLER FRIA TIDNINGAR PÅ BIBLIOTEKET!

Stockholms Fria Tidning och Göteborgs Fria Tidning mäter 28x38,5 cm och har flertalet sidor med läsbar text. Men förutom det skiljer det sig ganska mycket mellan oss och traditionella medier. Till att börja med fokuserar vi på frågor som inte kommer fram särskilt bra i andra tidningar. Som exempel jämställdhet, solidaritet genus och hbt, djurrätt, miljö, demokrati och fred. Vidare har vi inget vinstkrav då vi äger oss själva. Det tillåter oss att hoppa över löpsedelshets, för att i stället ägna oss åt riktiga nyheter. Lokala nyheter, debatt och världsaktualiteter varje vecka. Beställ nu!

GÖTEBORGSFRIA
TIDNING

STOCKHOLMS FRIA
TIDNING

Travronden – för hästtokiga och spelgalna kalenderbitare

TEMA: tidskrifter

Runt om i världen omsätter spel på hästar flera miljarder. Även för många svenskar hägrar drömmen om storvinsten och tabellerna i Travronden studeras noggrant.

TIDNINGEN GRUNDADES 1932 och är därmed Sveriges äldsta och största tidning för trav- och galoppsport och ges ut av AB Trav och Galopp, ATG. Den enda konkurrenten är V75-guiden som ges ut av ett av Nordens största tidskriftsförlag, Hjemmet Mortensen AB. Travronden kommer ut två gånger i veckan och har en stor nyhets- och reportagebevakning av den nationella och internationella hästsportsce- nen. På webben kan man även ta del av tidningens senaste trav- och galoppnyheter. Läsarna är något gråhårigare än pokertidningarnas läsare.

– För ett antal år sedan gjorde vi en under- sökning som visade att läsarnas snittålder låg runt 49,5 år, säger Claes Freidenvall, redaktionschef på Travronden.

För undertecknad som är helt oerfaren vad

Närmare en miljon människor besökte en travbana förra året. Många av dem studerar Travrondens tabeller.

gäller både spel och hästar är det inte så mycket som är begripligt vid en hastig blick i tidningen. Förutom korsordet. Men även för att lösa det måste du kunna en hel del fakta kring hästar och hästsport. I huvudsak består Travrondens 152 sidor av ett tunt, trist och sladdrigt papper. Tabellerna, det vill säga startlistorna inför kommande tävlingar, är många. Egentligen krävs det en initierad tolk för att kunna läsa dessa tabeller där även ti-

der i tidigare lopp, hästens status etc, redovi- sas. Tips och resultat dominerar och så tre- fyra reportage om hästar eller hästfolk. På min fråga om varför tidningen enbart tycks vända sig till de redan frälsta, menar Claes Freidenvall att tidningen publicerar så vitt skilda saker som avel, startlistor, tävlingar, uppfödning, hippologisk historia och eko- nomi.

– Men visst förutsätts det att man har ett någorlunda etablerat hästintresse.

Och det finns det många som har eftersom närmare en miljon människor besökte en travbana förra året. Cirka 48 000 människor äger hästar och/eller arbetar som tränare, jockey och kusk inom sporten. Utgivaren ATG har ett uppdrag som går ut på att trygga förutsättningarna för svensk trav- och ga- loppsport genom att anordna underhållande spel på hästar. Det största och mest populära spelet är V75 där runt en miljon människor deltar varje vecka. Förra året omsatte V75 ungefär 4,3 miljarder kronor.

De flesta annonser i Travronden är hästre- laterade, det kan t ex handla om stora täv- lingslopp, prylar och stuterier som erbjuder sina tjänster. Men förvånande nog finns även någon enstaka annons från kreditlånefö- retag. Har man inga dubier inför att acceptera sådana annonser med tanke på att spelmiss- bruket ökar?

– Jo, men vi har nästan aldrig sådana an- nonser, i alla fall ytterst sällan rena kreditlå- neannonser, säger Claes Freidenvall.

Enligt Libris finns tidningen på åtta bib- liotek, däribland Flyinge hästbibliotek. Hur ser då redaktionschefen på det faktum att tidningen inte finns på biblioteken när det finns så många läsare runt om i landet?

– Den tanken har aldrig slagit mig. Jag har aldrig funderat i de banorna ens.

ÅSA EKSTRÖM

FAKTA TRAVRONDEN

Grundades: 1932

Målgrupp: Alla intresserade av trav och galopp

Utgivare: AB Trav o Galopp

Ansvarig utgivare/ chefredaktör: Anders Jonsson

Antal nr: 2 nr/vecka

Prenumeration: Helår 1 695 kr / Lösnummer 29 kr

Distribution: Morgontidningsdistribution Samspel

Upplaga: 30 400/nr

Gammal rebell och

TEMA: tidskrifter

Gör de politiska tidskrifterna någon skillnad i samhällsklimatet? Annina Rabe har träffat chefredaktörerna för 30-årsjubilerande ETC och nystartade Neo. Trots vitt skilda åsikter är de överens om två saker: tidskriftsmediets överlägsenhet när det gäller fördjupning, och vill man bli rik – då får man ägna sig åt något annat.

ATT TRÄFFA chefredaktörerna för tidskrifterna ETC respektive Neo så här inför den stundande valrörelsen känns lite symboliskt, även om båda tidskrifterna frånsvar sig någon partipolitisk tillhörighet. ETC, en mycket etablerad socialistisk tidskrift firar 30-årsjubileum i år. Den liberala uppstickaren Neo startades i år. Den har historien emot sig därför att ytterst få borgerliga tidskrifter har överlevt någon längre period, och när det gäller politiska tidskrifter i Sverige har vänstertidskrifterna av tradition varit i majoritet. ETC:s historia har å sin sida varit kantad av konkurser, åtal och ständiga ekonomiska problem.

Är det en tillfällighet att det startats en ny liberal tidskrift just i år? När alliansen vädrar morgonluft inför valet, när det talas på kultursidorna om den nya "pophögern", när Linda Skugge kommer på att hon är moderat, när fler och fler unga liberala skribenter fyller såväl bloggssfären som ledarsidorna? Kan man säga att Neo är en av de tydligaste företrädarna för den nya högervägen? Sofia Nerbrand, Neos chefredaktör, värjer sig mot den tolkningen. Hon skulle själv aldrig kalla sig höger säger hon – hennes ideologi är liberalismen, även om tidskriften Neo har både liberala och moderata läsare.

– Det stämmer att det finns fler på kultursidorna som idag öppet vågar säga att de är liberala. Det är ju annars ingen hemlighet att 75 procent av journalistkåren är vänster. Men för oss handlar det snarare om en syn på människan och vad rättvisa är. Att vi är för en dynamisk ekonomi. Det har inget med partipolitik att göra.

Men det vore nog naivt att tro att de finansierar (eller den gamla benämningen "filantropier" som Sofia Nerbrand använder) som

står bakom Neo hade öppnat plånböckerna om de åtminstone delvis inte hade haft ett intresse i ett politiskt maktskifte och en samhällsutveckling som pekar i deras riktning. Bland filantroperna finner vi bland annat stiftelsen Fritt Näringsliv, Medialen, stiftelsen Pressorganisation, Nya stiftelsen Gefle Dagblad. Det finns också ett antal privata finansierare, till exempel Sven Hagströmer. Sofia Nerbrand har vänt sig till det stora kontaktnät hon utvecklat under ett antal år inom

ung liberal uppstickare

politisk opinionsbildning för att få fram ekonomiska medel.

– Jag ville ha flera finansiärer för att garantera redaktionell frihet, säger hon.

– Och det har vi nu. Det är många som har efterlyst en samhälletstidskrift i liberal anda och vi har carte blanche att göra vad vi vill. Jag och min kollega Nicklas Lundblad äger tillsammans 100 procent av aktiebolaget.

Ett av de viktigaste bidragen kom från stiftelsen Fritt Näringsliv. Sofia Nerbrand fick

ett halvår på sig att från ett tomt vitt papper ta fram en redaktion och en budget. Med budgeten hade hon en tydlig målsättning: Neo ska vara en kvalitetstidskrift och måste kunna betala sina skribenter. Det låter sig inte göras på en vanlig annons- och prenumerationsfinansierad budget. Någon stor marknadsföringsbudget har man däremot inte. Med marknadsliberal retorik säger Sofia Nerbrand att Neo-redaktionen i stället har valt att "satsa på vår produkt".

– Vi är ett litet företag men jag tror på min produkt och på att den kommer att spridas enligt ringar-på-vattnet-effekten.

Och gott om uppmärksamhet fick Neo redan innan den nått tidningshyllorna. Framför allt var det väl den där pressreleasen. En till synes oskyldig kopp italienskt kaffe med skummad mjölk fick diskussionens vågor att svalla både på nätet och på kultursidorna. I ett inlägg definierade Peter Wennblad, en av Neos redaktörer, tidskriften som en "samlingsplats för alla som älskar krämig cappuccino och halvfranska band". Det handlade om borgerlighet som livsprojekt och inte bara politisk ideologi. Att uppskatta det goda livet är en del av den borgerliga livsstilen, menade han.

Bortsett från alla som hade hetsiga åsikter om själva kaffet (ska en cappuccino vara krämig eller skummig?) så fick Neo av många kritiker (kanske tillhörande den "självplågarvänster" som Wennblad också skriver om?) stämpeln som självgod och som en representant för en ny borgerlighet som i första hand är kosmetisk.

Sofia Nerbrand är lite förvånad över de starka reaktionerna.

– Vad vi ville med det där var att ge en bild av vår tänkta läsare. Någon som gillar att läsa böcker över en bra cappuccino. Det är lite konstigt att folk blir så provocerade över att man gillar cappuccino...

Idén om det goda borgerliga livet är dock en viktig ingrediens i Neo. I ett nummer skriver Peter Wennblad en artikel om synen på svart städhjälp när samhället ser ut som det gör. I samma nummer efterlyser Karin Olsson en ny kulturelitism. Men det finns också tyngre artiklar med ideologiskt innehåll, ofta med internationellt perspektiv. Tunga skribenter varvas med nya förmågor, inte sällan hämtade från den liberala bloggvärlden.

Sofia Nerbrand vill att tidskriften ska genomsyras av en optimistisk anda. Så pryddes också dess första omslag av orden "Det ser ljust ut".

– Det är viktigt att komma ihåg att världen HAR blivit bättre. I alla fall för mig som är kvinna, 30+ och lever i en trygg del av världen. Vi har friheter och ett välstånd som inte är någon självklarhet i andra delar av världen.

Och hur har vi uppnått det? Genom att respektera mänskliga rättigheter och genom en fri ekonomi.

– Men nöjd är jag inte – då hade jag inte startat en politisk tidskrift.

Om Neo genomsyras av liberal framstegsoptimism kan man nog med fog säga att tidskriftsveteranen ETC är dess kanske tydligaste motsats. När jag träffar chefredaktören och ägaren Johan Ehrenberg har ett specialnummer (som även tryckts på engelska) om prostitution inför fotbolls-VM precis lämnat tryckpressarna. Torskar intervjuas, statistik om sexköp och trafficking redovisas. Mycket kan man säga om den värld som här visas upp, men ljus ser den inte ut. Sedan starten har ETC präglats av den kritiska skepsis som är en grundsten i vänsterretoriken. Läser man deras fullmatade jubileumsutgåva är det svårt att inte bli imponerad. Så många skribenter och fotografer har börjat sin bana på ETC. ETC:s jubileumsnummer är inte bara historien om en tidskrift utan om ett samhällsklimat, en hel medierörelse. Slutet och självtillräcklig tycker säkert en del. Men ständigt kaxig och livskraftig, trots upprepade motgångar. Och enligt många oöverträffad när det gäller samhällsjournalistik i både text och bild – en journalistik som Johan Ehrenberg definierar som ”jag upptäcker världen och berättar sanningen för dig – men du har hela tiden möjlighet att säga att du inte håller med”.

En sak tycks Johan Ehrenberg och Sofia Nerbrand vara överens om. Det går inte att driva en kvalitativ tidskrift i Sverige i dag utan mecenatskap.

– Mecenatskapet är huvudorsaken till att vi fortfarande finns, säger Johan Ehrenberg.

– I historien om ETC:s ekonomiska problem glömmer man lätt att vi faktiskt har löst vartenda ett. Men tidningen hade inte existerat om det inte funnits en engagerad ägare.

Denna engagerade ägare är Johan Ehrenberg själv. Sedan 1983 har han varit ensam ägare till tidskriften i dess olika skepnader. Han ser sig själv som en mecenat, och om han inte varit lagd åt vänster hade hans entreprenörsanda och påhittighet säkert kunnat vara en tillgång för marknadsliberalismen. Under

vinjetten ETC har därför under åren ett otal verksamheter ägt rum: förlagsverksamhet, IT-utbildning, webbyrå och en ren reklambyrå – som dock endast sysslar med samhällsinformation, poängterar Ehrenberg. Reklambyråns syfte är enbart att finansiera tidskriften.

Samhällsklimatet har förändrats under de 30 år som ETC funnits. Motståndarna har blivit starkare, menar Johan Ehrenberg. Och de förut så självklara rörelserna håller på att nedmonteras.

– Den enda rörelse som blivit starkare är feminismen. Antalet organiserade inom vänstern har sjunkit drastiskt. Det finns ingen Chilerörelse, ingen Vietnamrörelse. Idag håller hela vänstern och fackföreningsrörelsen på att svänga ekonomiskt.

Liksom Neo är ETC partipolitiskt obunden. När den startade ville den vara ett socialistiskt antistalinistiskt och antimaoistiskt organ. Det är den fortfarande. Men det viktigaste ETC gjort under senare år, anser Johan Ehrenberg, är att man tagit upp feminismen ur ett manligt perspektiv – ”definierat mäns kompletta skuld”. Han är övertygad om att ETC på många sätt har påverkat samhällsdebatten. Och att den kommer att fortsätta finnas så länge han lever.

– Vi har överlevt säkert 30 högermagasin. Högertidningar dör hela tiden av två orsaker. Antingen är de så hyperakademiska att ingen orkar läsa dem, eller också är de helt enkelt ganska ointelligenta. Titta på Bonniers. Trots all denna gigantiska mediemakt ger de inte ut en enda kvalitetstidning. De kunde inte ens behålla BLM, trots att den inte kunde ha kostat dem mycket. De är inte bara snåla, de är ointellektuella också.

Även Sofia Nerbrand har en förklaring till varför de borgerliga tidskrifterna är i minoritet.

– Rent krasst, skulle jag vilja tjäna pengar skulle jag inte jobba med det här. Då hade jag blivit läkare som jag tänkt från början. Det kanske låter paradoxalt, men att driva en tidskrift är i mycket ett kollektivt projekt. Många på den borgerliga sidan är starka individualister.

Två starka chefredaktörer. En röd tidning med uppfordrande grafisk form och en blå med snirkliga jugendmönster. En medelålders rebell och en ung liberal uppstickare. Nerbrand och Ehrenberg är intressant nog överens om flera saker: Ideologin saknas till stora delar i den politiska saksdiskussionen idag. Den saknas även mer och mer i dagspressen. Och det är här tidskriftsformen är överlägsen för fördjupning som numera är omöjlig att göra i ett tabloidiserat mediaklimat.

– Det vi gör kan bara en tidskrift göra, säger Johan Ehrenberg.

– Inte i något annat medium kan man blanda dokumentär, satir, analys och krönika. När tidskrifter kompromisslöst vågar vara tidskrifter är de unika.

ANNINA RABE

FAKTA NEO

Grundades: 2005

Målgrupp: Samhällsintresserade människor med liberala värderingar

Utgivare: Neo idégalleri, webb och samhällsmagasin AB

Chefred/ansvarig utgivare: Sofia Nerbrand

Antal nr/år: 6

Prenumeration: Helår 495 kr. Studerande 339 kr. Lösnummer 89 kr.

Distribution: Tidsam

Upplaga: ca 15 000/nr

Sofia Nerbrand: ”Just nu är vi uppe i 10 000 prenumeranter, jag har ingen riktig koll på biblioteksprenumerationerna”.

Neo finns på ett antal universitets- och högskolebibliotek men endast på ett fåtal folkbibliotek.

FAKTA MAGASIN ETC

Grundades: 1976

Målgrupp: Samhällsintresserade människor med socialistiska värderingar

Utgivare: ETC förlag AB

Chefred/ansvarig utgivare: Johan Ehrenberg

Antal nr/år: 6

Prenumeration: Helår 390 kr då ingår veckotidningen Dagens ETC i ett år (50 nummer) och ETC magasin (6 nummer). Halvår 200 kr (25 nummer Dagens ETC och 3 nummer ETC magasin).

Distribution: Tidsam

Upplaga: ca 12 000/nr ETC magasin (Dagens ETC ca 5 000/nr).

Johan Ehrenberg: ”Andelen biblioteksprenumerationer har sjunkit, vi har cirka 150 biblioteksprenumerationer, en tredjedel av vad vi hade på 1990-talet”.

LÅNA UT STAVGÅNG

Stavgång ökar förbränningen och stärker nacke, axlar och rygg. Axess förebygger och rehabiliterar.

Svensk kvalitet, 2 års garanti. **BÄST I TEST** ++++ (Aftonbladet 2005 03 07)

Biblioteken beställer stavgångspaket för utlåning av oss. Välj mellan flera paketerbjudanden.

Kolfiberteknik AB. Telefon 0495-306 93. info@kolfiberteknik.se

Biblioteket är framtiden!

Att behålla dagens låntagare.

Och att locka nya besökare.

—om den nya tiden och de nya möjligheterna

Vi finns i monter

B04:28

Agenter med rätt att prenumerera

TEMA: *tidskrifter*

Trots att den fysiska hanteringen av papperstidskrifter minskar och trots att allt fler titlar blir fritt tillgängliga på nätet ser det inte ut som om prenumerationsagenterna hotas. Branschen är stabil. Till skillnad från exempelvis den internationella förlagsbranschen har det skett få uppköp och sammanslagningar under det senaste decenniet.

ILLUSTRATION: PAOLO SANREGORDIO

FRÅGA: Vilka är de svenska prenumerationsagenterna?

SVAR: Två väletablerade multinationella företag, ett minst lika väletablerat svenskt samt en mindre svensk uppstickare.

Tre prenumerationsagenter dominerar den svenska biblioteksmarknaden: Swets, EBSCO och BTJ. En fjärde agent, Prenax, är etablerad i Sverige, men har nästan enbart företag som kunder.

På frågan om det behövs några prenumerationsagenter numera när tidskrifterna blir alltmer elektroniska och Open Access-rörelsen växer, svarar man från agenthåll entydigt, inte helt överraskande och med viss emfas, "ja".

– En agent behövs mer än någonsin, säger Ann-Christin Lindgren, chef för BTJ Prenumerationsservice. Det är mycket arbete med att hantera e-tidskrifter för biblioteken: kontrollera behörigheter, hålla ordning på länkar, reda ut olika prismodeller.

– Det finns ju inga bibliotek som väljer att inte anlita en agent, säger Nicklas Bergqvist, vd för den svenska delen av Swets Information Services. Vi ser inte att några kunder väljer att gå direkt till förlagen.

– Vi behövs definitivt, instämmer även Anna Lundén, nordisk försäljningschef för EBSCO Information Services.

– Vi hjälper både biblioteken och förlagen att strömlinjeforma sina verksamheter.

Agenter vill ofta vara "mer än en agent". Man närmar sig fulltextdatabaser och andra elektroniska resurser och man bygger ut sina länkningsmöjligheter. Allt oftare kommer pressmeddelanden om olika nyheter.

– EBSCO lanserar nu en "federerad" sökmotor, WebFeat, som gör det möjligt för biblioteken att samsöka i alla sina e-resurser. Vi förbättrar också statistiken för användning av e-tidskrifterna betydligt med vår sk Scholarly Stats. Dessutom har vi sedan en tid erbjudit den biblioteks- och informationsvetenskapliga databasen LISTA helt gratis. Nu släpper vi också pedagogik-databasen Teacher Reference Center fri, berättar Anna Lundén.

Swets, som är den största agenten i Sverige med en marknadsandel på ca 45 %, betonar hur viktig kundservicen är:

– Funktionalitet och de olika verktygen förbättras ständigt, och kanske är EBSCO och vi ganska likvärdiga tekniskt sett. Det är servicen som avgör vad biblioteken väljer, säger Nicklas Bergqvist.

– Den personliga kundservicen är oerhört viktig, intygar även Ann-Christin Lindgren på BTJ. Kunderna förutsätter numera en hög teknisk funktionalitet.

Nytt från BTJ är att man nu lanserar nya versioner av sina prenumerationssystem, PrenNet och PrenNet Axess, som är till för slutanvändaren. Man samarbetar numera också med amerikanska Openly Informatics för att säkerställa korrekta URL:er för e-tidskrifter.

Hur ser då agenterna på aktuella företeelser som Open Access och inköp av stora förslagspaket, s k "big deals"? Är de ett hot?

– Utvecklingen går mot att bibliotek själva vill välja sina titlar – alltså "cherry picking" istället för "big deals". Men förlagen kommer att sätta emot, eftersom paketen är så lönsamma för dem. Det finns ju också tendenser till att förlagen mjuknar och erbjuder ämnesbaserade samlingar. När det gäller Open Access så har det kommit för att stanna. Vi ser det inte som ett hot mot vår verksamhet, men det kommer att förändra hur betalningsströmmarna går, säger Anna Lundén.

Nicklas Bergqvist håller med:

– Åsikterna är ju delade om man ska ta allt i ett paket eller plocka russin. Det är enklast med paket, och det är inte så mycket dyrare. Men visst blir det mycket brus.

– Open Access kan vara ett hot för oss men det krävs ändå en administration och då kan vi serva med nya typer av tjänster. Agentrollen kommer att förändras oerhört mycket under den närmaste femårsperioden, fortsätter Nicklas Bergqvist.

Upphandlingar har under den senaste tioårsperioden blivit ett självklart inslag i bibliotekens verksamhet. Fram till mitten av 1990-talet hade få upphandlat prenumerationstjänster vilket innebar att rörligheten var liten. Att byta agent innebär ju alltid ett visst arbete, särskilt om man har tusentals prenumerationer.

Sedan lagen om offentlig upphandling, (LOU) infördes 1992, är upphandlingar vardagsmat inom både stat, kommun och landsting. Man kan välja att göra en egen upphandling, eller man kan ansluta sig till mer övergripande ramavtal där andra gör upphandlingen.

Den gångna sommaren har Skatteverket, på uppdrag av Ekonomistyrningsverket och SIS (Statlig inköpsamordning), hämtat in anbud för hela den statliga sektorn, inklusive

universitet och högskolor. Denna upphandling har tidigare genomförts av VHS (Verket för högskoleservice) och är naturligtvis av stor betydelse för agenterna.

– Tidigare har de stora universitetsbiblioteken kunnat få bättre anbud om de gjort egna upphandlingar, berättar Maj Wälimaa, strategisk inköpare på Skatteverket och som ansvarar för upphandlingen. Men nu hoppas vi att villkoren blir sådana att även de stora kunderna kan välja vårt avtal. Det kostar ju en hel del att göra egna upphandlingar.

Maj Wälimaa berättar att man bedömer agenterna efter tre egenskaper:

– Viktigast är priset, det har vi viktat till 50 %. Därefter kommer service (30 %) och sedan hur man uppfyller våra krav om elektroniska tidskrifter (20 %).

I skrivande stund har Skatteverket just fattat ett tilldelningsbeslut, där EBSCO väljs som leverantör av utländska tidningar och tidskrifter medan BTJ väljs för de svenska prenumerationerna.

På landstingssidan finns det s k EIRA-avtalet, som upphandlats av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Där valdes Swets till leverantör.

På den kommunala sidan finns ingen motsvarighet till VHS-avtalet. Kommunerna bestämmer själva men ett tjugotal kommuner och ett par landsting har anslutit sig till Kommentus upphandlingar. Utvalda leverantörer här är BTJ och EBSCO.

JAKOB HARNESK

bibliotekskonsult och skribent i BBL

AGENTFAKTA

Swets Information Services. Multinationellt företag med säte i Holland. Den svenska delen omsatte 2005 ca 230 miljoner kr (marknadsandel 45 %). Största kundgrupper: akademiska bibliotek, sjukhusbibliotek samt företag och myndigheter.

EBSCO Information Services. Multinationellt företag med säte i USA. Omsättning i Sverige 2005: 57 miljoner kr (marknadsandel: 11 %). Största kundgrupper: akademiska bibliotek samt vissa större folkbibliotek.

BTJ Prenumerationsservice: Säte i Lund. Omsatte 2005 ca 145 miljoner kr (marknadsandel 28 %). Största kundgrupper: folkbibliotek, skolbibliotek, sjukhusbibliotek och företag.

Prenax AB: Säte i Stockholm. Omsatte 2004 ca 75 miljoner (marknadsandel ca 15 %). Negativt resultat enligt bokslut 2004: 2,8 miljoner kr. Helt inriktad på företagssektorn, saknar nästan helt bibliotekskunder.

Årets Bokmässor:

Biblioteket är framtiden!

Det är skillnad på ljudböcker och ljudböcker!

Se våra biblioteksljudböcker. De är trafiksäkra, och de lever längre. Mycket längre.

Vi finns i monter **B04:28**

EPI

SPECIALISTEN

När du kräver bättre villkor för din Elektroniskt Prenumererbara Information och E-böcker!

Telefon 0457-38 61 25
www.epispecialisten.se

SJÄLVBETJÄNINGS-TERMINALER från CODECO

MARK 3
Terminal för utlån och återlämning. Fristående placering i biblioteksal.

MARK 4
Återlämningsterminal. För fast placering i:
– biblioteksal
– lobby
– i vägg mot gata medger 24 timmars återlämningservice.

PLASTFODRAL TILL CD-DVD-VIDEO-CDROM från Sund Sound
Platsbesparande
Streckkod & larm på mediet
Anpassade för användning i självbetjäningsterminaler

Codeco Sverige AB

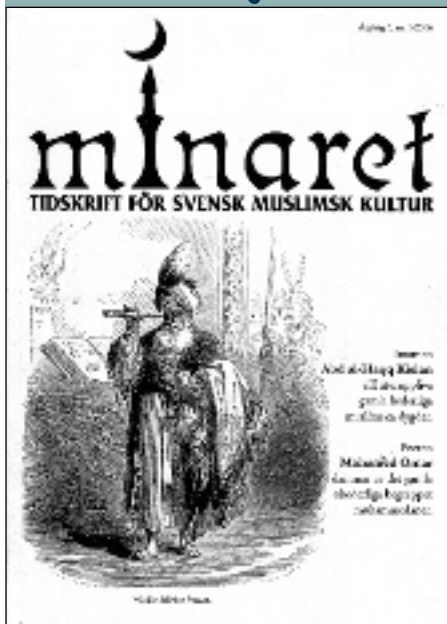
Teknikringen 8
583 30 Linköping

Telefon 013-23 99 50
Fax 013-23 99 55
Webb www.codeco.se

CODECO

Minaret – bara för män?

TEMA: *tidskrifter*

ALLA DE SOM kritiserar islam för att vara en kvinnoförtryckande religion har fått vatten på sin kvarn. Fördomarna infrias när man läser årets första nummer av den muslimska kultur- och idétidskriften Minaret – inte en enda kvinna medverkar som skribent i nylanseringen av tidskriften. Författaren Torbjörn Säfve medverkar med nyskriven dikt, idéhistorikern Mohammad Fazlhashemi tar upp frågor om religiös och etnisk identitet, biskop Bengt Wadensjö om gemensamma andakter i Fisksätra etc. Nyttillträdde chefredaktören Mohamed Omar säger att flera kvinnor tillfrågats men att de uppgett tidsbrist som skäl till att inte medverka.

– Jag pratade med Nadia Jebril (Packat & Klart, svr), Anne Sofie Roald och Pernilla Ouis som alla var upptagna men lovade att ställa upp så småningom. Nadia kommer för övrigt att ha en stående spalt i varje nummer från och med nr 3, säger Mohamed Omar.

Ansvarige utgivaren, konvertiten och numera imam Abd al-Haqq Kielan skriver fint om pluralism och tolerans i sin ledare i Minaret. Samtidigt som han i en intervju, gjord av organisationen Face Europe, sagt att det är tveksamt om muslimska kvinnor ska ha rätt till ett eget socialt liv. Mannen avgör alltid i

slutändan. Skulle Kielan överhuvudtaget godkänna kvinnor som deltagare i det offentliga samtalet och låta dem basunera ut sina åsikter i hans tidning?

– Det är svårt att uttala sig om en tredje parts innersta tankar och övertygelser, men det faktum att kvinnor skrivit i Minaret i stort sett i varje nummer sedan starten 2000 och att han även under den perioden var ansvarig utgivare, antyder dock att han skulle godkänna kvinnors deltagande i det offentliga samtalet, tror Mohamed Omar.

Kulturtidsskriften Minaret blir nu känd för en större läskrets eftersom chefredaktören är etablerad och respekterad som poet och kulturskribent.

Vad har du tillfört tidskriften rent konkret?

– Först och främst så är layouten annorlunda, mera bildmaterial och texten har delats upp i två kolumner för att bli mer lättläst. Poesin är tydligt representerad, men även bildkonst och film. I nästa nummer har vi till exempel litografier av Örjan Wikström och koranverser som vi låtit illustreras av Gustave Doré. (Se Dorés Bibel, reds anm).

Passar även politik i Minaret? Kan man skriva om skillnader mellan muslimer och islamister?

– Det kommer vi att ta upp, jag vet i alla fall att en del av de skribenter som medverkar är intresserade av detta. Politiken finns där, men subtilt och icke direkt. Det är politik att framhäva den muslimska kulturens inflytande i västvärlden eftersom tankar om huruvida det finns gränser mellan etniska grupper, religioner och språk också påverkar dagspolitiken, säger Mohamed Omar.

Slutligen kan väl tilläggas att Mohamed Omar har ett biblioteksförflutet. Under några år arbetade han som biträdande bibliotekarie vid Svenska institutet för missionsforskning i Uppsala.

– Det var mycket givande och här vaknade mitt intresse för mångkultur och religionsdialog, synen på Väst i Öst och synen på Öst i Väst. Jag har mycket att tacka min överordnade Linnea Söderlund, som själv hade andliga intressen och vägledde mig under mitt sökande.

ÅSA EKSTRÖM

FOTO: SAGA-MARIE PERES

Mohamed Omar har ett biblioteksförflutet. Under några år arbetade han som biträdande bibliotekarie vid Svenska institutet för missionsforskning i Uppsala.

STADSBIBLIOTEKET

*Nu kommer han ut genom grinden.
Den glömske ayatollan
med luntan i handen
går ner för trappan,
ut på gågatan.*

*Järnlocket utanför Intersport,
ingången till kloaken,
rör på sig, öppnas.*

*Det är hans skugga som tar sig upp.
De ser på varann,
närmar sig, och
sätter sig ner, gestikulerar.*

*På avstånd
ser de ut som svarta kråkor
som lär varann
människornas språk.*

*När de nästa minut försvunnit
kan jag andas ut
och tyst ta mig fram till platsen
där de sittit.*

*Ja, luntan är kvarlämnad.
I den står allt
den glömske behöver veta
för att bli en Annan.*

Dikten är hämtad från Mohamed Omars debutsamling "Tregångare" (Ruin förlag 2005). Dikten ingår i en längre svit med titeln "Ayatollan".

Produktpaket

mikromarc Optima Lite

Förberedelse innan uppdrag
Konsulting hos kund, halvdag
Rapport från uppdrag
Introduktionspris: 4 000 kr

mikromarc Optima Basic

Förberedelse innan uppdrag
Konsulting hos kund, heldag
Rapport från uppdrag
Introduktionspris: 6 000 kr

Bibliotekscentrum lanserar en ny tjänst!

Optimera din användning och nytta av Mikromarc i verksamheten!

mikromarc Optima

- för nöjdare kunder

Vi vill gärna bidra med den kunskap som finns på Bibliotekscentrum för att öka våra kunders användning samt nytta av Mikromarc. Av den anledningen introducerar vi nu en ny tjänst – Mikromarc Optima!

Mikromarc Optima ger er som kund tillgång till att nyttja våra två verksamhetskonsulter. Efter varje utfört uppdrag lämnas en skriftlig rapport till er som kund med förslag på åtgärder.

Intresseanmälan på: www.bibliotekscentrum.se/mikromarcoptima

Bibliotekscentrum

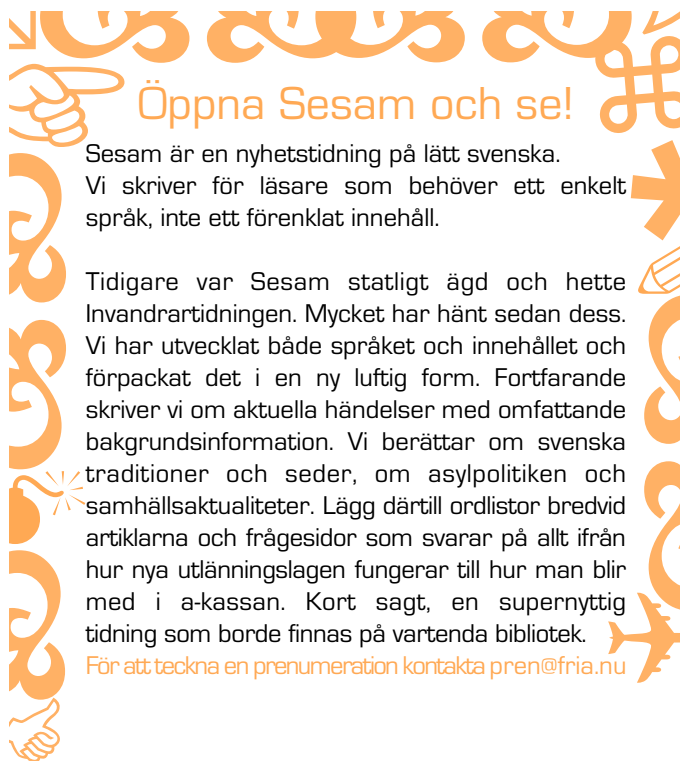
Bibliotekscentrum Sverige AB
Honnörgatan 24, 352 36 Växjö, Tel: 0470-532 530
www.bibliotekscentrum.se, info@bibliotekscentrum.se

När du som förälder
behöver en annan
mamma eller pappa
att prata med.

**Rädda Barnens
Föräldratelefon
020-786 786**

Rädda Barnen
Save the Children Sweden

Öppna Sesam och se!

Sesam är en nyhetstidning på lätt svenska. Vi skriver för läsare som behöver ett enkelt språk, inte ett förenklat innehåll.

Tidigare var Sesam statligt ägd och hette Invandartidningen. Mycket har hänt sedan dess. Vi har utvecklat både språket och innehållet och förpackat det i en ny luftig form. Fortfarande skriver vi om aktuella händelser med omfattande bakgrundsinformation. Vi berättar om svenska traditioner och seder, om asylpolitiken och samhällsaktualiteter. Lägg därtill ordlistor bredvid artiklarna och frågesidor som svarar på allt ifrån hur nya utlänningslagen fungerar till hur man blir med i a-kassan. Kort sagt, en supernyttig tidning som borde finnas på vartenda bibliotek.

För att teckna en prenumeration kontakta pren@fria.nu

s e s a m

på lätt svenska

Människans bästa vän

Hundar och andra djur – ny tidskriftstrend

TEMA: tidskrifter

Djurtidskrifter av alla de slag spås bli nästa tidskriftstrend. Bara i Sverige finns över en miljon hundägare och många av dem är redan prenumeranter på Härliga Hund.

FLERA MEDIEANALYTIKER, bland annat Martin Jönsson i Svenska Dagbladet, spår att nästa tidskriftstrend är djurtidningar. Och visst finns flera tecken som tyder på att så är fallet; hundtidningar var vinnare i årets första räckviddsmätning, LRF Media har startat gratistidningen Häst för alla och dessutom köpt Peak media, som ger ut Hästmagazinet. Förra sommaren gav LRF Media ut det första numret av Härliga Hund. Då hade Ica-förlaget redan lanserat Vovve.

– Det har gått extremt bra för oss och vi ser ljusst på framtiden, konstaterar chefredaktören och hundägaren Ebba Svanholm nöjt där vi sitter på en parkbänk i Tegnérslunden i ett sommarvackert Stockholm.

Chefredaktören Ebba Svanholm med sin Harry

I ungefär 20 år har hon arbetat som journalist, bland annat på Land och Drömhem & Trädgård. Hon brinner verkligen för den tidning hon gör i dag.

– Tidigare har det varit hundmänniskor som gjort den här sortens tidningar och de snöar lätt in på detaljer. Det har varit kul att göra journalistik av hundlivet, d v s göra rena hundknäck med en tydlig vinkel. Gäller det hundrädsla så ska artikeln handla om det och ingenting annat.

Tidningen vänder sig till alla som tycker om hundar. Den främste konkurrenten Vovve vänder sig mer uttalat till yngre trendiga kvinnor. De har hundar – ofta chihuahuaor – som andra har accessoarer, säger chefredaktören lite sarkastiskt. Även majoriteten av Härliga Hunds prenumeranter är kvinnor.

– Det är klassiskt att det är kvinnor som köper tidningar. Men i hushållet finns ofta man och barn som läser den köpta tidningen. Vi har en större målgrupp än Vovve och når även de som har jakthundar eller sysslar med hunduppfödning. Det innebär att vi når fler läsare.

Enligt senaste Orvesto-mätningen har tidningen 108 000 läsare. Ebba Svanholm poängterar att man även satsat ordentligt på bildjournalistiken. Den som bläddrar i tidningen instämmer nog. Många vackra, härliga och gulliga hundporträtt finns att vila ögonen på – från omslaget till sista sidan. Det är bland annat önskehundar, rashundar och samlarhundar. Mycket hundbilder för pengarna blir det eftersom annonserna för hundmat, försäkringar och hundprylar av alla de slag är många och reklamen avbildar oftast hundar.

– Fast vi tycker det borde finnas fler annonser. Tex bra fritidskläder som håller i ur och skur och bilar som passar just hundägarers behov, säger Ebba Svanholm.

Visst förekommer fångheter som blingbling-hundband och hundoskop (horoskop för hundar) men faktum är att många av artiklarna i Härliga Hund är ren kunskap. Specialister delar med sig av sina råd och tips om hundfostran, valpningstider, fästingskydd och ger fakta om olika hundrasers egenskaper etc. I dag har ju de flesta tidskrifter en obligatorisk kändisintervju – så även Härliga Hund. Krönikor skrivna av kändisar och por-

trätt av kändisar men med fokus på hunden. I tidningen tas även olika samhällsfenomen upp, tex att hunden förekommer allt oftare i reklamsammanhang, problemet med hundhetsning, övergivna hundar och en djurskyddslag som tar alltför stor hänsyn till hundägaren istället för hunden.

– Jag ser oss som ett slags folkbildare. Vi bidrar till att medvetandegraden höjs och att folk inser att det är ett stort åtagande att ha hund under flera år. Ändå har tidningen en stor dos gott humör och det märks på responsen. Vi får ofta rena kärleksbrev från läsarna.

Är ni inte rädda att bli ihjälkramade?

– Ingen risk. Hundvärlden är samtidigt full av människor som vet bäst och kan allt om vilka metoder som fungerar bäst. Därför är det bra att vi finns som ett alternativ eftersom vi inte ställer upp på alla deras fy, usch och måsten. Vi tycker det är ok att ha en blandrashund även om inte Svenska Kennelklubben tycker det, säger Ebba Svanholm.

ÅSA EKSTRÖM

Efter att denna artikel skrivits har beslut fattats om att tidningen Vovve läggs ned. Utgivaren Forma Publishing Group anser att marknaden inte är tillräckligt stor för att nå lönsamhet.

FAKTA HÄRLIGA HUND

Grundad: 2005
Utgivare: LRF Media
Chefredaktör: Ebba Svanholm
Målgrupp: Alla som gillar hundar
Antal nr/år: 12
Prenumeration: Helår 429 kr. Lös nr 43 kr
Distributör: Tidsam
Upplaga: 38 400

Härliga hund finns, enligt Libris, på ett 30-tal bibliotek runt om i landet, från Luleå i norr till Ystad i söder.

Oavsett vart du befinner dig...

EBSCO kan hjälpa dig!

Inget är viktigare för EBSCO än att kunna erbjuda kvalitativ och personlig service. Därför finns lokala representanter stationerade i de nordiska länderna – väl utrustade att hjälpa er att möta alla utmaningar ni ställs inför i dagens informationssamhälle.

Tack vare ett pålitligt och globalt nätverk kan din lokala EBSCO-representant erbjuda de mest avancerade elektroniska tjänsterna samt försäkra att de bästa förlagserbjudandena kommer er till godo.

Med vår expertis kan vi hjälpa dig.
Kontakta din lokala EBSCO-representant idag:
Anna Lundén; tel: 073 663 02 41, e-post: alunden@ebSCO.com

www.ebSCO.com

CUSTOMERFOCUSED**CONTENT**DRIVEN

EBSCO
INFORMATION SERVICES

Tekla – för tjejer som brinner för teknik

TEMA: *tidskrifter*

Malin Ulfvarson (t v) och Camilla Sjöstedt ger ut Tekla via ett gemensamt ägt aktiebolag M.U.C.S Media AB.

TEKNISKA MUSEET i Stockholm satsar på kvinnor i höst, bland annat genom utställningen Kvinnors uppfinningar som öppnar den 30 september och som är ett led i att försöka förbättra den kvinnliga representationen i samlingarna. Några som också drar sitt strå till stacken i fråga om att uppmuntra kombinationen kvinnor och teknik är Camilla Sjöstedt och Malin Ulfvarson – duon bakom tidskriften Tekla som kom med sitt första nummer i november förra året. Tekla är en tidskrift som vänder sig till flickor i åldern 14–19 år med ambitionen att väcka intresse för teknik och tekniska yrken.

– Vi tyckte att det behövdes ett alternativ till de traditionella tjejtidsningarna, det är ju få tjejer som söker till högskolornas tekniska utbildningar och vi vill visa att det här med teknik inte behöver vara så svårt och märkvärdigt. Tekla behövs, vilket det gensvar vi har fått från bland annat biblioteken bekräftar, säger Camilla Sjöstedt.

Digital BiblioteksGUIDE

WAGNER

Besök oss på Bok & Bibliotek E05:19

www.wagnerform.se

Redaktörerna bakom Tekla är journalister som tidigare arbetat med IT-frågor och i IT-branschen, de har själva ett stort intresse för teknik, ett begrepp som de i Tekla för övrigt vill bredda genom att visa och uppmärksamma all den teknik som omger oss i vardagen.

– Det finns så mycket teknik runt omkring oss som vi kanske inte i första hand tänker på som just teknik. En sjuksköterska t ex hantear ju en massa komplicerade apparater i sitt jobb men ingen tänker väl på honom eller henne som tekniker. Nål och tråd kan betecknas som teknik lika mycket som hammare och spik.

I första numret av Tekla kan man t ex läsa en artikel om berg- och dalbanan som dels ger en historisk bakgrund, dels hur det går till när man konstruerar en berg- och dalbana men som också svarar på frågan vilka krafter som ligger bakom den där pirr-i-magen-känslan man får när man åker. I det nummer som utkom strax innan sommaren tar man ett grepp på den komplicerade maskin som människokroppen är och de metoder och verktyg som finns för att reparera den. Utöver reportage om teknik omkring oss satsar man på intervjuer med kvinnor och tjejer med tekniska yrken och intressen, gör-det-själv och så-funkar-det är också givna inslag liksom konsumentvägledning i form av tester av elektronikprodukter som riktar sig till målgruppen, länktips med mera.

I andra numret av Tekla tog man sig t ex före att granska elva tekniska högskolors webbsajter: hur snabbt kommer man åt informationen, är det lättnavigerat, är den snygg och välkomnande är några av de saker som man tittade närmare på. Luleå tekniska universitet hamnade i topp som en sajt som gör det enkelt för studenten och som har ”fattat vad studenter vill ha ut av en webbplats. På andra plats kom Mittuniversitetet tätt följd av Mälardalens högskola och Kungliga Tekniska högskolan på fjärde plats.

– Vi vill visa vad man kan göra och att det finns tjejer som håller på, visa förebilder, säger Camilla Sjöstedt.

Överlag är materialet i Tekla lättillgängligt, man bemödar sig om ett rakt språk och en pedagogisk approach. Även de som ål-

dersmässigt inte hör till Teklas målgrupp kan ha ett utbyte av tidskriften.

– Man ska kunna läsa Tekla utan att ha några särskilda förkunskaper, det som krävs är ett brinnande intresse. Vi vet att också t ex män läser Tekla, också andra åldersgrupper, säger Camilla Sjöstedt.

Ekonomiskt går man runt på prenumeranter och annonsörer som till stor del utgörs av de tekniska högskolorna samt bygg- och teknikföretag.

Enligt redaktörerna har Tekla, som hittills utkommit med tre nummer, fått ett bra mottagande. Responsen från läsarna har varit god och även reaktionerna från de tekniska högskolorna har varit positiva. En extra skjuts i marknadsföringen blev det när P1:s Vetenskapsradion Tekno gjorde ett inslag med Teklas redaktörer.

Och några problem med att hitta och skapa innehåll till tidningen har man inte. Idéerna spånas fram gemensamt och den största delen av materialet skriver redaktörerna själva.

– Vi har absolut inga problem med att fylla tidningen, det finns hur mycket som helst att skriva om, säger Camilla Sjöstedt.

HENRIETTE ZORN

FAKTA TEKLA

Grundades: 2005

Målgrupp: Tjejer 14–19 år

Utgivare: M.U.C.S Media AB

Ansvarig utgivare: Malin Ulfvarson

Redaktör: Malin Ulfvarson/Camilla Sjöstedt

Antal nr/år: 6

Prenumeration: Helår 199 kronor

Upplaga: 5 000–7 000 exemplar/nr

Av Teklas prenumeranter utgörs 200 stycken av skolor och bibliotek. Många anmäler sig via BTJ.

Självbettjäningsautomater & R F I D

Codeco erbjuder biblioteken självbettjäningsautomater och ett komplett koncept av RFID utrustning inklusive RFID etiketter (chips), larmbågar, konverteringsstationer, inventarieläsare, utrustning till personalarbetsplatser och självbettjäningsautomater

STOCKHOLMS STADSBIBLIOTEK

LUMA FILIALEN, HAMMARBY SJÖSTAD

Ett 100% RFID bibliotek med utrustning från Codeco

CODECO SVERIGE AB
TEKNIKRINGEN 8
583 30 LINKÖPING

www.codeco.se

Tel : 013 23 99 50
Fax: 013 23 99 55
E-mail: sales@codeco.se

Jobba mindre, njut mer.

*Ljudfåtöljen Luna är bara
en av många nyheter hos
Eurobib Direct. Vill du se
fler? Välkommen till
Bok & Bibliotek
och monter E01:21*

Hos Eurobib Direct hittar du allt för att underhålla och utveckla ditt bibliotek. Här finns allt du behöver. Från vanliga förbrukningsartiklar till det allra senaste inom media och möbler. Vill du spara tid och göra det riktigt enkelt för dig, beställer du direkt via nätet. www.eurobib.com är adressen. Välkommen hit, precis när det passar dig själv bäst.

Biblioteksvaruhuset

eurobib
direct
www.eurobib.com

Bibliografering pågår

TEMA: *tidskrifter*

Kungliga bibliotekets magasin härbärgerar en mängd tidskrifter från förr och nu, kända som okända och en hel del udda och kuriösa. Nu lyfts den svenska tidskriftsskatten handgripligen upp ur mörkret och beskrivs inom ramen för projektet Nya Lundstedt – tidskrifter, en nationalbibliografisk databas som kommer att rymma uppgifter om cirka 22 000 svenska tidskrifter.

– I snitt kan man säga att vi hinner med cirka 3 000 tidskrifter per år, säger Marika Holmblad, projektledare till höger i bild. Här med kollegan Helena Backman.

ISLUTET AV 1940-talet utkom en tidskrift som ville vara "den moderna månadstidningen för affärsmän, fotografer, reklammän och andra framåtsträvande herrar". Den hette *Min Herre* och kan inte ha blivit någon större succé eftersom den lades ner redan efter det första numret.

Lite större uthållighet hade de som stod bakom månadstidningen *Maskulinum* – en tidskrift för militärer, hästfolk, jägare, hundägare, sportfiskare, seglare, motormän m fl. Eller som man själv så träffande valde att sammanfatta det: "en månadstidning med manlig karaktär, avsedd för i första hand militärer och annat aktivt friluftsbetonat folk..." Tidskriften utkom med hela fem nummer under beredskapsåret 1943. Samma år vann Mora-Nisse Vasaloppet för första gången av nio...

I Kungliga bibliotekets magasin finns alla möjliga och omöjliga tidskrifter – en skatt som inte bara minner om flydda tider och tankar utan högst påtagligt gör gällande att det finns en tidskrift för alla genrer och företeelser. Att mängderna är enorma blir jag varse när Marika Holmblad visar mig den del av magasinet som rymmer nyare tidskrifter.

Marika Holmblad är projektledare för *Nya*

Lundstedt – tidskrifter. Sedan år 2002 bibliograferas – med stöd av pengar från Riksbankens jubileumsfond – svenska tidskrifter från 1900 till 2004. Syftet med projektet är att göra uppgifter om den svenska tidskriftsproduktionen tillgängliga och sökbara i en nationalbibliografisk databas.

2008 ska bibliograferingen av tidskrifterna vara slutförd. Den måste vara klar då för om två år är pengarna slut.

– Vi kommer nog att bli klara. Än så länge stämmer de beräkningar som vi har gjort, säger Marika Holmblad.

Totalt är det fyra personer från enheten Nationalbibliografin Periodicaenheten (NBP) som arbetar i projektet på heltid. Drygt 10 000 tidskrifter på fyra år har Marika Holmblad och hennes tre kollegor Helena Backman, Unn Hellsten och Cecilia Wranell hittills betat av. Just innan sommaren blev man klar med bibliograferingen av tidskrifter från åren 1900–1955. 2008, när man ska vara klar, kommer den nationalbibliografiska databasen att rymma uppgifter om ca 22 000 tidskrifter.

Hur många tidskrifter som projektgruppen hinner bibliografera under ett år är svårt att säga.

– I snitt kan man säga att vi hinner med cirka 3 000 tidskrifter per år. Hur många man hinner med avgörs bland annat av hur länge en tidskrift har funnits, om det är många årgångar, om den utkommit varje vecka etc. Den period som vi just har avslutat, 1900–1955, har tagit lång tid och varit mer svårarbetad eftersom uppgifterna i många fall är ålderdomliga och otydliga. Från 1956 och framåt kommer det att gå snabbare. Materialet som vi nu ska hantera är modernare och ofta redan väl beskrivet, säger Marika Holmblad.

I *Nya Lundstedt – tidskrifter* kommer bland annat kategorier som populärpress, kultur- och allmänpolitiska tidskrifter, tecknade serier, satir, humor, fanzine, fackförbundspress, partipress, facktidskrifter, tidskrifter utgivna av statliga myndigheter, kundtidningar och pornografi att ingå. Tidskrifter med begränsad spridning, som tex skoltidningar och tidskrifter från bostadsrättsföreningar kommer däremot inte att ingå. Och frågan om e-tidskrifter ska bibliograferas i databasen är högaktuell.

– Om de ska ingå eller inte hänger samman med e-pliktlagens vara eller icke-vara. De e-tidskrifter som NBP beskriver inom ramen

för det ordinarie arbetet kommer att komma med i *Nya Lundstedt – tidskrifter*, säger Marika Holmblad.

Framför allt tre saker utmärker arbetet i projektet: ambitionen på fullständighet, den genomgripande kategoriseringen av tidskrifter med hjälp av genrebeteckningar samt den höga beskrivningsnivån för delar av materialet. När det gäller fullständighet bibliograferas tidskrifterna på tre olika nivåer: nivå 3 står för en mycket utförlig nivå, nivå 2 för en utförlig nivå och nivå 1 står för en mer kortfattad beskrivning. När det gäller den mest utförliga nivån, 3, registreras förutom sedvanliga bibliografiska uppgifter även uppgifter som ansvarig utgivare, historiska periodiseringsuppgifter, samtliga titel- och undertitelvarianter och historiska förslagsuppgifter.

Kulturtidskrifter och damtidningar är exempel som bibliograferas på nivå 3 medan branschtidningar och organisationspress beskrivs på nivå 2. Personaltidningar och lokala hembygdstidskrifter är exempel på tidskrifter som får en mer kortfattad beskrivning enligt nivå 1.

Marika Holmblad berättar att inför projektet gjordes en förstudie i vilken man bland annat diskuterade hur urvalet skulle gå till. Det var svårt att veta hur man skulle gå till väga och eftersom det tidigare inte har funnits någon heltäckande nationalbibliografi som spänner över hela 1900-talet för tidskrifter, visste man heller inte hur många tidskrifter som fanns. Man knöt en referensgrupp bestående av tidskriftsforskare till sig. Snabbt kom man fram till att tidskrifterna inte låter sig beskrivas på samma sätt som dagstidningarna, dels för att det finns så många olika genrer, dels för att det ofta finns värdefull information bakom de olika tidskrifterna som man också vill komma åt. För att ta ett exempel: söker man i databasen på BLM (Bonniers Litterära Magasin) framgår att majoriteten av tidskriftens redaktörer har utgjorts av med tiden kända intellektuella, författare och journalister.

Fullständighetsnivåerna har alltså sin grund i de diskussioner som fördes i samband med förstudien till *Nya Lundstedt – tidskrifter*. Vilka faktorer som avgör huruvida en

KB:s tidskriftssamlingar rymmer en mängd udda tidskrifter om udda ämnen.

kategori tidskrifter kvalificerar sig för beskrivningsnivå 3 medan andra beskrivs på en lägre nivå är inte självklart. Om tidskriften har en stor spridning och en hög upplaga kan det vara två kriterier bland många andra som avgör beskrivningsnivån.

Allt eftersom projektet fortlöpt har dock Marika Holmblad och hennes kollegor varit tvungna att tänka om när det gäller ambitionsnivån.

– Från början var vi mer ambitiösa men på grund av tidsskäl har vi fått sänka ambitionsnivån, vi kommer inte att hinna få det klart annars.

Marika Holmberg ger en bild av hur arbetet ser ut rent konkret.

– Vi går ner i magasinerna och hämtar tidskrifterna själva – då får man samtidigt en bild av den aktuella samlingen och hur omfattande den är. Sedan går vi igenom alla volymer av tidskriften – att gå igenom t ex *Allers*, det tog tid – för att kartlägga alla redaktörer och organisationer som varit inblandade i tidskriften under årens lopp. Så grundligt som möjligt försöker man göra gammal som ny information sökbar. Alla data knäpps in i Libris, normalt katalogiseringsarbete alltså.

KB:s tidskriftssamlingar rymmer mycket kurios. Risker för att fastna i en tidskrift är överhängande.

– Men det kan också uppstå en övermättad. Jag har t ex nyligen bibliograferat *Hänt i veckan* – det, kan jag säga, är inte så kul i längden, säger Marika Holmblad.

Hon har tagit fram ett urval av favoritkuriosa ur tidskriftsfloran. Där finns t ex *Tidskriften Rör: tidskrift för rör, rördelar, deras framställning, egenskaper och användning*, som utkom perioden 1934–1940. Under tre år på 1940-talet utkom *Cykelbilisten* – en specialtidning där man behandlade fenomenet cykelbilism som tycks ha varit ett begrepp i svang. Eller vad sägs om *Astronautisk revy*? Den gavs ut med tre till fyra nummer per år av Svenska interplanetariska sällskapet under fem år på 1960-talet. 1969 lades den ner.

– Svenska Rymdstyrelsen ansåg tydligen att de inte hade så mycket att tillägga i ämnet och hänvisar istället till internationella tidskrifter.

– Man kan hitta mycket som är underligt i det här materialet och det är inte alltid enkelt att genrestämman. Det tycks som om det förr i tiden fanns en uppsjö kufiska gubbar på landsorten, alla gav de ut tidskrifter där de ▶

Effektiv datafångst för alla områden...

FBC-3860 med USB kabel 1.135:-
Med på/av larmenhet 2.110:-

BSR-100 streckkodsläsare med
USB kabel 1.200:-

MBC-6890 Sladdlös med USB anslutning 5.110:-

FBC-6860 med USB kabel 1.310:-

iTherm™ 280 Kvittoskrivare 3.380:-

MSR210U 3-spårs magnetkortsläsare
med USB anslutning 635:-

IT3800LR-12 med USB kabel 1.820:-

Etiketter med eller utan larm för böcker, tidskrifter, CD och DVD begär offert

**Samtliga priser är exkl. moms fritt vårt lager.
Beställ direkt i vår nya e-butik**

Telefon 0171-469420
www.phf.se
info@phf.se

sade sitt hjärtas mening och det kunde handla om precis vad som helst, berättar Marika Holmblad.

Hon och hennes kollegor får en unik inblick i den svenska tidskriftsfloran, på köpet blir de allmänbildade.

- Till det roligaste i jobbet hör fördjupningen, att man får gräva ner sig i de enorma tidskriftssamlingarna, formligen vältra sig i tidskrifter. Jag känner dessutom att det här kommer att bli en jättebra nationalbibliografi över tidskrifter.

Men jobbet har också sina mindre roliga sidor.

- Det finns stora mängder urtråkiga tidskrifter som måste komma med men vilkas innehåll är minst sagt torftigt.

Skämttidningar från 1920-talet, som ofta riktade sig till herrar, och som innehåller skämt som aldrig ens haft något bäst-föredatum, hör inte till de personliga favoriterna. Jultidningar kan också räknas till gruppen "jättetråkiga tidskrifter".

- Offentliga tryck låter trist men är roligare att hålla på med än både skämt- och jultidningar. I offentliga tryck händer ingenting, de ser likadana ut från år till år. Vi fyra som jobbar med det här gillar som tur är väldigt olika genrer. Det gör att vi i rätt hög utsträckning kan få bibliografera det vi själva gillar.

HENRIETTE ZORN

PS

På grund av den nya upphovsrättslagen kan vi tyvärr inte visa exempel på de kuriösa och roliga tidskrifter som bibliograferas i projektet *Nya Lundstedt*. All användning utöver det privata bruket, dvs som illustrationer till ovan artikel kräver respektive upphovsmans tillstånd. Det i sin tur kräver att BBL bland annat tar kontakt med Svenska Interplanetariska sällskapet som i något skede gick upp i Flygtekniska föreningen, leta efter en K Eriksson eller hans efterlevande och Ernesto Wickström eller hans efterlevande. Biblioteksbladet har inte de resurser som detta kräver. I stället har vi gjort ett kollage.

FAKTA: MER OM NYA LUNDSTEDT

Även dagspressen från 1900 och framåt har bibliograferats, ett projekt som påbörjades 1995 och som avslutades 2001. Namnet *Nya Lundstedt* hänvisar till Bernard Lundstedts tryckta bibliografi *Sveriges periodiska litteratur* som omfattar främst dagstidningar och tidskrifter men även annat material från 1645 till 1900. *Nya Lundstedt* är helt enkelt en fortsättning på det arbetet och snart kommer alltså hela den svenska pressen att vara beskriven i sin helhet.

Riksbankens jubileumsfond har sedan 1995 anslagit medel till bibliograferingen av dagspressen och tidskrifterna. Förra året anslag man fem miljoner kronor för att man även skulle kunna inkludera svenska tidskrifter utkomna mellan 1967 och 2004.

Nya Lundstedt - tidskrifter är en egen databas men ingår i Libris.

babian.se – ett jämlikhets- och demokratiprojekt

Bild ur Fabian Göranssons serie Jacob Funck i nummer två av babian.se

I NOVEMBER FÖRRA året släpptes det första numret av en ny digital serietidning. babian.se är en antologi som främst vill satsa på nya serieskapare och "sprida en fräsch doft i ett seriesverige som är på väg att stagnera".

– Bra serier för vuxna är svårt att få tag på om man inte är insatt och vet var specialbutikerna finns. Det känns som att vi håller på med ett slags demokratiprojekt – att göra bra tecknade serier tillgängliga för alla, menar Mikael Sol som jämte Adam Boman står bakom babian.se.

Mikael Sol är serietecknare och förstaårselev på Beckmans reklamlinje. Adam Boman är också han serietecknare, arbetar som webbansvarig på RFSL och ger även ut webbfanzinet Wonderful Comics (www.wonderfulcomics.com).

Tanken är att ett nytt nummer ska publiceras på webbplatsen fyra gånger per år.

I det första numret av babian.se medverkade sex serietecknare och illustratörer – vid sidan av de båda redaktörerna Sol och Boman – med varsin serie. Bland dem serietecknaren och illustratören Lisen Adbåge, känd bla från Kamratposten, och Fabian Göransson

Bild ur serien Tillbaka till samtiden av Rebecka Lindberg, en av de fyra kvinnliga serietecknarna som medverkar i det senaste numret av serieantologin.

som under våren albumdebuterat på serieförlaget Galago med *Gasresan*.

Men inte bara svenska serietecknare släpps in på babian.se. I första numret återfinns t ex den amerikanske undergroundtecknaren Aaron Norhanian med den originella serien *Flugsmällan*. I nummer två av babian.se, som släpptes i mars i år, medverkar bl a mannen bakom Hufvudstadsbladets söndagsserie "Psyko-Pojken": Sebastian Nyberg från Finland. "Borgå-Bob i terror-Bob", heter hans bidrag i babian.se och nog påminner formspråket en del om Max Anderssons. I nummer två återkommer dessutom flera av de tecknare som medverkade i debutnumret av babian.se.

I nummer tre som utkom mitt i sommaren i juli slår redaktionen ett slag för jämställdheten. Även om de kvinnliga serietecknarna syns allt mer på senare år är det fortfarande så att fler manliga än kvinnliga serietecknare blir publicerade. Antagligen för att seriemediet fortfarande anses vara något för främst killar, spekulerar babians redaktörer i press-

meddelandet inför det senaste numret. Därför satsar man "stort" på jämlikhet och för att främja en utveckling där andelen kvinnliga serieskapare blir större. I nummer tre av babian.se är det jämlikt så tillvida att könsfördelningen är jämn: lika många kvinnliga som manliga serietecknare bidrar, bland dem Rebecka Lindberg och Julia Thorell, som båda medverkat i tidigare nummer.

Är man seriefreak är den digitala seriesajten absolut värt ett besök. Är man det inte är den också värt ett besök. Serier är en konststart som nu även nätet visar upp. Ett extra plus för den snygga och omsorgsfulla återgivningen av serierna – både de i svartvitt och de i färg.

HZ

Årets Bokmässor:

Biblioteket är framtiden!

Att behålla dagens låntagare.
Och att locka nya besökare.

—om den nya tiden
och de nya möjligheterna

Vi finns i monter
B04:28

X-ref Bibliotekssystem

Ver 4 är .NET- och SQL-baserat
Centraldrift möjlig
Gratis Installation • Gratis Inköp
Humana underhållspriser
www.x-ref.se

...ROSENHANE-PLANSCHER.

BookView – programmet som ger fler tillgång
till våra kulturskatter.

Testa själv på <http://katalog1974.raa.se/rosenhane>

www.devo.se

En förening och dess tidskrift BBL 90 år

TEMA: *tidskrifter*

”Vilja vi gagna vår förening, vårt gemensamma arbete och i någon mån oss själva, ja då kunna vi helt enkelt inte undvara ett organ. Genom en tidskrift blir det oss möjligt att arbeta fram vår sammanslutning, vi skapa därmed också en möjlighet för medlemmarna av föreningen att komma i närmare kontakt med varandra. Ett fackorgan för biblioteken bör kunna anlitas även av statens biblioteksbyrå och dess konsulenter och sålunda bli en förbindelselänk mellan dessa och alla de statsunderstödda biblioteken”.

O RDEN ÄR Fredrik Nilssons, bibliotekarie vid Stockholms arbetarebiblioteksförbunds bibliotek. Året är 1915 och platsen är Akademiska föreningens lilla sal i Lund. Där hölls Sveriges Allmänna Biblioteksförerings (SAB) första årsmöte som samlade över åttio mötesdeltagare. De flesta var bibliotekarier från olika bibliotekstyper och amanuenser från universitetsbiblioteken. Som kuriosas kan nämnas att en som var med på detta första möte skulle fyra år senare bli invald i Svenska Akademien och ta plats i stol nummer 13. Poeten, författaren och litteraturkritikern Anders Österling var vid tiden för detta SAB:s konstituerande möte amanuens vid Lunds universitetsbibliotek.

Kuriosa ur ett mer föreningstekniskt perspektiv från den här tiden var kutymen att skicka hyllnings- och hälsningstelegram till såväl konungen som prins Eugen samt även till statsrådet och chefen för – som det då hette – Ecklesiastikdepartementet. Och samtliga svarade med vändande telegram som högtidligen lästes upp, i regel på årsmötets andra dag. Majestäterna ansåg sig vara du med årsmötet och undertecknade därefter:

Framför mitt hjärtliga tack för det vänliga
hälsningstelegrammet.

Gustaf

Min varma tack och hjärtlig hälsning sändes
Sveriges biblioteksörening genom Eder
Eugen

Chefen för Ecklesiastikdepartementet fann det för gott att underteckna med sitt fullständiga namn och tacka föreningen för "Ederntitiska arbete att främja vården av kulturens förrådskammare".

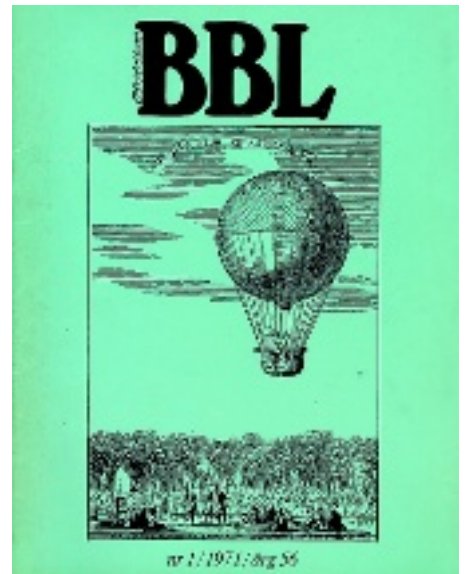
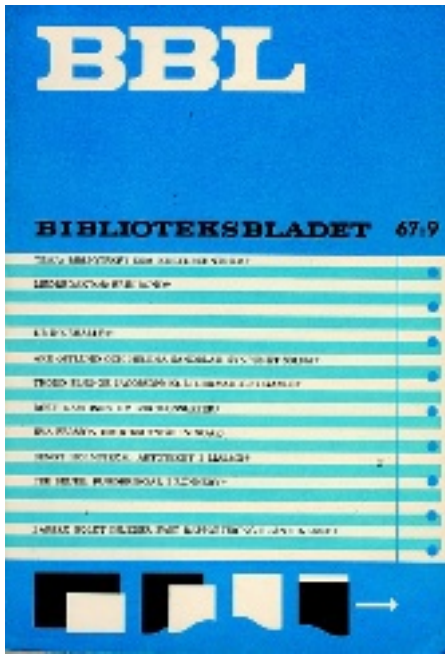
Mycket avhandlades vid detta första årsmöte men en av de saker som med styrka framfördes till den blivande styrelsen var vikten av en egen tidskrift som om möjligt borde startas å det snaraste, gärna redan påföljande år, 1916. Och så blev det. Den 24 april 1916 kunde styrelsen berätta om det kontrakt som slutits med tryckeriet Norstedts & Söner beträffande Biblioteksbladet. Till redaktörer utsågs Fredrik Hjelmqvist (en av grundarna

till SAB och farbror till Bengt Hjelmqvist, förgrundsgestalt i den svenska biblioteksvärlden) och Knut Tynell, då kollegor vid universitetsbiblioteket i Lund. Medarbetarna hämtades under de första åren främst från släkt och vänskrets.

Till en början utkom BBL med fem nummer à 60 sidor per år. Som medlem i föreningen (årsavgift 2 kronor) fick man tidningen som förmån. Prenumeration via posten eller bokhandeln kostade 3 kronor. Redaktionen var belägen på Jakobsgratan 32 vid Tegelbacken i Stockholm. Huset uppfördes 1783 och blev någon gång under 1800-talet Kronprinsens stall. Kronprinsen var Carl xv och under 1800-talet rymde det bostäder för hovstallmästare och annat hovfolk.

Från 1834 och några år framåt höll också den legendariska serveringen Tysta Mari till i huset, caféet blev bland annat ett stamställe för journalisterna som arbetade på redaktionerna kring Klarakvarteren. Hundra år senare var det Konsums Kafé Cirkeln som tog plats i Kronprinsens stall och som under några årtionden framåt var mötesplats för politiker och tidningsfolk. Under någon period låg delar av krigsarkivet på adressen samt Ecklesiastikdepartementet. Huset kom att bli en del av det sk Tegelbackseländet och revs någon gång i samband med 1950- och 60-talens Citysanering.

BBL blev troligen inte långvarig på Jakobs-

gatan 32. 1919 fanns man på adress Hantverkargatan.

Tidningen första och egentliga uppgift var att vara ett organ för föreningen och främja dess syften. Vidare skulle här förhandlingar och föredrag vid föreningens årsmöten offentliggöras och man skulle även bereda plats för diskussioner kring föreningsangelägenheter. Olika aspekter på bok- och biblioteksväsendet ville man se belyst i "korta, populärt hållna uppsatser".

"I varje häfte skola under rubriken biblioteksnotiser lämnas kortfattade redogörelser för bibliotek och biblioteksverksamhet i in- och utlandet", meddelade vidare de båda redaktörerna i en programförklaring som publicerades i BBL:s första nummer 1916. Sist men inte minst skulle tidningen rymma en omfattande litteraturavdelning där nyutkomna böcker listades och i korthet recenserades för att "söka underlätta bokurvalet för bibliotekens styrelser och föreståndare".

Recensionsavdelningen var en ambition som med tiden kom att ge problem i takt med att bokutgivningen ökade. I slutet av 1960-talet kunde ett nummer av BBL rymma bortåt 150 sidor. Service i all ära men ekonomiskt var det en ohållbar utveckling. Recensionsavdelningen, den som hade ambition att ge en överblick över alla nya böcker, försvann i och med det nummer som utkom som första nummer 1970: "Av ekonomiska skäl måste denna service upphöra. Den har på senare år sprängt alla rimliga ramar för tidskriftens budget. Dessutom hotat att göra varje häfte till någon slags oformlig månadsbok", skriver redaktören Bertil Palmqvist i sin ledare i BBL nr 1/1970.

Helt försvann inte recensionsavdelningen men den begränsades till att i fortsättning innehålla recensioner och anmälningar av böcker som handlar om olika aspekter på biblioteksväsendet, nationellt som internationellt.

Till utseendet såg Biblioteksbladet i stort sett likadan ut under flera decennier: en liten häftad broschyr med mjuka pärmar, liten text på tunt papper, få bilder. Bara omslagen anpassades och moderniserades efter tidens formspråk. 1956 blev det styva pärmar och omslag i färg, broschyren började så smått förvandlas till tidskrift. 1950- och 60-talens BBL påminner utseendemässigt inte så lite om BLM (Bonniers Litterära Magasin).

En större formmässig förändring skedde först 1970 då ju också, som tidigare nämnts, den omfattande recensionsavdelningen lyftes ut ur tidningen. Man gick upp i format – inte bara av estetiska skäl (det större formatet "ger helt andra möjligheter att göra en snygg och tilltalande tidskrift") utan även av ekonomiska, då "varje trycksida slukar mera text och kan alltså ge mera information". Tidigare hade man haft ett enhetligt omslag på BBL, nu fick varje nummer en ny omslagsbild och en ny färg. Avdelningarna lyftes fram tydligare i formgivning, bilderna blev fler och större. Tidningen blev mer "tidning" i journalistisk bemärkelse, borta var forna tiders uppsatsspackade broschyr. Redan i mitten av 1960-talet fick BBL en mer journalistisk inriktning och det hängde nog samman med att journalister rekryterades som redaktörer men också att tjänsten blev en heltidsanställning. Fram till 1966 redigerades nämligen tidningen som bisyssla av redaktörer som hade sitt huvudsakliga värv inom biblioteksväsendet och/eller i föreningen. 1966 fick BBL sin första heltidsanställda redaktör i Lennart Fröier, inte bibliotekarie men väl litteraturkritiker och frilansjournalist. Hans period på tidningen blev relativt kort då han gick vidare till posten som SAB:s kanslichef. På BBL ersattes han av Bertil Palmqvist som också han hade sina rötter i journalistikens och litteraturens värld och som under sina år gjorde BBL till en "aktuell och debattfrisk tidskrift".

Som framgår av sammanställningen över BBL och dess redaktörer genom åren (se sid 28) var posten som redaktör för tidningen länge vikt för män. Väldigt länge. Det skulle dröja 66 år innan den första kvinnan fick förtroendet i samband med att Barbro Blomberg anställdes som redaktör 1982. Sedan dess har å andra sidan kvinnodominansen varit total, både vad gäller tidningens redaktörer och ansvariga utgivare.

Att ge sig på en sammanfattning av hur tidningen innehållsmässigt och ideologiskt förändrats genom decennierna (och i förhållande till sin förening) får anstå till 100-årsjubileet. Det bör väl också rimligen göras av någon annan än sittande redaktör och av någon vars perspektiv är längre. En ganska snabb och ytlig genomgång av läggan ger vid handen att det finns mycket som är både intressant och roligt att lyfta fram ur det förflutnas mörker. Några blåsväder skymtar också förbi. Att vara redaktör för tidningen har mellan varven uppenbarligen varit allt annat än en picknick. Det framgår i regel mellan raderna och väcker onekligen nyfikenhet. När tex Gösta Östling fick ansvar för tidningen 1948 var den i kris eftersom "utgivningen på grund av olyckliga omständigheter släpat efter under några år". Det blev Gösta Östlings uppgift att "söka återvinna förtroendet för Biblioteksbladet hos läsare och kritiker... Men utan entusiasm och tro på tidskriftens betydelse för bibliotekssaken hade kampen om Biblioteksbladet aldrig lyckats", skriver Gustav V Nilsson, ordförande i styrelsen, i BBL 1958 i samband med att Gösta Östling på egen begäran slutade som redaktör. Bläste gjorde det också kring C-J Charpentier som anställdes 1982. Han hann göra fyra nummer innan han lämnade efter en kontrovers med styrelsen. I BBL nr 6-7/1982 ger han i förordet sin version av varför styrelsen uppmanar honom att lämna in sin avskedsansökan. Styrelsen å sin sida avböjer att polemisera men säger att den inte delar Charpentiers historieskrivning. I numret därpå presenterades Barbro Blomberg som ny redaktör för BBL.

Att BBL:s historia är tätt sammanflätad med föreningens (SAB:s och Svensk Biblioteksförenings) är givet. SAB:s historia finns återgiven i en skrift från 1940: Sveriges Allmänna Biblioteksförening, 1915–1940. Historik utarbetad av Nils Genell. I samband med föreningens 60-årsjubileum 1975 ägnades ett helt nummer av BBL (nr 11/1975) till att sammanfatta föreningens verksamhet under sextio år. Bakom sammanfattningen stod Gösta Ottervik och rubriken löd "SAB. Glimtar från de gångna första 60 åren." Tidningens plats i dessa historieskrivningar är ytterst perifer vilket är en smula anmärkningsvärt med tanke på hur man från föreningens sida – och det framgår med tydlig önskvärldhet – i nöd och i lust värnat om sin tidning. BBL:s historia återstår att berättas. Till 90-årsdagen har vi bara skrapat lite på ytan.

HENRIETTE ZORN

**BBL – DESS REDAKTÖRER
OCH ANSVARIGA UTGIVARE:**

1916–1926 red: Fredrik Hjelmqvist/Knut Tynell
1926–1933 red: Fredrik Hjelmqvist/Knut Tynell/Hans Küntzel

1933–1937 red: Knut Tynell/Hans Küntzel
1938–1939 red: Knut Tynell
1940–1945 red: Knut Tynell/ Bengt Hjelmqvist
1946–1947 red: Bengt Hjelmqvist
1948–1958 red: Gösta Östling
1958–1960 red: Karl Gustav Wirde
1960–1966 red: Bengt Holmström

1966–1968 red: Lennart Fröier
ansv utg: 1966: Bengt Holmström, 1967: Erik G Nyström

1968–1976 red: Bertil Palmqvist
ansv utg 1968–1974: Lennart Fröier, 1974: Bengt Holmström,
1974–1988: Lars Tynell

1976–1982 red: Karl Gustav Wirde,
ansv utg: Lars Tynell (t o m 1988)

1982 red: C – J Charpentier red
1982–1988 red: Barbro Blomberg journalist

1989–1990 red + ansv utg: Ingrid Domeij

1990–1991 red+ ansv utg: Christina Ekbohm
1991–1997 chefred: Ylva Mannerheim (från 1993 även
ansv utg),
ansv utg 1991–1993: Christina Ekbohm, 1993–1997: Ylva
Mannerheim

1998–2004 chefred: Marianne Steinsaphir,
ansv utg 1998: Tina Lindemalm, 1998–2002: Joneta
Belfrage, 2002–2004 Eva Hesselgren Mortensen.

Fredrik Hjelmqvist.

2004 tf chefred Henriette Zorn,
ansv utg 2004–2005: Britta Lejon.

2005: chefred/ ansv utg: Henriette Zorn

Knut Tynell.

REDAKTIONENS OLIKA ADRESSER UNDER 90 ÅR:

1916– Jakobsgratan 32, Stockholm
1919–1920 Hanverkargatan 3, Stockholm
1921– Vasagatan 23, Stockholm
1929–1932 Hanverkargatan 19, Stockholm
1933– 1947 Hanverkargatan 29, Stockholm
1948–1954 Stadsbiblioteket Borås 5 (Villastaden)
1955 Borås 7 (Döbelnsgatan 21, Nedre Norrmalm)
1956–1958 Lund
1958 Borås 5 (Villastaden)
1959–1960 Örebro
1960–1976 Lund
1976–1981 Örebro
1982–1988 Lund
1989–1993 Stockholm: Drottninggatan 71 B, Stockholm
1993– Saltmätargatan 3 A, Stockholm

**ÄNTLIGEN VISAR VITTERHETS-
AKADEMIENS BIBLIOTEK SINA...**

www.devo.se

**Du har biblioteksprylarna.
Vi har målgruppen.**

Annonsschefen heter Bo Eriksson och nås
på 08-717 43 57 eller bo.erikssonmedia@telia.com

BOKTÅGET • BOKTÅGET • BOKTÅGET • BOKTÅGET • BOKTÅGET • BOKTÅGET • BOKTÅGET

Boktåget – en bra start på Bokmässan!

Inled din mässdag redan på tåget med en härlig frukost och gott om tid att läsa morgontidningen. Ombord finns förutom trevliga kolleger även mässprogrammet, så du i lugn och ro kan förbereda din dag.

När Boktåget strax efter kl 11 på förmiddagen anländer till Göteborg, stannar det vid Lisebergs station, bara några meter från Svenska Mässans portar. Och det är även där som du kli-
ver på när du ska hem igen.

Även i år kör vi två Boktåg, torsdagen den 21/9 och fredagen den 22/9, från Stockholm via Katrineholm och Hallsberg. Tåget avgår ca kl 07.00 från Stockholm för att vara framme i Göteborg ca kl 11. Efter mässans stängning går Boktåget tillbaka och ombord står middagen färdig. Ankomsten till Stockholm är ca 22.30.

I priset på 1 395 kr ingår; resa, frukost och middag samt DN och mässtidningen. På tåget säljer vi även entrébiljetter.

Nya gardiner för Fönstret

NYA VINDAR BLÅSER inom folkbildningen: ABF-tidskriften Fönstret innehåller numera en ledarskapskrönikör. Ordet "ledarskap" och ABF – på något sätt är det svårt att få det att gå ihop. Å andra sidan läses tidskriften av ett antal cirkelledare, och det är väl i högsta grad ledarskap även dessa ägnar sig åt – om än inte i näringslivskostym och slips.

Fönstret har fått en ny chefredaktör, Jonas Helling, med ett förflutet bl a som chefredaktör på ssu-tidningen Frihet. I samband med redaktörsbytet har man också gjort en uppfräschning när det gäller form och innehåll. Syftet är dock fortfarande detsamma: att spegla ABF:s verksamhet och folkbildningen i stort. I det första omgjorda och rejält utökade numret kan man läsa om våra tre största svenska kulturikoner; Astrid, August och Ingmar i en sedvanligt välskriven och inspi-

rerande artikel av Ulrika Knutson. Däremot är jag tveksam till hur piggt det känns att sätta Astrid Lindgren på omslaget.

Kul är däremot uppslaget "Boklistan" – där i detta nummer historikern Peter Englund listar de tio bästa böckerna om kommunismen, med matnyttiga kortpresentationer. Just den här sortens instrumentella kulturblogg skrivna av kunniga personer är en sällsynt men härlig vara, och skulle kanske kunna bli något av "nya" Fönstrets specialitet: i nästa nummer utlovas vi Ulrika Knutson om de tio bästa böckerna om kärlek.

Instrumentell och folklik är också guiden till 99 svenska museer att besöka i sommar, och artikeln om Sveriges Republikanska förnings ordförande läser jag med intresse, liksom Anna-Lena Lodenius gästkrönika. Debattsidorna finns kvar och jag vet inte om det är en tillfällighet att de nu endast är sex i stället för tidigare åtta, men jag kan inte påstå att jag saknar den uteblivna sidan.

Formen är luftig men ganska konturlös – det är svårt att utläsa någon tidningssjäl utifrån den. Och visst finns det ännu mer att göra med innehållet; originellare vinklar man kan ha. Men jag är ändå glad att Fönstret fortfarande tillåter sig att vara lite torr (på ett bra sätt) och lite medelålders – man hade lätt kunnat föreställa sig en föryngring som desperat försöker flirta med yngre målgrupper. Jag tror mer på en gradvis förnyelse när det gäller Fönstret: precis som när det gäller folkbildningen över huvud taget. Och att man anlitar kvalitetsskribenter som Knutson, Englund och Lodenius tyder på att ambitionerna är höga och tidningen är på rätt väg.

ANNINA RABE

biblioteksmöbler
inredning
fo:ra

Fo:ra 10-års jubilerar på årets Bok- & Biblioteksmässa den 21 - 24 september 2006

Vi vill tacka alla kunder för gott samarbete och samtidigt välkomna nya kunder att upptäcka och inspireras av våra norrländska gedigna träprodukter.

Välkommen till vår monter E03:28
för att fira med oss så berättar vi mer om våra produkter och dess funktionella egenskaper.

Väl mött på mässan där överraskningar väntar!

Gunvor Stenberg, säljare

Säljkontor tel 0910-72 59 39, fax 0910-108 81
fora@sscef.se, www.sscselleftea.se

Digital BiblioteksGUIDE

WAGNER

Besök oss på Bok & Bibliotek E05:19

www.wagnerform.se

ÅGET • BOKTÅGET • BOKTÅGET • BOKTÅGET • BOKTÅGET • BOKTÅGET

Information och bokning:

Svenska Mässan Reseservice • E-post reseservice@swefair.se • Tel 031-708 86 90 • Fax 031-708 87 59
SJ Event • Tel 08-762 30 20 • www.sjevent.se

Minienkät

TEMA: *tidskrifter*

Hur jobbar biblioteken med tidskrifter? Och vilka tidskrifter läser bibliotekarierna själva? BBL ställde två frågor till nio bibliotek.

1. Hur jobbar ni med tidskrifter på biblioteket?
2. Vilka tidskrifter läser du helst själv?

Ingvar Gottfridsson, bibliotekarie, Ystads Stadsbibliotek

1. På Ystads Stadsbibliotek arbetar vi mycket med tidskrifter som ett komplement till vår fackavdelning. Det finns t ex få böcker om husvagnar, alltså har vi tidskriften Allt om Husvagn & Camping. Tidskriftsbeståndet kompletterar bokbeståndet genom sin större aktualitet.

2. Själv läser jag mest facktidskrifter i ämnen som intresserar mig som Populär Historia, PC-Hemma och Biblioteksbladet.

Marie-Louise Rågwall, bibliotekarie, Stadsbiblioteket Halmstad

1. Vi har tre arbetslag på biblioteket: fack, skön och barn. Varje avdelning sköter sina egna tidskrifter där fack har huvuddelen. Skön har bara en del allmänna tidskrifter som Amelia, Elle och King, skönlitterära tidskrifter som Mitrana, Flum samt tidskrifter om skönlitteratur som Jury och Författaren. En del nyhetstidskrifter finns i nyhetsrummet med alla dagstidningar. Vi lånar ut föregående års men inte innevarande års tidskrifter. Precis som med böcker får man låna i fyra

veckor. Några populära tidskrifter har vi dubbla prenumerationer på och lånar ut årets nummer som 14-dagarslån. De senaste 15 årens tidskrifter finns tillgängliga för låntagarna utan att de behöver hämtas från magasinet. Vi har inte jobbat aktivt med tidskrifter tidigare men har i samband med nytt huvudbibliotek fått mer personal till program och utställningar. Det finns planer på att göra presentationer av tidskrifterna och ha mer punktvisa utställningar.

2. Jag läser Biblioteksbladet, Amnesty Press, Djurens rätt, Sportmagasinet, Stardust, Sight & Sound, Bild & Bubbla, SF-Forum, DIK-forum, Röda Korsets tidning, Jury, Svensk Bokhandel, Mästarkryss och Bra Korsord – de behandlar ämnen som intresserar mig.

Carin Nilsson, bibliotekarie i Sveg, Härjedalens bibliotek

1. Vi beställer via BTJ och har nu, tror vi, hittat ett bestånd som passar både oss och låntagarna. Vi har prenumerationer inom de flesta områden. Vi har också fem stycken gratisprenumerationer via Kulturrådet. Vi jobbar väl

Anstormning av tidskrifter

FRÅGAN ÄR VÄL om 2006 blir tidningskonkursernas år...

Förra året lanserades ungefär 145 nya tidskrifter i Sverige. Det är rekord och det sker i en tid då annonseringen minskat i populärpress men ökat på Internet och i tv.

De tidskrifter som lanserades under 2005 är "vanliga" tidskrifter, från Poker Magazine till livstilsmagasinet Xoxo. En del av dem är sk oneshots, testtidningar eller hårt nischade systerprodukter till redan existerande titlar, ofta på teman som barn, trädgård, spel etc. Några av dem är kvällstidningsbilagor.

Trots att Internet är den snabbast växande annonsmarknaden bildas ständigt nya tidningsförlag. En bidragande orsak är att det finns stora pengar i branschen att hämta för dem som lyckas. Marknaden beräknas vara värd uppemot åtta miljarder kronor och de stora förlagen redovisar rekordvinster.

Även i ett globalt perspektiv växer tidningsmarknaden – trots konkurrens från nätet. I fjol ökade världens samlade papperstidningsupplagor med 1,21 procent. Det är framför allt gratistidningarna som ökar, visar siffror från World Association of Newspapers.

ÅE

i&m
INVANDRARE & MINORITETER

**FAKTA MOT
FÖRDOMAR**

HÄR FINNER DU ARGUMENTEN!

POPULÄRVETENSKAPLIG
TIDSKRIFT OM MIGRATION
OCH KULTURMÖTEN

www.iochm.com

inte speciellt med tidskrifterna, de flesta av våra låntagare sitter gärna vid vår tidskriftshörna eller lånar någon/några tidskrifter så det verkar liksom "sköta sig själv".

Alla nummer får lånas hem utom de allra senaste. Nya och aktuella nummer skyltar vi med i vår tidskriftshylla och många sätter sig ner och läser i stället.

2. Jag läser gärna mattidningar och tidningar om hälsa och kropp. Här hos oss är det Ica-kuriren, Allt om Mat, Land, Må Bra som jag gärna bläddrar i. Även Forskning & Framsteg är intressant. Hemma har jag tidningen PS; Populär Psykologi. Anledningen till att jag läser dessa är för att de tar upp det mesta av sådant jag är intresserad av. Naturligtvis läser jag också andra tidskrifter men helst och oftast de här.

Eva Töllner, bibliotekschef, Bankeryd

1. Vårt bibliotek ligger i en grundskola. Vi använder ofta artiklar till elevernas frågor. För övrigt lånar vi ut alla äldre nummer av tidskriften (2-veckorslån), det senaste numret står i tidskriftshyllan.

Många gånger kan en artikel vara svaret på

en fråga och då lånar vi ut tidskriften eller kopierar gratis (till elever).

2. Jag läser alltid Gör Det Själv! och Ponton.

Marita Mattsson Barsk, bibliotekarie och kultursekreterare, Övertorneå bibliotek

1. Vi försöker skylta attraktivt. Varje ny tidskrift presenteras i början av året. Vid biblioteksvisningar stannar man till på tidskrifts-avdelningen och berättar om avdelningen. Det kan vara elever, pensionärer eller andra intressegrupper. Vid temautställningar plockar vi alltid med en eller två tidskrifter. Men det kunde naturligtvis vara mycket mer.

2. Facktidskrifter för att hålla mig à jour. Jag hinner själv sällan läsa tidskrifter bara för att koppla av.

Mari Printz Norell, informatör med ansvar för bibliotek & webb på Brottsförmyndigheten, Umeå

1. Brottsförmyndighetens bibliotek är ett litet myndighetsbibliotek, i första hand till för personalen. Samlingarna omfattar ca 3 500 volymer och vi prenumererar på ett 70-

tal tidskrifter. Jag arbetar ganska aktivt med tidskriftsbeståndet och har som ambition att aldrig ställa ut ett oläst nummer i biblioteket. Totalt är ett 50-tal personer anställda på myndigheten och i princip är alla i personalen ansvariga tidskriftsbevakare. En del är ambitiösa läsare, andra bläddrar snabbt... Jag skickar ut det nya numret till ansvarig bevakare, hon/han kollar ifall det är något av innehåll som är så intressant att det bör spridas till fler eller alla. Bevakaren ansvarar sen för att välja spridningskanal: berätta på personalmöte, tipsa i ett mejl eller kopiera upp artikeln och be mig att skicka den på cirkulation. Det nya tidskriftsnumret är ofta på plats i biblioteket redan nästa dag. Genom att sovringen är rätt hård har vi inga mängder med cirkulationsmappar som är på evighets-turné.

2. Det är förmodligen en yrkesskada – jag bläddrar i massor av tidskrifter, ser tusen fascinerande artiklar och tänker att jag ska komma ihåg att läsa det där sen... Det där "sen", det kommer aldrig – eller sällan i alla fall. En del juridiska och socialpolitiska tidskrifter kollar jag med stor behållning för jobbet ▶

Blädderhörna på nätet

LITE AVUNDSJUKT konstaterar vi att både Biblis finns med och Bis men inte BBL. På den i våras relanserade sajten www.tidningar.info kan man bläddra i ett 50-tal tidskrifter på nätet. I fulltext! Det är med andra ord en riktig "blädderhörna på nätet" med både mer kända och mindre kända tidskrifter.

Men hur gör man då för att komma med och vem bestämmer urvalet? Ja, det gör de enväldiga redaktörerna bakom sajten, Ted Valentin och Charlotte Berndt, som också står bakom webbplatsen tidningsbutiken.se. Ted Valentin står också bakom webbplatsen tidningar.org – en mötesplats och ett öppet forum på nätet för tidskriftsälkare där man kan tycka och tänka kring tidningar och tidskrifter man läst. Både ros och ris är välkommet.

– De senaste tidskrifterna som kommit till på tidningar.info är Biblis och Tromb, de kontaktade mig och frågade om de fick vara med. Men nu är pengarna slut så nu tar vi inte in fler tidskrifter, säger Ted Valentin.

Tidningar.info fick nytt liv i mars i år med hjälp av ett stöd på 80 000 kronor från Kulturrådet. I dagsläget är det osäkert om man kommer att söka mer pengar. Man samarbe-

tar också med Tidskriftsverkstaden i Stockholm som också driver en mötesplats för tidskrifter och dess läsare på nätet: tidskrift.nu. Den var först i sitt slag när det begav sig i slutet av 1990-talet. Tidskrift.nu är en sajt för Sveriges kulturtidskrifter, en plats för nyheter, information, debatt och möten mellan tidskrifter och läsare. Men till skillnad från tidningar.info kan man där inte läsa tidskrifter i fulltext. Däremot kan man botaanisera i den katalog som rymmer mer än 600 tidskrifter, tryckta som digitala.

Beträffande tidningar.info är ambitionen att webbplatsen ska fungera som en resurs för både biblioteksanställda och biblioteksbesökare. Målet är att på ett informativt sätt hjälpa till att höja kännedomen om Sveriges kulturtidskrifter.

Ted Valentin är i färd med att skapa ännu en sajt: ett arkiv med tidskriftsomslag och innehållstexter. Meningen är att man lätt ska kunna skaffa sig en uppfattning om en tidskrift som man kanske bara har hört talas om men som man inte vet så mycket om.

– Det är ett sätt att skapa innehåll på nätet och fylla det med något som är vettigt, säger han.

HZ

Årets Bokmässor:

Biblioteket är framtiden!

Det är skillnad på filmer och filmer!

Se våra hyllfärdiga biblioteksfilmer.
Katalogpost + biblioteksmärkta +
stötdskydd + otursgaranti!

Vi finns i monter
B04:28

MEDUSA

är ett kvinnligt grekiskt monster, piggt och seglivat. Men det är också en tidskrift med samma egenskaper – faktiskt den enda populärvetenskapliga tidskriften på svenska om antiken. Är du intresserad av vad som händer i den antika medelhavsvärlden, vill du veta något om de gamla grekerna och romarna? Läs MEDUSA – Den svenska antiktidskriften 4 nummer/år. Bibliotekspris 250 kr/år.

POSTGIRO 17 60 16-4
RÖDABERGSBRINKEN 14 • 113 30 STOCKHOLM
TELEFON/FAX 08-32 20 56

skull, en och annan bibliotekstidskrift skummar jag också intresserat, men mycket mer njutbart är att drömma sig bort i resemagasin, film- och musiktidningar, trädgårdstidskrifter och matdito...

Per Andersson, bibliotekarie, Lindesbergs bibliotek och kriminalvårdsanstalten Hinseberg

1. Vi har prioriterat arbetet med litteratur. Medieanslaget för Hinseberg räcker inte till för prenumerationer.

2. Eftersom jag har tidskriftsansvaret på Lindesbergs bibliotek försöker jag åtminstone bläddra igenom de tidskrifter vi prenumererar på. Jag är speciellt intresserad av musik och läser Orkesterjournalen, Sonic, och Uncut. En annan favorit är tidskriften Lira. Jag

läser också litteraturtidskrifter som Ord & Bild, Karavan och Tidskriften Boken. Forskning & Framsteg och Populär Historia tillhör också favoriterna.

Malin Brandt, bibliotekarie i Bokskogen, Astrid Lindgrens Barnsjukhus

1. Vi prenumererar på ett brett urval av tidskrifter som både vänder sig till barn/patienter i det här fallet och vuxna, dvs anhöriga och personal. Vi brukar årligen se över våra prenumerationer och ändra lite. Senaste numren finns att läsa i biblioteket, äldre nummer har vi med på vår bokvagn. Tidskrifterna är mycket populära, ofta kanske patienterna mår dåligt och nöjer sig med att bläddra i en tidning. För anhöriga kan det vara ett sätt att få förströelse och att tänka på annat. Persona-

len kommer ofta till biblioteket på lunchen för att bläddra i de senaste numren.

2. Jag läser tidskrifter ganska sällan men jag tycker t ex om Vi föräldrar, jag har en liten tjej på 2,5 år. Jag tycker även om heminredningstidningar som Allt i Hemmet. Alltid kan man få lite inspiration till det egna hemmet. Femina händer det att jag köper, en tidning som jag tycker har en bra blandning av reportage, mode, resor och boktips.

Irene Moya, bibliotekarie och tidskriftsansvarig vid Södertörns högskolebibliotek

1. Vi har en policy för periodikahantering som vi arbetar efter. Periodika förvärfvas huvudsakligen efter inköpsförslag. Periodika-

Heder åt LUM

ALLT EMELLANÅT landar den på skrivbordet och kittlar nyfikenheten med snygga omslag och ett välredigerat innehåll som på ett bra sätt lyckas mixa de senaste nyheterna från Lunds universitet i synnerhet, forskningsvärlden i allmänhet och utan att tappa studentperspektivet. Inte konstigt att Lunds universitets magasin, LUM, fick ett hedersomnämmande när Rim, Redaktörföreningen Interna Medier, utsåg 2005 års bästa personaltidning. Ur motiveringen: "Tidningen har en bra balans mellan text och bild. Universitetsvärlden kryllar av olika 'nyheter' som forskningsprojekt, idéer med mera. Men också av kontroverser. LUM återspeglar och balanserar allt detta på ett bra sätt."

Även Landstingstidningen som ges ut av Norrbottens läns landsting fick ett hedersomnämmande. Till bästa personaltidning år

2005 utsågs FöreningsSparbankens personaltidning BankTidningen.

Men heder alltså till LUM. Och grattis! HZ

Kulturtidskriftskatalogen 2006

SÅ HÄR ÅRS brukar den ha landat, den tryckta kulturtidskriftskatalogen och bibliotekens bästa verktyg för att orientera sig i den ymniga floran av kulturtidskrifter. Men i år dröjer den, kanhända kommer den samtidigt som de första höstlöven faller.

– Vi har legat i startgroparna länge med katalogen, i princip är den klar men vi har inte velat börja trycka förrän vi var säkra på att pengarna från Kulturrådet verkligen kommer, säger Bo Pettersson och Helena Looft på Tidskriftsverkstaden i Stockholm.

Nytt för i år är att Kulturrådet inte längre står bakom katalogen som hittills utkommit varje år i en upplaga på cirka 20 000 exemplar. Tidskriftsverkstaden i Stockholm har helt övertagit produktionen men med stöd från Kulturrådet.

I början av juni kom beslutet om att man fått de 400 000 kronor som man hade ansökt om och därmed kan produktionen av katalogen slutföras. Temat i årets kulturtidskriftskatalog blir politisk kultur med tanke på att det är valår i år.

Nytt är också att den tryckta katalogen i framtiden kommer att utkomma vartannat år istället för varje år. Men precis som förr kommer den att skickas ut till folk- och skolbiblioteken samt till större bokhandlar. Och precis som förr kommer det att gå att beställa katalogen men nu via www.tidskrift.nu.

HZ

Visste ni att ...

... KULTURTIDSKRIFTER som får produktionsstöd (se även BBL nr 1/2006) också är berättigade till kassettstöd. Många kulturtidskrifter skulle kunna nå ut bredare om även synskadade, dyslektiker och andra grupper med läshandikapp fick möjlighet att ta del av kulturtidskrifterna som taltidning på kassett eller cd. För att få del av kassettstödet ska man kunna uppvisa en lista på minst fem prenumeranter. Man söker bidraget hos Kulturrådet som betalar hela produktionen av taltidningen. Tidskrifterna får själva stå för kostnaderna för kopior och distribution.

Under 2005 fick 14 tidskrifter kassettstöd, bland dem Arena, ETC, Lyrikvännen, Tidningen Boken samt Pockettidningen R.

Det är bra men med tanke på att det 2006 är 120 kulturtidskrifter som får produktionsstöd kunde det gott vara fler!!

HZ

samlingen byggs upp dels genom prenumerationer på tidskriftssamlingar, företrädesvis genom anslutning till nationella konsortieavtal, dels genom direktprenumerationer. I första hand väljer vi att prenumerera på den elektroniska versionen av en tidskrift. Samtliga e-tidskrifter, cirka 12 000 titlar, görs tillgängliga via tidskriftslistan i SAMSÖK. Papperstidskrifterna placeras ämnesmässigt i biblioteket i tre olika samlingar: HUM (humaniora), SAM (samhällsvetenskaperna) och EKO-NAT (ekonomi-naturvetenskaperna). Vi följer upp användningen av både pappers- och elektroniska tidskrifter. Södertörns högskolebibliotek har från början profilerat sig genom att vara ett användartillvänt bibliotek och vår generella förvärvspolicy har alltid varit användarstyrd, dvs vi har utgått från våra

Räcker läsarna till?

TIDNINGSÄGARNÄ BORDE vara oroliga över de räckviddsresultat som redovisas i Orvestos senaste konsumentmätning. Stabilt för dagspressen, uppåt för gratistidningarna och nedåt för kvällspressen. Förra årets mätning visade för tidskrifternas del att ungefär lika många tidskrifter som ökade i räckvidd, lika många var det som också minskade.

Nu redovisar 107 tidskrifter en minskning, medan 71 ökar sin räckvidd – vilket tydligt visar att antalet läsare inte räcker till för alla.

Det är bland kvinno- och familjetidningarna som det är hårdast konkurrens. Amelia, Solo och Året Runt minskar och även bil- och datortidningar. Bland dem som rasar allra mest finns ICA-kuriren (-63 000), Antik & Auktion (-34 000) och Hus & Hem (-60 000). Vinnarna är Damernas Värld (+24 000) Mama (+20 000) och Nöjesguiden (+32 000). Allra bäst går det för två nischer; hundar och historia. Tidningen Populär Historia ökar med 35 000 läsare till totalt 157 000.

Härliga Hund, utmanare till Vovve, når direkt 108 000 läsare vilket är 43 000 bättre än Vovve (Se även sid 18).

När det gäller dagstidningarna kan man notera att Dagens Industri har tappat 106 000 läsare på sex år.

ÅE

användares önskemål. Vår periodikapolitik är en del av det arbetssättet. Vi har också från starten gjort en medveten satsning på det elektroniska biblioteket och därför varit mer intresserade av att bygga upp e-tidskriftssamlingen än papperstidskriftssamlingen. De nationella konsortieavtalen via BIBSAM har varit särskilt fördelaktiga för ett så ungt bibliotek som detta. Dessa har gjort det möjligt för oss att på kort tid bygga upp en e-tidskriftssamling.

2. Jag läser bland annat El Pais Semanal, PC för Alla, Der Spiegel, Affärsvärlden, Internetworld, InfoTrend för att bevaka mina intressen, uppdatera mina kunskaper och hålla mig informerad.

Sammanställning: ÅSA EKSTRÖM

Färre tidskrifter söker utvecklingsstöd

TOLV TIDSKRIFTER eller tidskriftsrelaterade projekt får 2006 dela på totalt 3 670 000 kronor i bidrag från Kulturrådets pott för utvecklingsstöd till kulturtidskrifter. Till årets ansökningstillfälle hade 49 ansökningar inkommit till Kulturrådet, det är knappt trettio färre än vid motsvarande fördelningstillfälle förra året.

Mest bidrag i år får Nätverkstan Ekonomitjänst med två miljoner kronor. Minsta bidragssumma i år är 50 000 kronor och det får DELS (De Litterära Sällskapens Samarbetenämnd), Lira Musikmagasin och SITE (för gemensam marknadsföring av tidskrifterna Merge och Site).

Opsis Kalopsis får 100 000 kronor för traditionella marknadsföringsåtgärder, delvis i samarbete med tidskriften Cora och då med aktiviteter under Barnkulturåret 2007. Tidskriften Cora som också sökt marknadsföringsbidrag fick däremot inga pengar.

År 2006 disponerar Kulturrådet sammanlagt 23 525 000 kronor för stöd till kulturtidskrifter. Av dessa finns 3,5 miljoner kronor att fördela i utvecklingsstöd (1,2 miljoner till enskilda eller sammanslutningar av kulturtidskrifter samt 2,3 miljoner för stöd till insatser som har ambitionen att förbättra distributionen av kulturtidskrifter). I år har Kulturrådet tillfört 170 000 kronor till utvecklingsstödet till kulturtidskrifter genom en omfördelning av de medel som ryms inom anslaget litteratur och kulturtidskrifter.

HZ

Tonsättaren gratis till biblioteken

SVENSKT MUSIKLIV ÄR något som angår hela svenska folket. Det anser Föreningen Svenska Tonsättare (FST), som sedan 1918 organiserar de professionella tonsättarna inom det konstmusikaliska området.

För att nå ut bredare med sin tidskrift Tonsättaren valde man att från och med årets första nummer kostnadsfritt skicka ut den till samtliga svenska bibliotek (utom skolbibliotek). Förhoppningen är att den skall exponeras på bibliotekens tidskriftshyllor och att gemene man ska kunna få en inblick i musikens värld. Årets första nummer av Tonsättaren utkom i mars. Det andra numret kom i början av sommaren. Hur gick det då? Blev satsningen en framgång?

– Det vet jag faktiskt inte. Men jag tänkte att i samband med nr 2 be alla svenska tonsättare att kolla på sitt bibliotek om tidskriften har kommit upp i hyllan, det blir en högst inofficiell liten gallup, säger Martin Q Larsson, redaktör för Tonsättaren.

– Så mycket kan jag säga att på mitt bibliotek i Tumba har Tonsättaren inte syns till. Ännu.

Tonsättaren, som har funnits sedan början av 2000-talet, har egentligen mer karaktären av ett nyhetsbrev än en regelrätt tidskrift. Nyhetsbrevet utkommer med fyra nummer per år, varje nummer rymmer endast åtta sidor. På sidan åtta ligger alltid ett konsertkalendarium som även omfattar internationella konserter inom det konstmusikaliska området. Årets första nummer inleds lägligt nog med en serie om hur de politiska partierna inför valet ser på svenskt musikaliv.

Återstår att se hur biblioteken ser på denna gratisgåva...

HZ

Årets Bokmässor:

Biblioteket är framtiden!

Film, ljudböcker, musik, fakta – ladda ned och låna hem!

Morgondagens lånedisk finns på biblioteket. Premiär för Mediejukeboxen på bokmässan.

Vi finns i monter

B04:28

Förslag om nytt depåbibliotek

UTREDNINGEN ”Teckenspråk och teckenspråkiga” SOU 2006:54 som i maj lämnades till regeringen är en bred granskning av rätten och möjligheterna att använda teckenspråket. Uppdraget har letts av före riksdagsledamoten Torgny Danielsson (s) och bland de sakkunniga finns representanter för Statens Kulturråd, Sveriges Dövas Riksförbund och Specialskolemyndigheten. Arbetet har gjorts utifrån tre perspektiv – språkpolitiskt, handikappolitiskt och med beaktande av demokratiaspekten. Kortfattat handlar det om rätten att få använda teckenspråket och inte diskrimineras, tillgängligheten för funktionshindrade och delaktighet på lika villkor. I slutbetänkandet föreslås bland annat:

* En ändring i upphovsrättslagen (1960:729) så att litteratur på eller översatt till teckenspråk fullt ut omfattas av samma regler som övriga skönlitterära och beskrivande framställningar i tal och skrift.

* I likhet med det depåbibliotek som finns för samiska språk ska ett depåbibliotek för

teckenspråk inrättas. Detta bibliotek ska få motsvarande uppgifter som biblioteket för samiska språk. Depåbiblioteket för teckenspråk föreslås bli en del av Talboks- och punktskriftsbiblioteket (TPB) som då utökas till ett teckenspråks- talboks- och punktskriftsbibliotek. Medel ska även anvisas biblioteket för översättning av skönlitteratur till svenskt teckenspråk.

Litteratur som översatts till teckenspråk (videogram) omfattas inte av samma regler som övrig litteratur. Eftersom videogram omfattas av lagen som gäller granskning och kontroll av filmer och videogram (filmcensurlagen 1990:886) kan den litteraturen komma att underkastas en förhandsgranskning, vilket inte är tillåtet för annan litteratur. Dessutom lämnas pliktexemplar till Statens ljud- och bildarkiv istället för till KB etc. Bibliotekslagen föreskriver att folk- och skolbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt bland andra funktionshindrade genom att erbjuda litteratur i former särskilt anpassade för den gruppen. I förarbetet till biblioteksla-

gen ges emellertid ingen definition av begreppet litteratur (prop. 1996/97:3). Enligt upphovsrättslagen definieras ett litterärt verk som ”en skönlitterär eller beskrivande framställning i skrift eller tal”. Samtidigt föreligger en översättning när ett litterärt verk översätts från ett språk till ett annat. Ett litterärt verk kan, utöver skrift och tal, förekomma i andra former, exempelvis siffror, morse och digitala tecken. Genom formuleringarna uppstår oklarheter om vad ett litterärt verk på eller översatt till teckenspråk egentligen är. Detta har inneburit att det även uppstått oklarheter om bibliotekens skyldigheter att tillhandahålla och avgiftsfritt låna ut litteratur på teckenspråk.

– Det är en viktig symbolfråga för att undvika strukturell diskriminering. Teckenspråk bör klassas som ett minoritetsspråk liknande samiska, menar utredningens sekreterare Christer Degsell.

ÅE

Boksnurror
Gavelhyllor
Tidskriftshyllor
Inredningar
efter önskemål

Monter
C 02:52

Boksnurran Ingrid
Formgivare och tillverkare
Per Brandstedt

Brandstedt & Cedmar

www.brandstedt.se

Miljoner till kultur i arbetslivet

PROJEKT MED INRIKTNING på dokumentation och blandade kulturformer dominerar i Kulturrådets senaste fördelning av bidrag till Kultur i arbetslivet. Stödet innebär bland annat att minst femtio konstnärer får arbete.

I år var det något färre sökande till årets fördelning, 56 sökande jämfört med 72 förra året. Totalt 18 olika projekt får dela på drygt tre miljoner kronor. Projekten ska främja en bred kulturverksamhet ”med arbetsplatsen och arbetsplatsgemenskapen som utgångspunkt”. Sju fackförbund inom LO med Metall som ansökare får 450 000 kr för läsprogrammet ”Läs för mig pappa”. Syftet är att få männen att läsa skönlitteratur själva och för sina barn. Även arbetsplatsbiblioteken på Arlanda och Flextronics får stöd med vardera 30 000 kronor och 70 000 kronor. Verkstadsklubben vid Jonsson & Paulsson AB i Östersund får 20 000 kronor till ljudböcker på arbetet. Bland de dokumentationsprojekt som får stöd är byggandet av Botniabanan där hundra byggnadsarbetare tillsammans med en fotograf ska dokumentera sitt arbete i bild.

ÅE

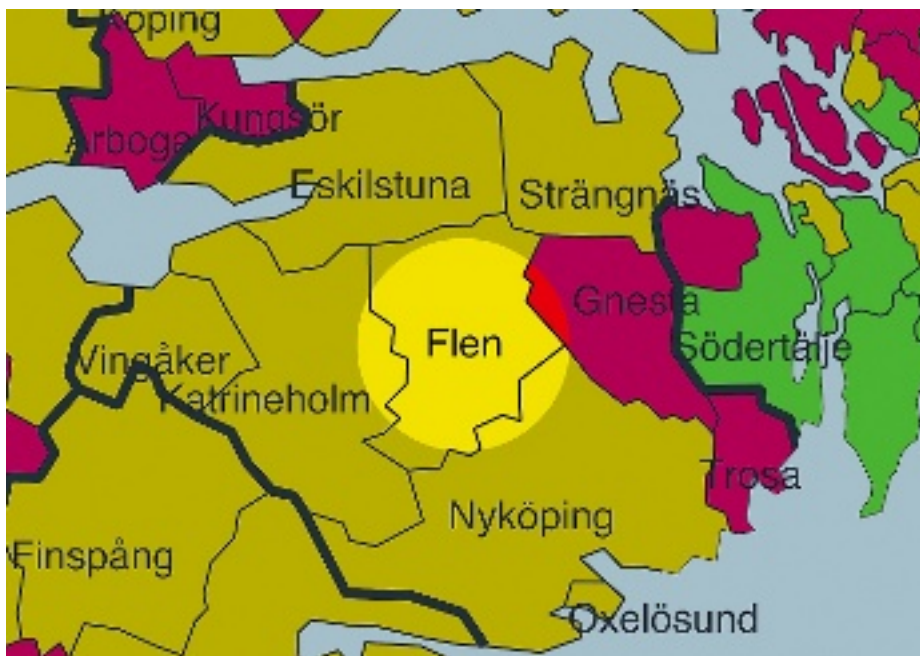
Påverkar valutgången biblioteksverksamheten i Flen?

Borgerligt styrda Flen är med sina 16 000 invånare en normalstor svensk kommun. Den liknar många andra med brist på arbetstillfällen, med ett invånarantal som sjunker och en hög andel pensionärer. När det gäller biblioteket finns det åtminstone på ytan en politisk samsyn men partierna lyfter delvis fram olika frågor. Peter Almerud har inför valet lyssnat hur snacket går bland politikerna i en vanlig svensk kommun där en biblioteksplan är under arbete.

BIBLIOTEKET ÄR INGEN valfråga i Flen – något som Flen har gemensamt med flertalet av landets kommuner – och valutgången kommer knappast att påverka bibliotekets verksamhet, varken när det gäller verksamhetens omfattning eller inriktning. Åtminstone inte på kort sikt. Kanske dock på längre, för när man pratar med politiker i Flen visar det sig att det trots allt finns skillnader i synen på biblioteksverksamheten. Just nu arbetar kommunen dessutom med en biblioteksplan, och i det arbetet finns det utrymme att utveckla skillnaderna.

Biblioteket i Flens kommun består av huvudbiblioteket i Flen och filialbibliotek i fyra av kommunens övriga tätorter. Tre av filialbiblioteken är placerade i skolor. Biblioteksverksamheten är i hög grad koncentrerad till Flen där biblioteket ligger centralt och har relativt generösa öppettider – dock varken kvällsöppet eller söndagsöppet. Filialbibliotekens öppettider är tämligen begränsade vilket bland annat beror på att man låtit indragningar av tjänster under de senaste åren gå ut över filialernas öppethållande.

Biblioteket har ett stort mediebestånd – 9,8 medier per invånare jämfört med 6,2 i länet och 4,9 i landet – med en stark tyngdpunkt på barn- och ungdomsböcker. Man har också gott om tidningar och tidskrifter. Där emot är utlåningen liten – 6,9 volymer per invånare och år jämfört med 8,1 för länet och 7,9 för landet. Framförallt är det bland de vuxna som det lånas lite. Den uppsökande verksamheten för vuxna är i det närmaste obefintlig. Visserligen har äldreomsorgen ett

nät av kulturombud på vårdinrättningarna. Kulturombuden arbetar som kulturombud inom ramen för sitt ordinarie arbete och arrangerar kulturprogram och andra aktiviteter. Kulturombuden ska också kunna fungera som kontaktpersoner för biblioteket. Biblioteket har dock inga särskilda aktiviteter för kulturombuden.

– Och vi har nästan inga depositionsbibliotek kvar på äldreområdet. Vi har inte heller någon på biblioteket som har uppsökande verksamhet för vuxna som huvudsyssla, säger Inger Sebeniusson, som är chef för biblioteket sedan sex år.

Hon menar också att de få utlånen mycket

väl kan hänga ihop med de begränsade öppettiderna på filialerna.

– Men vi ägnar också en hel del tid åt skolan vilket inte ger utslag i statistiken, säger hon.

Något formaliserat samarbete med skolan, till exempel i form av avtal eller att skolan betalar för biblioteksservicen, har man dock inte.

– Det finns dessutom ett blandat intresse för biblioteksverksamheten ute på skolorna. Vi har ett bra samarbete med många lärare, men skolläringarna tycks långt ifrån alltid vara intresserade, säger Ingrid Sebeniusson.

Utlåningssiffrorna är alltså låga. Det gäller

dock inte besöksiffrorna. De ligger istället ungefär i nivå med övriga länet – 8,2 besök per invånare och år jämfört med 7,9 för länet. Många av besökarna gör alltså andra saker på biblioteket än lånar böcker. Till exempel använder de sig av Internet eller läser tidningar och tidskrifter. Eller bara träffas helt enkelt. Dessutom finns försäkringskassans kundtjänst i biblioteket och kommunens energisparrådgivare tar emot där en gång i veckan.

– Biblioteket fungerar som ett informationscentrum för vuxna och har en läsförmedlande roll för barn. Den rollfördelningen tycker jag är bra, säger Inger Sebeniusson och tillägger att det inte har förts någon diskussion på den politiska nivån om vilken roll biblioteket ska ha.

Borgerligt styrda Flen är med sina 16 000 invånare en normalstor svensk kommun. Den är också på andra sätt en ganska vanlig kommun. Flen karaktäriserades tidigare av att det fanns ett stort antal småindustrier men många har tvingats slå igen och det är akut brist på arbetstillfällen i kommunen. Många pendlar därför – främst till Eskilstuna och Stockholm. Många yngre har flyttat från kommunen och andelen pensionärer är över 20 procent, i vissa delar av kommunen är siffran än högre. Antalet invånare minskar och därmed det ekonomiska underlaget för att bära upp en allt dyrare social service. Utbildningsnivån är låg och behovet av kompetensutveckling är stort. Det behövs därför stora insatser för att kommunen ska kunna bryta den kräftgång den befinner sig i och utvecklas till en dynamisk och attraktiv kommun i Stockholmsregionens utkant. Det är också ambitionen. Det ska ske bland annat genom satsningar på upplevelseindustri. Det finns

till exempel relativt långt framskridna planer på att bygga upp ett film- och mediapedagogiskt centrum på det halvtomma bruksområdet i Hälleforsnäs. Planerna inkluderar också en ombyggnad av Kolhusteatern – som också den ligger i bruksområdet – till en året runt-scen. Hela satsningen går under namnet Kulturbuket.

Kulturen har alltså fått en given roll i det omvandlingsarbete som pågår.

– Den kulturella infrastrukturen är oerhört viktig och under de år jag har varit kommunalråd har jag mer och mer insett vilken betydelse den har. När jag har följt arbetet med Kulturbuket har jag också förstått att kulturen är en motor i utvecklingen, säger kommunalrådet Lotta Finstorp (m).

I DET HÄR OMVANDLINGSARBETET skulle också biblioteket kunna spela en viktig roll, till exempel genom att vara en strategisk resurs på utbildningsområdet i vid bemärkelse. Kanske kan det få den rollen med den kommande biblioteksplanen.

Biblioteksplanen är under arbete. Det var förra våren som kommunfullmäktige gav kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att ta fram en biblioteksplan. Arbetet görs av bibliotekschefen med stöd av en arbetsgrupp som även består av representanter för skolan och socialen. Några särskilda direktiv finns inte och arbetet med biblioteksplanen befinner sig än så länge i ett inventeringsskede.

Lotta Finstorp talar varmt och uppskattande om biblioteket. Hon talar om hur viktigt det är i ett bildningsperspektiv. Hon talar om dess stora betydelse för integrationen, inte minst som mötesplats. Hon talar om tillgänglighet och om att hon skulle vilja se ökade öppettider och öppettider som är anpassade till pendlarna. Hon säger också att det aldrig har varit någon diskussion på den politiska nivån om biblioteket skulle kunna ha en vidare roll men att hon hoppas att en sådan ska komma genom arbetet med biblioteksplanen.

– Det är jätteviktigt att biblioteksplanen uttrycker en politisk vision och att den blir ett politiskt instrument för att utveckla biblioteksverksamheten.

Lena Bergman (fp) är kultur- och fritidsnämndens ordförande sedan ett par år tillbaka och har ambitionen att få in biblioteksfrågorna i valrörelsen, bland annat genom debattartiklar. Hon tycker att kulturen har en

svag ställning i kommunen och att kommunledningen inte har någon känsla för kulturbehoven. Hon menar att bristen på insikt om att biblioteket skulle kunna spela en vidare roll är nedärvd i kommunens struktur. Där emot ser hon biblioteksplanen som ett instrument att lyfta biblioteksfrågorna och den del av biblioteksverksamheten som hon tycker är viktigast att lyfta – skolbiblioteken.

– Biblioteksplanen måste innehålla en plan för att förbättra samarbetet mellan skolan och biblioteken. Kommunen svältföder grundskolan och vi har i princip inga skolbibliotek i kommunen. Lärarna har inte heller tid avsatt för samarbete med biblioteken. Det här är väldigt allvarligt med tanke på hur skolan arbetar idag. Det innebär också att vi inte kommer åt barn med läsbekymmer tillräckligt tidigt, säger hon.

DET SENASTE HALVÅRET har kultur- och fritidsnämndens ställning diskuterats i kommunen. Ett alternativ i diskussionen har varit att lägga ner kultur- och fritidsnämnden och lägga kulturfrågorna direkt under kommunledningen och biblioteket under Vuxenförvaltningen som också har hand om bland annat Komvux, Kompetenscentrum och integrationsfrågorna. Ett annat har varit att ge kultur- och fritidsnämnden ett större ansvarsområde. Lena Bergman vill se en stärkt kultur- och fritidsnämnd som har ansvaret för hela kulturen – många kulturfrågor ligger idag under kommunledningen – liksom för turismen. Tillsammans med en vital biblioteksplan som lyfter fram bibliotekets roll i utvecklingen skulle det stärka kulturverksamheten i kommunen.

I sin ambition att stärka kultur- och fritidsnämnden får hon stöd av Jan-Åke Ohlsson (s) som är kultur- och fritidsnämndens förste vice ordförande. Hans uppfattning är klar: kultur- och fritidsnämnden måste utvecklas och kulturskolan, skolbiblioteken, de stora arrangemangen och konsumentfrågorna bör flyttas in under kultur- och fritidsnämnden.

– Vi skulle då få en enda kulturförvaltning istället för att ha kulturfrågorna splittrade på olika ställen. Då skulle man kunna göra rejäla satsningar på olika områden olika år. Nu är det fickpengar som fördelas.

– Det är nog också så att kultur- och biblioteksfrågorna får stå tillbaka i den kommunala verksamheten, säger han och tillägger att

Årets Bokmässor:

Biblioteket är framtiden!

Malmö Stadsbibliotek framtidssatsar på spell!

Och lockar nya unga besökare. Starterbjudande från FörlagEtt.

Vi finns i monter

B04:28

kommunledningen inte är medveten om kulturens vidare betydelse.

– Man har till exempel inte sett sambandet mellan kultur och hälsa eller insett att biblioteket kan vara en viktig faktor i utvecklingen av kommunen.

Också Jan-Åke Ohlsson tycker att biblioteksplanen är viktig. En utgångspunkt för planen, menar han, är att biblioteken ska vara tillgängliga för alla och planen ska dels tala om var man står, dels tala om vad man vill göra.

Två frågor han särskilt vill lyfta fram är ett större utbud av CD-skivor till hemlån och ge möjlighet till att ladda ner böcker som mp3-filer. Det menar han skulle kunna finansieras genom färre prenumerationer på tidskrifter.

– Vi har många tidskrifter som inte rör sig, säger han.

EN ANNAN FRÅGA som han vill få in i biblioteksplanen är att man ska satsa på att försöka få igång arbetsplatsbibliotek på de största arbetsplatserna i kommunen.

– Genom arbetsplatsbibliotek skulle vi kunna få många nya läsare.

Biblioteksverksamheten i stort, menar han dock, är inte någon partiskiljande fråga i kommunen och han tror inte att ett makt-skifte i valet skulle påverka biblioteksverksamheten.

– Skillnaderna i synen på biblioteksverksamheten är så marginella.

– Det finns en samstämmighet i synen på folkbiblioteket som en del av folkbildningen. Vi börjar också alla inse att skolan inte har tagit sitt ansvar för skolbiblioteken.

Jan-Åke Ohlsson tycker inte heller att det verkar finnas någon skillnad mellan partierna i synen på hur biblioteksstrukturen i kommunen ska se ut.

– Vi har inte grävt ner oss i strukturen, men jag tror att vi är överens om grundprincipen: att behålla styrkan i Flen. Människor åker till exempel in till Flen när de ska handla.

Han betonar också hur viktig bibliotekets roll som mötesplats är.

– Därför måste lokalerna vara utformade så att man kan umgås i dem, säger han och efterlyser samtidigt större flexibilitet i lokalerna, till exempel genom flyttbara hyllor så att man får utrymme för olika arrangemang.

Han lyfter också fram barnverksamheten och exemplifierar med att alla lågstadieele-

ver besöker biblioteket och då får ett lånekort.

– Vi köper också in mycket barnlitteratur. Förra året ville den borgerliga majoriteten minska på inköpen av barn- och ungdomslitteratur men de ändrade sig när de insåg att det skulle leda till minskat statsbidrag från Statens Kulturråd för inköp av barn- och ungdomslitteratur.

Jan-Åke Ohlsson tycker också att det är viktigt att biblioteket hittar nya besöksgrupper. Samtidigt, säger han, påverkas också biblioteket av att kommunen har dålig ekonomi.

– Vi går kräftgång. Vi tappat invånare och därmed skatteintäkter. Och då är det svårt att argumentera för att inte biblioteket också ska vara med och spara.

INTE HELLER Yvonne Nilsson-Gauffin, som representerar A2 och är kultur- och fritidsnämndens andre vice ordförande, tycker att skillnaden mellan de olika partiernas syn på biblioteksverksamheten är särskilt stor. A2 är ett lokalt parti som har en vågmästarroll. Förra mandatperioden fick socialdemokraterna majoritet med stöd av A2 och nuvarande mandatperiod har A2 gett de borgerliga partierna sitt stöd. För A2 står längre öppettider på huvudbiblioteket högt på dagordningen.

– Men vi har även diskuterat möjligheten att öppna en ny filial i Mellösa, säger Yvonne Nilsson-Gauffin, som också tycker att arbetet med biblioteksplanen måste prioriteras.

Trots den uttalade samsynen kring bibliotekets roll står alltså ett antal frågor på den bibliotekspolitiska dagordningen. Dit hör öppettiderna och skolbiblioteken. Arbetet med biblioteksplanen kan också öppna för en diskussion om den uppsökande verksamheten och om filialstrukturen. Och partierna lyfter delvis fram olika frågor. Till det kommer hela frågan om bibliotekets vidare roll i kommunens utveckling, därtill frågan om kultur- och fritidsnämndens ställning. Det är därför svårt att tro att valutgången i kommunen inte har någon betydelse för biblioteksverksamheten i Flens kommun.

PETER ALMERUD
frilansjournalist

Upptäck Latinamerika!

Fyra 84-sidiga nummer om året för 250 kr.

Nordens enda special-tidskrift för alla som vill hänga med i latin-amerikansk politik, ekonomi, kultur m m.

Beställ prenumeration eller ett gratis lösnnummer på www.ubv.se/la eller skicka ett mail till la@ubv.se

Akademibokhandeln Bokus
servar biblioteken!

Hos oss kan Ni:

- Förhandsboka höstens utgivning via www.nyatitlar.se
- Få hjälp med att hitta boken Ni söker
- Biblioteksutrusta alla böcker
- Beställa direkt från Ert bibliotekssystem
- Få personlig service 8.00 - 17.00

Kontakta oss för mer information
Storkundservice 040-35 21 70
order@bokus.com

Besök oss gärna på
Bok & Bibliotek Monter: E04:25

bokus.com
Sveriges största bokhandel!

Folkbiblioteket är hotat!

Peter Pedersen och Rossana Dinamarca (v) svarar moderaterna:

Vänsterpartiet vill ha in kravet på skolbibliotek i skollagen och vi vill ha särskilda utbildningar för skol- och barnbibliotekarier, skriver Peter Pedersen och Rossana Dinamarca.

ETT FOLKBIBLIOTEK är en icke-kommersiell träffpunkt, ett ställe där det inte kostar något att bara gå in och sätta sig eller att låna i stort sett hur många böcker man vill, att läsa tidningar och tidskrifter, ofta också att använda datorn eller lyssna på musik. Ibland ordnas författarträffar och andra intressanta program och aktiviteter. Så är vi vana att ha det.

Det framgår ingenstans i den offentliga debatten att biblioteket i den meningen faktiskt är hotat. Bibliotekslagen kom till för att motverka ett sådant hot, som då sågs på sikt. Den lagen har visat sig vara för svag – den garanterar ett folkbibliotek per kommun och säger inget om kvaliteten på servicen. Därför bör bibliotekslagen skärpas. Men istället vill flera partier ta bort den. Det är illavarslande.

Varför behövs det då en bra bibliotekslag? Moderaterna Lena Adelson Liljeroth och Margareta Pålsson säger i sin artikel i BBL nr 2/2006 att de inte kan se att lagen ökar lusten att läsa. Nu är det väl inte så ofta som lagar väcker lust, och inte heller är det så det är tänkt. Liljeroth och Pålsson tror vidare att en skärpt bibliotekslag skulle hindra nytänkande. De hänvisar till "jämförbara länder" och tror att de svenska biblioteken "utvecklats mindre" än dessa länders bibliotek.

Vad är då på gång, respektive hur ser det ut, i jämförbara länder? I Berlin och Magdeburg måste man köpa ett biblioteksabonnemang för att överhuvudtaget få komma in på stadsbiblioteket. På holländska bibliotek är ingenting gratis och årsavgifterna ligger på 20–70 euro, ibland tillkommer dessutom en avgift per lånad bok. I Belgien har man med hjälp av EU-medel visat prov på nytänkande och stängt Antwerpens huvudbibliotek och istället öppnat ett nytt bibliotek i ett sk segrerat område – det ska fungera som en kunskapsmotor i den problemfyllda stadsdelen. Här har man bl a inrättat en "marknadszon" för populärlitteratur. Med hjälp av ett identifikationssystem som kritiserats för att leda till kränkande övervakning inför man självbetjäning för "bibliotekskunderna", som alltså övertar delar av personalens arbetsuppgifter. Man kan utan kostnad chatta på nätet men det kostar att låna en bok. Dock finns möjlighet att få nedsatt avgift om man kan visa att man är fattig. Bara för barn är det fortfarande gratis. I Tyskland är visserligen nya, spännande former av ungdomsbibliotek på gång, men gratis är det inte – och intressanta ungdomsverksamheter finns också vid svenska folkbibliotek, exempelvis i Malmö, Alingsås, Umeå och Stockholm.

Bibliotekens service ska alltså vara gratis för medborgarna i Vänsterpartiets samhälle. Det förutsätter samhällelig finansiering och samhällelig regi, dvs kommunala folkbibliotek. Givetvis krävs det dessutom ett spännande innehåll. I ett mångkulturellt samhälle ställs det stora krav både på personalen och på bok- och tidskriftsbeståndet. Media idag är dessutom inte bara böcker och det skrivna ordet, det är också så mycket annat. Gott och väl att vi fått en lag som kräver kommunala biblioteksplaner, men det behövs en övergripande vision för biblioteksverksamheterna till stöd för kommunpolitikerna i en tid då det inte längre går att bara göra som man alltid har gjort. En sådan vision, ett idéprogram, skulle man kunna få hjälp av en grupp sakkunniga att formulera – bibliotekarier med olika erfarenheter, författare, mediepedagoger och andra pedagoger, IT-folk, representanter för användarna och då även dyslektiker, syn- och hörselskadade osv. Det skadar förstås inte att hålla ett öga på vad som händer i omvärlden.

Vänsterpartiet vill ha in kravet på skolbibliotek i skollagen och vi vill ha särskilda utbildningar för skol- och barnbibliotekarier. Det är som vi ser det oerhört viktigt att skolbiblioteken dels har ordentliga öppettider,

ARBETAREN

En journalistisk motröst

Arbetaren levererar motbilder till det gängse nyhetsflödet, utan att slarva med fakta. Det har gjort oss till vänsterns främsta nyhetstidning i Sverige.

Arbetaren utkommer varje vecka, fullmatad med reportage, nyheter, kultur, satir, essäer och debatt.

En prenumeration, tack!

- ☐ **Helår**, 52 nr, 512 kr
- ☐ **Halvår**, 26 nr, 280 kr
- ☐ **Autogiro**, 39 kr/månaden
- ☐ **Ett gratis provnummer**

Namn _____

Ev institution _____

Adress _____

Postadress _____

Telefon _____

Det går också bra att mejla till prenumeration@arbetaren.se, eller besöka vår hemsida, www.arbetaren.se

PORTO
BETALT

om du använder
adressen nedan

**ARBETAREN
SVARSPOST**

110454700

110 19 Stockholm

dels har utbildad personal – och att lärare och bibliotekariéer samarbetar. Lusten att läsa, skönlitteratur såväl som läroböcker, kommer knappast automatiskt med lagfästa bibliotek, den kommer med hjälp av de engagerade vuxna som omger barnen. Därför vill vi också ha skolbibliotek redan i förskolan. Men även bokprat för de allra minsta är omistliga länkar i kedjan. I den andra änden, där de vuxna och åldrande befinner sig, behövs det arbetsplatsbibliotek, bokservice på institutioner och äldreboenden. Bokbussar i glesbygd är ett viktigt komplement. Bibliotek på arbetsplatser med många män ger dessutom möjligheter att utjämna den könsmissiga obalansen när det gäller läsning. Biblioteken ska öppna sig mot samhället, men de ska inte privatiseras. Det är bara ett samhälleligt ansvar som kan säkra tillgången till fullödiga bibliotek för alla, oberoende av var man bor, går i skolan eller jobbar, oberoende av vilket av de större språken eller minoritetsspråken man behärskar, oberoende av eventuella funktionshinder – och oberoende av innehåll i plånboken.

PETER PEDERSEN, riksdagens kulturpolitiska utskott, litteraturansvarig (v)

ROSSANA DINAMARCA, riksdagens kulturpolitiska utskott (v)

Nio jobb försvinner när forskningsbibliotek läggs ned

NIO BIBLIOTEKSANSTÄLLDA och tre hyllkilometrar med böcker försvinner när biblioteket vid forskningsreaktorn Studsvik läggs ned vid årsskiftet. Det unika forskningsbiblioteket öppnade redan 1960 och har specialiserat sig på forskningsmaterial om energi och miljöteknik. Sedan 1990 drivs biblioteket av KTH i Stockholm. I biblioteket finns bland annat 80 000 böcker, över 200 000 rapporter och runt en miljon mikrofilmat tekniskt material. Bland annat matar man in material till Energimyndigheten och Miljödepartementet. Förra året stängdes Studsviksreaktorn vilket även inneburit att behovet av biblioteket minskat säger Berit Netterlind, avdelningschef för biblioteket på KTH.

– Men det är framför allt övergången till e-medier som gjort att biblioteket som fysisk plats inte behövs. Det är färre besök eftersom forskarna hittar det de söker via Internet. Det är inte ekonomiska vinstintressen som gör att biblioteket läggs ned.

Var hamnar beståndet då?

– I dagsläget vet vi inte om det ska magasineras i Bålsta, stå kvar eller transporteras till Stockholm.

Studsviksbibliotekets chef Lars Edvardson tycker det känns sorgligt med stängningen och beklagar att biblioteket inte kan ses som ett resurscentrum i dagens kunskapssamhälle. I slutet av augusti fattar personalpolitiska kommittén vid KTH beslut om vad som ska hända med personalen vid Studsviks biblioteket. Flera av de anställda är över 60 år och flera av dem kommer troligtvis att erbjudas pensionsavgångar.

– Jag tvivlar starkt på att det blir någon som kommer att pendla till KTH i Stockholm om de erbjuds jobb där. Dessutom hoppas jag att det unika material vi har här inte bara försvinner, säger Lars Edvardson.

ÅE

Vänsterpolitiker i Stockholm sviker eftersatta grupper

Politikerna i såväl Stockholms stad som Stockholms läns landsting har abdikerat beträffande kulturpolitiken och överlåtit ansvaret åt tjänstemännen. Arbetsplatsbibliotek och sjukhusbibliotek har lagts ned på löpande band och kompetensutveckling för både vård- och bibliotekspersonal har upphört, skriver Ingrid Lindvall, fd enhetschef för den uppsökande verksamheten vid Stockholms stadsbibliotek, numera pensionär.

PÅ 1970-TALET spikade dåvarande riksdag de sk kulturpolitiska målen där det fastslogs att kommuner och landsting skulle beakta eftersatta gruppers behov av kultur. Då som nu hade undersökningar visat att lågutbildade, äldre, handikappade och sjuka i mindre utsträckning än övrig befolkning tog del av den offentligt finansierade kulturen.

Man startade på många håll arbetsplatsbibliotek för att göra det möjligt för alla att på ett enkelt sätt få tillgång till böcker och information. Startbidrag beviljades av Kulturrådet. Många broar byggdes mellan industriarbetare och akademiker (arbetsplatsbibliotekarier). Läsvanor ändrades och utlåningen ökade. De kulturpolitiska målen nåddes.

Redan under tidigt 1960-tal hade i Stockholm en utbyggnad av bibliotek på sjukhus och servicehus inletts. Den uppsökande verksamheten leddes under denna tid av en engagerad eldsjäl vid namn Lisbet Höök. Hon förde tuffa förhandlingar med både landsting, privata vårdinrättningar och dåvarande Stockholms socialförvaltning och lyckades få till stånd en "norm" som fastställde att alla nybyggda sjukhem och servicehus skulle ha ett eget bibliotek och tillgång till utbildad bibliotekarie. Att alla dessa små och medelstora bibliotek skulle bygga upp egna boksamlingar ansåg hon vara orationellt och dyrt. Därför inrättades en central mediedepå, finansierad av landsting, stat, kommun, privata vårdgivare och privata företag.

Vid nyprojekterade servicehus på 1970- och 80-talen begärde dåvarande biblioteks-nämnd medel från kommunstyrelse för media och personal.

Arbetsplatsutlåning startade i Stockholm vid några stora industrier 1974. 1984 inledde

stadsbiblioteket i samverkan med äldreomsorgen och fackförbundet Kommunal biblioteksverksamhet vid 60 hemtjänstlokaler i Stockholm. Syftet var att lågutbildad vårdpersonal skulle få tillgång till böcker via sin arbetsplats för att sedan fungera som bokombud bland arbetskamrater och pensionärer. Stadsbiblioteket bedrev även årlig kulturombudsutbildning för undersköterskor, terapibiträden m fl.

Under 1980-talet skedde en utbyggnad av arbetsplatsbiblioteken, nu med delfinansiering från arbetsplatser både inom industrin och i det offentliga.

Under åren 1994–98 skar vänstern inom landstinget kraftigt i kulturbudgeten. Nedläggningen av sjukhusbibliotek var omfattande.

Under borgerligt styre i Stockholm 1998–2002 värnade dåvarande kultur- och äldreomsorgsborgarrådet (fp) om biblioteken. Kulturförvaltningen tillfördes under mandatperioden fem miljoner kronor årligen för mediainköp. Pengarna fördelades mellan stadsbibliotekets tjugo enheter. Borgarrådet stöttade den uppsökande verksamheten och kulturutbildningen av vårdpersonal. Äldre-vården köpte flera utbildningar av biblioteket. Bland annat såg borgarrådet till att hennes egna partisekreterare deltog i kurserna. Äldreomsorgen beställde uppdragsutbildning för chefer inom omsorgen för det ansågs viktigt att omsorgscheferna skulle veta vilka resurser biblioteket hade att erbjuda äldreomsorgen och särskilt demensvården.

Vad har socialdemokraterna i Stockholms län och stad gjort för eftersatta grupper?

Inom landstinget har beställarorganisationen inte upphandlat någon biblioteks-

verksamhet trots landstingsstyrelsens beslut om att bibliotek skall finnas, särskilt inom geriatrik och psykiatri. Så gott som samtliga allmänbibliotek har lagts ned trots bibliotekslag. Endast det privatägda Catio S:t Görans sjukhusbibliotek finns kvar.

Under de borgerliga åren 1998–2002 utarbetades en äldreomsorgsplan (2002–2005) där det fastställdes att varje äldreboende skulle ha tillgång till biblioteksverksamhet. Vänstern tog över styret 2003 och började med att förvandla nio servicehus till seniorboenden där både arbetsterapi och bibliotek försvann. Tio sjukhem saknar bibliotek trots äldrevårdsplan.

År 2002 fick över hundra enheter sin medieförsörjning via den centrala mediedepån.

År 2004 började den stora slakten på verksamhet för eftersatta grupper. Kulturförvaltningen kompenserades inte för pris- och löneutveckling vilket innebar att nio miljoner kronor måste sparas. Av dessa nio miljoner valde man att ta fem från den uppsökande enheten. Konsekvensen blev att den centrala mediedepån i stort sätt lades ned. Med den försvann även arbetsplatsbiblioteken i dess ursprungliga form. 7,5 tjänster försvann, kulturombudsutbildningarna (kompetensutbildning för vårdpersonal) försvann, 140 tusen volymer försvann. Bokbeståndet delades mellan stadsdelsbiblioteken och länets 20 folkbibliotek, många böcker gick till destruktion.

Vårdpersonal, både läkare och paramedicinare försökte rädda vad som räddas kunde från olika containers. Man skrev även protestlistor till berörda landstingspolitiker.

Ordföranden i södra Stockholms sjukvårdsstyrelse (s) besökte Dalens sjukhus och höll med vårdpersonalen om att det var mycket olyckligt att de blev berövade både fack- och allmänt bibliotek. Men som han sa "han kunde inget göra eftersom pengarna låg hos tjänstemännen i beställarorganisationen".

Folkvalda politiker bör återta makten från kläfingriga tjänstemän och se till att lagar, verksamhetsplaner och uppsatta mål efterlevs. Politiker måste ta sitt ansvar och s-politiker skall sluta kasta sten när man själv sitter i glashus.

Några frågor till olika beslutsfattare:

Du, Leif Pagrotsky, har uttryckt farhågor om

att biblioteksverksamheten i Sverige kommer att bli sämre under borgerligt styre. Kan det bli så mycket sämre än det som vänstern i Stockholm redan åstadkommit?

Kan Du, *Ingela Nylund-Watz (s) finanslandstingsråd, Stockholms läns landsting*, förklara varför så många sjukhusbibliotek lagts ner under Din mandatperiod. Varför har era beställarchefer inte upphandlat sjukhusbiblioteksverksamhet då en enad Landstingsstyrelse bestämt att sjukhusbibliotek skall finnas inom SLL?

Annika Billström (s) finansborgarråd i Stockholm, i årets valrörelse lovar både Göran Persson och Ylva Johansson att partiet skall satsa på bättre och utbyggd verksamhet inom äldreården. Kan Du förklara varför ni i Stockholms kommun lagt ned nio servicehus och ett antal sjukhem med både arbetsterapi och bibliotek? Arbetar ni inte mot samma mål inom partiet?

Du, *Roger Mogert (s), kultur- och personalborgarråd i Stockholm*, har deklarerat att Du vill satsa på kompetensutveckling för Stockholms stads personal. Uppenbart gäller det inte kulturombudsutbildning för lågutbildade kvinnor inom äldreården eller vidareutbildning av bibliotekarier som arbetar med uppsökande verksamhet. Kulturombudsutbildning som i stadsbibliotekets regi bedrivits sedan 1984 har nu upphört, och möjlighet för bibliotekspersonal att söka resestipendium från Lisbet Hööks fond har lagts på is.

Varför medverkade Du till försämrade verksamhet för eftersatta grupper genom att lägga ned Stadsbibliotekets mediedepå och skänka tiotusentals böcker till länets kommuner? Samtidigt vill Du placera bokautomater på alla tunnelbanestationer i Stockholm. Hade den bortskänkta eller destruerade litteraturen inte platsat bättre i Stockholmsmarnas bokautomater?

Martin Hafström, controller vid Stockholms stadsbibliotek, du vill nå ut med böcker till människor som inte läser genom att satsa på bokautomater på knutpunkter i Stockholms tunnelbana. Samtidigt har Du medverkat till att lägga ned arbetsplatsutlåning vid både

vård-, omsorgs- och industriarbetsplatser. Du har erbjudit S:t Görans sjukhus en bokautomat, varför?

Det privatägda S:t Görans sjukhus är ju det enda sjukhus som inte skurit i sin verksamhet. Här finns ett välfungerande bibliotek i foajén och en utmärkt biblioteksservice på alla vårdavdelningar. Hade det inte varit mer

kreativt att erbjuda bokautomater vid de sjukhus där verksamheten försämrats eller lagts ned helt?

Undrar **INGRID LINDVALL**

fd enhetschef för den uppsökande verksamheten vid Stockholms stadsbibliotek och under många år medlem i Kulturarbetarnas socialdemokratiska förening i Stockholms arbetarkommun.

Sträck på ryggen, sluta huka!

Jag tror att det är en samtida sjukdom, en utilitaristisk masspsykos, som slagit klorna i oss alla, och manipulerar oss att tro att det är nyttan som räknas. Det gäller att förtjäna sin plats i tillvaron, att bevisa att man är nyttig, annars kan man lika bra gå och dra något gammalt över sig. /.../ Ack, denna ängslighet! Denna rädsla för att betraktas som onyttig, oviktig och överflödig.

Teologen Ann Heberlein sätter, i en artikel i tidningen Trots Allt, ord på en växande olustkänsla jag haft sedan jag trädde in i biblioteksvärlden för några år sedan. Ständigt detta tal om hur förbannat nyttiga biblioteken måste vara! Och hur vi måste bevisa det för, framförallt, okunniga och illvilliga politiker som bara vill oss ont.

Klarar vi inte av det väntar, om inte ragnarök, så definitivt sotdöd och evig marginalisering. Vi kommer att få åka på en "efterkälke", har jag fått lära mig. Hästanspänd säkert. Därför gäller det att inte "missa taget", inte "bli kvar på stationen", ensamma, frusna och hungriga...

Nej, satsa på det som är "hett". ABM det ena året. Livslångt lärande det andra. Företagsservice och omvärldsbevakning det tredje. Allt som börjar med "e-" är bra och bär framtiden i sitt sköte. Projekt, konsulter och konferenser! Halleluja! Himmelen ligger om hörnet. Och vi slipper stå där på vindpinad perrong med usel kälke som enda tröst.

Jo, jag vet: jag tar i. Jag tror givetvis också själv att biblioteken måste utvecklas. Till exempel med fler virtuella tjänster. Och jag vet att biblioteken både spelar och kan spela en viktig roll för samhällets kompetensförsörjning. Den av Svensk Biblioteks-förening,

under Almedalsveckan, publicerade Temoundersökningen visade detta tydligt.

Ändå känner jag alltså olust. Och oro. För är det verkligen rätt strategi för folkbiblioteken att göra tillväxtprogram och kompetenshöjning till det viktigaste? För mig luktar det, som Heberlein skriver, ängslighet. Ja, brist på självförtroende! Och än värre: kanske en farlig återvändsgränd. För vad händer om vi inte lyckas bevisa att biblioteken är så "nyttiga" som alla hippa (och kosta-samma) projekt, konsulter och konferenser försöker få det till. Om andra – hemska tanke – kanske till och med är bättre på det nya och sköna? Om det visade sig vara ett fåfängt jagande efter vind? Vad skall vi då med bibblan till?

Jag tror att det är dags för biblioteken att sträcka på ryggen. Om vi missar ett eller annat trendtag – än sen? Uppgifter, viktiga uppgifter, saknas inte i ett Sverige där betydande och växande grupper aldrig öppnar en bok frivilligt. Därför är jag övertygad om att litteratur och läsning måste vara det viktigaste för biblioteken även i framtiden. Liksom att skapa de mötesplatser som blir allt viktigare. Mötesplatser präglade av glädje och skratt (kanske inte bibliotekens bästa gren hittills), av närvaro i det som rör sig i människors vardag, i det som det snackas om över frukostar, kring fiket och på skolgårdar och av en dos fräckhet och överraskning. Va?! Gjorde de det på bibblan?!

Kanske, för att inte säga säkert, kommer vi aldrig att kunna bevisa "nyttan" av detta i kronor och ören. Debatten lär vi nog vinna ändå. Om vi slutar att huka.

ERIK LINDFELT

bibliotekschef Jönköpings kommun

Årets Bokmässor:

Biblioteket är framtiden!

Nu beställer biblioteket sin egen "TV-kanal"

Barn, kortfilm, konserter, konst. Kanal Bibliotek underhåller och informerar.

Vi finns i monter **B04:28**

Liten behändig bokvagn för både låntagare och bibliotekspersonal! Välkommen till provtur på Bok&Bibliotek, monter E03:11!

innorent.se
Arkitekter Design Inredningar
Tel. 046-524 41

Pedagogisk OrienteringsBILD

WAGNER

Besök oss på Bok & Bibliotek E05:19

www.wagnerform.se

Access i siffror och statistik – en framgång hittills

DE INSTITUTIONER OCH organisationer som beviljats så kallade Accessmedel, dvs pengar ur satsningen för sysselsättningsåtgärder inom kulturområdet, har haft god förmåga att snabbt anställa personal och komma igång med projekten. Det konstaterar Kulturrådet i sin första rapport till regeringen. Bland dem som söker arbete har intresset varit stort att få del av de jobb som skapas. Ambitionen var att få fram minst 650 arbetstillfällen inom ramen för Access och det målet uppnåddes troligen redan under maj månad.

Accessbidrag beviljas med högst 30 000 kr per månad och anställd, i summan är sociala avgifter inkluderad. Det innebär att en person som anställs i Accessprojekt som mest kan se fram emot en månadslön på omkring 22 000 kronor brutto.

Fram till den 1 juni i år hade Kulturrådet vid två tillfällen fördelat cirka 248 miljoner kronor till olika projekt inom ramen för Access. Totalt har 285 projekt fått bidrag, den sista april hade 436 personer anställts och totalt räknar man med att 756 personer kommer att sysselsättas med hjälp av accesspengar. Av rapporten framgår också att 78 % av dem som anställts i Accessprojekt var arbetslösa vid anställningstillfället och att majoriteten är akademiker, dvs har minst 120 högskolepoäng.

Verksamhetsområdet museer och kulturmiljö har vid båda ansökningsomgångarna (20 februari och 27 april 2006) varit det område som sökt mest bidrag, dess andel av an-

sökningar har totalt uppgått till 86 %. Bibliotekens andel av ansökningarna har totalt uppgått till 16 %.

Museer och kulturmiljö hör också till det område som beviljats mest bidrag, dess andel när det gäller beviljade bidrag uppgår till 95 % om man slår ihop fördelningsomgångarna I och II. Tittar man på motsvarande siffror för biblioteken så rör det sig om en andel på 19 % för båda omgångarna. Totalt beviljades biblioteken bidrag på 22 560 000 kronor.

När det gäller biblioteken hade per den sista april 28 personer anställts, 15 kvinnor och 13 män, av dem var 26 akademiker, 21 var anställda på heltid och sju var anställda på deltid. I fördelningsomgång I och II har medel beviljats till biblioteken som täcker anställningar för ytterligare ett fyrtiotal personer.

När det gäller bibliotekstyper som fick bidrag i omgång I och II ser fördelningen ut som följer:

Universitets-, forsknings- och högskolebibliotek 10 st (inkl Kungl. biblioteket)
Övriga forsknings- och specialbibliotek 4 st
Folkbibliotek 9 st
Länsbibliotek 4 st
Folkhögskolebibliotek 1 st

SOM REDAN RAPPORTERATS (i BBL nr 3/2006) fick Kungl. biblioteket i särklass mest pengar, 9,6 miljoner kronor för att kunna anställa cirka 28 personer. Tittar man på hur bidragen till olika projekt fördelas sig länsvis ligger tyngdpunkten utan tvivel på Stockholms län som står för hela 45,2 % i andel av beviljade bidrag. Därefter kommer Västra Götaland med en andel om 8,4 %, Jämtland 6,5 % och Skåne 5,6 %. Det innebär inte att de flesta anställs på dessa orter, vid länsfördelningen har Kulturrådet följt den ort som angivits i ansökan och betraktat den som sökandes huvudort. I Stockholms län t ex har många institutioner och organisationer sina huvudkontor men många anställda arbetar på annan ort än Stockholm.

Huruvida Access som helhet är en framgång eller inte får framtiden utvisa. Det är, menar Kulturrådet för tidigt att uttala sig om dels sysselsättningseffekter på lång sikt, dels om effekter av projekten. En mer omfattande redovisning är att vänta när de olika projekten har avslutats.

Bidrag för tillgängligare kultur

KULTURRÅDET HAR FÖRDELAT 4,7 miljoner kronor i stöd till 16 olika projekt för att öka funktionshinderdras tillgänglighet till kultur. Totalt 50 sökande ville ha stöd till sina projekt. Bland dem som får bidrag är Regionbibliotek Västra Götaland som tillsammans med Trollhättans bibliotek och Göteborgsoperan ska driva projektet "Nå fram – information för alla". 400 000 kronor ska satsas på bland annat foldrar, webbsida, orienteringstavlor och skyltning. Skövde stadsbiblioteks satsning "Mp3-boken kommer" får 360 000 kronor för en satsning där man vill utveckla ett enklare och mer flexibelt talboksutlåningssystem för folkbiblioteken. I övrigt får även Teaterhögskolan bidrag (220 000 kronor) för att undersöka möjligheterna till att starta en skådespelarutbildning för döva samt Synskadades Riksförbund som får 500 000 kronor för punktskriftsklubb för synskadade barn.

Kulturrådets tillgänglighetsstöd ska bland annat öka kunskapen om de funktionshinderdras behov och göra kulturen tillgänglig för dem.

ÅE

HZ

Enklare för företagare

Vi samarbetar för att förenkla för dig som är eller vill bli företagare. Hos oss hittar du information och service för att starta och driva företag.

Hitta rätt med Företagarguiden

Företagarguiden är en samlad ingång till information och service hos ett sjuttioital myndigheter och andra aktörer. På Företagarguiden finns särskilda ingångar för dig som vill lära dig mer om att starta företag, finansiera och produktutveckla. Spara tid med hjälp av Företagarguidens tjänster: Hitta myndighetsinformation, Vanliga frågor, EU- och offentlig finansiering, Starta eget-kontakter, Hitta tillstånd, Ställ en fråga. nutek.se/foretagarguiden

Fråga oss om att starta företag

Startlinjen 020-35 10 10, vardagar 9-12

Starta företag via Internet

Med Bolagsverkets och Skatteverkets gemensamma webbtjänst kan du sköta företagsregistrering, momsregistrering och f-skatteansökan. Du kan också ändra vissa registrerade uppgifter. Det spar tid och det är enklare. Har du en e-legitimation kan du skriva under och skicka in flera av ansökningarna helt elektroniskt. foretagsregistrering.se

Skaffa e-legitimation

e-legitimation.se

Publishers' Freedom Prize och årets Bok & Bibliotek

ETT NYTT ÅRLIGT publicistpris delas ut på årets Bok & Biblioteksmässa i Göteborg. Priset är instiftat av IPA (International Publishers' Association) och ska gå till en person och/eller organisation som på ett framgångsrikt sätt har försvarat och främjat publicistisk frihet någonstans i världen. Prissumman är 5 000 schweizerfrancs (närmare 30 000 kronor).

Yttrandefrihet är som bekant årets huvudtema på Bok & Bibliotek. Temat genomförs i samarbete med IPA, de nordiska centren av Internationella PEN och andra organisationer med starkt intresse för försvar av det fria ordet.

Författare, politiker och journalister är bland många andra inbjudna till mässan för att delta i diskussioner och debatter. Ett flertal av seminarierna kommer att kretsa kring frågor som handlar om yttrandefrihet, utöver det blir det en mängd aktiviteter kring temat.

Temat till ära och för mässans räkning har Mats Hedman, grafisk designer, skapat en symbol för yttrandefriheten: det icke slutna rummet. Symbolen som går i orangegult är tänkt att fungera som en guide till alla aktiviteter kring yttrandefrihetstemat på mässan.

Också Svensk Biblioteksförning kommer att hålla ett seminarium som anknyter till årets tema: "Storebror ser dig på biblioteken. Lagar som hotar biblioteksbesökarens privatliv". Det är Marian Koren från den nederländska biblioteksförningen som med hjälp av exempel från Nederländerna diskuterar frågor kring lagar som både bibliotekens personal och låntagarna kan komma att behöva ta ställning till (**fre 22 september 17.00-17.45**). I samarbete med Nationella skolbiblioteksgruppen genomför Svensk Biblioteksförning även ett miniseminarium på temat biblioteksplaner (**fre 22 september 14.00-14.20**). Utöver det bjuds det på ett tjugotal biblioteksrelaterade seminarier, i det långa och korta formatet, huvudsakligen förlagda till mässdagarna torsdag och fredag. Bakom dessa står bland annat arrangörer som 2020 Mars Express (tre miniseminarier), Stockholms stadsbibliotek, bis, DIK och Luleå stadsbibliotek i samarbete med länsbibliote-

ket i Norrbotten, för att nämna några. **På Föreningsnytt i detta nummer finns en fullständig förteckning.**

Enligt mässan är bibliotekarier flitiga besökare av mässan. Av fackbesökarna på förra årets mässa arbetade 18 % i biblioteksbranschen. Endast utbildningssektorn var mer representerad, med 47 % av fackbesökarna.

I vanlig ordning gästas Bok & Bibliotek av en rad författare, svenska som utländska. Seminariet Läkaren och kvinnokroppen där Agneta Pleijel diskuterar med professorn i idé- och lärdomshistoria, Karin Johannisson, kanske man inte vill missa. Utgångspunkten för samtalet är Agneta Pleijels nya bok *Drottningens Chirurg*, den första i en serie historiska romaner med verklighetsbakgrund. Andra svenska författare som deltar är t ex Sara Stridsberg, Carina Rydberg, Peter

Englund och P O Enquist. Bland de utländska märks t ex den tyske författaren Ingo Schulze vars bok *Neues Leben* i tyska medier har utnämnts till den första stora efterlängtrade återföreningsromanen i Tyskland. För andra året i rad gästas den turkiske författaren Orhan Pamuk mässan och från Storbritannien märks bland andra Julian Barnes, aktuell med den dokumentära romanen: *Arthur & George*.

En rad nordiska författare finns också på plats. Från Finland kommer t ex Merete Mazarella, Leena Lander, Claes Andersson, Jörn Donner och Asko Sahlberg; från Norge, Erlend Loe och från Danmark, Kirsten Hammann och den vid det här laget inte helt okända Hanne-Vibeke Holst.

Det blir sedvanligt myller på Internationella torget där gäster som t ex den vitryske oppositionsledaren Aliaksandr Milinkevich väntas.

Bland 450 seminarier och miniseminarier handlar 54 om barn- och ungdomslitteratur. I seminariekatalogen är dessa märkta med en nalle. Barn- och ungdomslitteraturen kommer också att ha en egen scen, Nallescenen. Flera av seminarierna vänder sig särskilt till pedagoger och handlar om barns och ungdomars läsning, inläring och språkutveckling.

Att seminariedelen i årets upplaga av Bok & Bibliotek skulle ha krympt, från 468 år 2005 till 450 år 2006, märks föga. De längre seminarierna har blivit något färre men istället tycks antalet miniseminarier ha ökat. Utbudet känns hur som helst över måttan rikt.

HZ

Estland i fokus 2007

ÅRETS Bok & Bibliotek har ännu inte gått av stapeln men redan nu är det bestämt att Estland och estnisk litteratur kommer att stå i centrum på mässan 2007. I slutet av maj i år startade förberedelserna med ett seminarium om översättningar av estnisk litteratur till svenska på Östersjöns författar- och översättarcentrum i Visby på Gotland. Även om betoningen ligger på litteratur kommer även andra kulturområden att visas upp så som film, konst, musik och teater – allt med koppling till Estland och litteraturen.

HZ

Nomineringarna till Årets bibliotek

"Det ena biblioteket experimenterar, det andra vidgar sina gränser och det tredje satsar på pedagogik". Så sammanfattar fackförbundet DIK de tre nomineringarna till utmärkelsen Årets bibliotek. Det är Håbo bibliotek, Nordiska Afrikainstitutets bibliotek i Uppsala samt Bibliotek och IT vid Malmö högskola som i år nominerats och vinnaren utses som vanligt under årets Bok & Biblioteksmässa i Göteborg. Priset är 20 000 kronor och ett konstverk.

Årets bibliotek är en utmärkelse som DIK delat ut årligen sedan 1986.

Några av de kriterier som juryn tittar närmare på är användarvänlighet, organisation, stabilitet, kreativitet, utveckling, förankring bland låntagare eller i lokalsamhälle.

Prisutdelningen äger rum den 21 september klockan 14.30 i DIK:s monter nr C:05:49.

HZ

tema 2006
yttrandefrihet

Kultur är beroende- framkallande.

Nu kan du bläddra i mer än hundra kulturtidskrifter. Upptäcka någon ny, intressant och levande tidskrift. Hitta en favorittidskrift och köpa den till mässpris. Stilla din nyfikenhet genom att lyssna till föredrag.

Välkommen till kulturtidskriftsmontern B04:04 på Bok & Bibliotek i Göteborg 21–24/9 2006.

Kulturtidskrifter

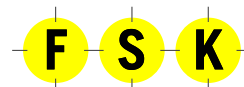
www.kulturtidskrifter.se/monter06.html

finn 5 rätt

Fem prenumerationer gratis! Varje år har du och ditt bibliotek möjligheten att stilla er nyfikenhet kring fem av nära 130 av landets mest intressanta och levande kulturtidskrifter. Det handlar om tidskrifter som lockar till läsning för alla som vill utöka sin egen eller sitt biblioteks informationskompetens. Passa på att prenumerera på fler kulturtidskrifter än vad ni annars skulle ha råd med! Eller varför inte låta ett filial- eller skolbibliotek bredda sitt utbud med några kulturtidskrifter? Möjligheterna är många när man utnyttjar det statliga prenumerationstödet, som i korthet går ut på att kommunbiblioteken erbjuds fem prenumerationer som Kulturrådet bekostar. Man kan välja att prova en tidskrift i ett till tre år.

Läs mer på Kulturrådets hemsida www.kulturradet.se
– eller kontakta Maria Ågren på 08-519 264 09

* FÖRENINGEN FÖR SVERIGES KULTURTIDSKRIFTER

OPEN ACCESS OCH KVALITET

Vetenskaplig publicering och Open Access fortsätter att vara ett lika hett som komplicerat ämne. Ett fritt informationsutbyte och en snabb spridning av forskningsresultat måste underlättas för forskare och studenter. Men vem skall betala och hur? Många forskningsfinansiärer har begärt eller kommer att begära fri publicering.

”Det saknas fortfarande bevis för att Open Access-tidskrifter i längden kan hållas vid liv.” Detta skriver Royal Society i ett pressmeddelande i juni om ett försök med en ny modell för ”Open Access journal service”, EXIS Open Choice. Försöket innebär att så snart Royal Society godkänt en rapport sänd till någon av sällskapets tidskrifter kan författaren mot betalning (300 pund per A4-sida) välja att få den publicerad och fritt tillgänglig på webben samt via PubMedCentral service. Gratis när den då via webben omedelbart alla intresserade och inte först efter tolv månader som nu är fallet eller bara dem som betalar eller abonnerar på tidskriften. Royal Society vill undersöka om systemet är ekonomiskt hållbart och ger författarna rabatt under försöksperioden. Projektet drivs parallellt med den vanliga utgivningen.

Är Open Access en välsignelse för forskningen, biblioteksvärlden och användarna? Många jublar men det finns skeptiska röster. Bland dem finns forskningschefen vid det danska Statsbiblioteket, Harald v. Hielmcroone: ”Så vidt jag kan se består tidskriftskrisen i, att der blivit stadigt flere forskere, hvilket er godt, og at de tvinges til at publicere stadigt mere, hvilket er skidt, fordi stadigt mere ligegyldig forskning skygger for den gode og væsentlige”, skriver han i Danmarks Forskningsbiblioteksforenings tidskrift *DF Revy*. Han menar att hittills har tidskriftsredaktionerna haft ett ekonomiskt intresse av att hålla en hög kvalitet och stränga urvalskriterier har fungerat bromsande.

EU:s rapport ”Study on the Economic and Technical Evolution of the Scientific Publication Markets in Europe: Final Report. January 2006”, som har kommenterats av BIBSAM, stödjer Open Access och rekommenderar bl a att statligt finansierade forskningsresultat skall vara fritt tillgängliga inom en viss tid, helst omedelbart. Bättre prisstrategier behövs som stärker konkurrensen och tidskrifterna bör kvalitetsrankas i bred mening. Utöver vetenskaplig kvalitet bör man också ta hänsyn till bl a sökmöjligheter och arkivering.

(www.pubs.royalsoc.ak.uk, DF-revy 2006:5, www.kb.se/bibsam/aktuellt.htm, m.fl.)

TURBULENT PRESSVÄRLD

Hur skall det gå för dagstidningarna i framtiden? Mediehistorien är full av kriser och dystopier. Bill Gates förutspådde redan som 1990 att det inte skulle finnas några dagstidningar kvar år 2000. Så blev det nu inte. Den gamle mediemogulen Rupert Murdochs orientering mot webben, lanseringen av bloggar och hans ”ge folk vad folk vill ha”, står i skarp kontrast mot den förhållandevis unge Mathias Döpfers försvar för kvalitetsjournalistik. Mathias Döpfer är chef för medieimperiet Axel Springer som kontrollerar över 150 dagstidningar i 32 länder. I en essä i *Die Welt*, ”Der Journalismus lebt”, hävdar han att framtiden tillhör kvalitetstidskrifter och tidningar på vanligt eller elektroniskt papper. Media får inte göra samma misstag som en del politiker som förlorat sin prestige sedan de börjat agera för att behaga väljare och media på grundval av ytliga marknadsundersökningar. Vad läsarna vill ha och alltid velat ha är välvalda nyheter, oberoende åsikter och en fängslande framställning, hävdar Döpfer. ”Vi måste akta oss för att begå självmord i ren skräck över att dö.”

Visst är tidningsvärlden turbulent. Annonsörerna söker andra vägar än genom tra-

ditionell dagspressannonsering och journalistyrket globaliseras. Gratistidningarna blir också fler. I vårt grannland Danmark distribueras nu flera nyhetstidningar gratis direkt till hemmet. I Sverige kan vi troligen se fram emot en liknande utveckling.

Själva journalistyrket är också i gungning. De drabbade i krig eller naturkatastrofer ger egna redogörelser och levererar egna bilder direkt från platsen via webben och det kvickare än en journalist kan rycka ut. Globaliseringen gör att jobben flyttar utomlands. Enligt P1:s Vår grundade mening har t ex nyhetsbyrån Reuters anställt indiska journalister som från Indien bevakar amerikanska företag. Via Internet och telefon skaffar de information från USA, bearbetar den och sänder den åter till USA!

(*Der Journalismus lebt* – Essay von Mathias Döpfner *Die Welt* 8/5-2006, *The Economist* (löpande), P1 Vår grundade mening 29/6-2006 m fl)

MINORITETSFOLK MED EGNA TIDSKRIFTER

När vi nu har EU, sägs det, är nationalstaterna utrotningshotade. Språken och inte geografien blir särskiljande. Regionerna blir mer självständiga och stöttas av EU. Inom EU finns ungefär 46 miljoner som talar ett minoritetsspråk i sitt eget land. Det betyder ungefär tio procent av EU:s befolkning. Många grupper har egna tidskrifter och tidningar.

Minoritetsspråken stärks. Så sent som i juli presenterade Bernat Joan sin ”Report calling for language rights and meaningful linguistic diversity” för Europarlamentets kulturkommitté med förslag på en ny agenda där språkminoriteternas rättigheter stärks.

The European Bureau for Lesser-Used Languages (EBLUL) är en icke-statlig organisation som främjar språk och språklig mångfald. Kommittéer i såväl gamla som nya EU-länder ingår. Organisationen samarbetar brett. Man stödjer även projekt, däribland

Inblick Christer Hermansson De bästa bibliotekstidskrifterna i världen, och de nuvarande svenska

tidskrifter. Förra året drev man fem projekt för att sprida information om EU-politik och fondmöjligheter för regionala språk och minoritetsspråk.

Även de minsta folkgrupperna har tidskrifter och tidningar på det egna språket. Det framgår av Ingmar Karlssons intressanta bok *Europas styvbarn: Minoritetsfolk utan egen stat*. Han menar att det har vuxit fram "ett slags hembygdsrenässans inom EU, där folkgrupper som friser, bretoner, ladinier, furlaner, basker och elsassare med varierande kraft kräver att få göra sin röst hörd i ett regionernas Europa".

Det rör sig om både stora språk som t ex romani (åtta miljoner romer i Europa) och betydligt mindre som t ex liviskan. Liverna som uppskattas till 300 personer bor i Lettland och talar ett finsk-ugriskt språk. Ett sjuttio-tal personer förstår språket delvis och bara ett tiotal behärskar det. Det hindrar inte att det 1994 bildades ett liviskt kulturcentrum, att undervisning i språket bedrivs på universitetet i Riga (och i estniska Tartu) och att liverna får skriva in sin egen nationalitet i det lettiska passet, enligt Ingmar Karlsson.

Fler och fler regioner kräver större självständighet. I juni röstade som bekant katalanerna för större självständighet och 74 procent sa ja. Fler provinser beräknas följa katalanerna, t ex bretagnarna, baskerna, nordirländarna, norditalienarna etc. Det ser nästan ut som om Europa åter skulle falla sönder i det laptäckte som det en gång var. Blir framtiden vital och mångkulturell eller instängt nationalistisk? De egna tidningarna och tidskrifterna blir språkrör för de växande strömningarna. Dessa kan utgöra verkligt sprängstoff!

(www.eblul.org, Karlsson, Ingmar, Europas styvbarn, W&W 2003, www.eurolang.net, m.fl.)

FÖRSTA GÅNGEN JAG läste den brittiska bibliotekstidskriften *Library Losers* var en sommar dag 1988 i Borås. Jag minns det så väl. Det var ett temanummer som behandlade misslyckade bibliotekschefer i norra England. Utförligt beskrevs ett drygt dussin välutbildade akademiker som hade enorma ambitioner med sina verksamheter men som aldrig lyckades få till det på något sätt alls. En del av dem var dryga, självupptagna och extremt egocentriska. Andra var otillräckliga i kommunikationen med medarbetarna. Och de övriga hade blivit utnämnda till chefer för att ingen annan ville vara det. Två saker hade de dessutom gemensamt: de hade fått sparken efter bara ett halvår på respektive post, och de hade försökt skriva en eller par romaner som blivit fullständigt sågade i pressen. Märkligast av allt var att de fortfarande orkade leva; att de inte hade tagit livet av sig för länge sedan. Efter läsningen av den artikeln bestämde jag mig definitivt för att någon gång pröva på bibliotekschefskallet. Fortfarande är *Library Losers* ofta läsvärd men den utstrålar en aningen konservativ och nästan reaktionär hållning när det gäller synen på ledarskap i förändring.

En annan bibliotekstidskrift som jag gärna rekommenderar är den Bremenbaserade *Die Schauspieler*. Några biblioteksanställda bögar i det gamla Västtyskland beslöt sig för att ge ut en tidskrift som starkt fokuserade på relationen mellan läderklädda bibliotekari- och bemötandet från allmänheten i några slumpmässigt utvalda universitetsbibliotek i det dåvarande DDR. De hysteriskt detaljerade observationerna som fortfarande fascinerar lika mycket vid en nyläsning är märkligt tidlösa i sin seriositet. *Die Schauspieler* kom bara ut med två nummer 1976, men den är fortfarande lika fräsch att läsa. Essayerna i tidskriften är skrivna med stor känsla även om ämnet kan verka väl smalt för de flesta biblioteksintresserade. Det första numret har jag i en grön läderinbunden biblioflutgåva.

En absolut favorit bland bibliotekstidskrifterna är den spanska gamla godingen *miraBella*. Den grundades 1955 av poeten och domkyrkobibliotekarien i Sevilla, Francesco Alabama. Hans idé var synnerligen genial. Han erbjöd bibliotekari-er att publicera texter mot betalning, bara de innehöll ordet *miraBella* på

något ställe, var som helst, i texten. Spanska bibliotekari-er hade som alla andra bibliotekari-er i världen också behov av att bli bekräftade. Den riktiga *Mirabella* var enligt ryktet en gammal katalog över katolska vinrecept som förvarades i katedralen i Sevilla. Totalt gavs fyra nummer ut. Jag läste några med stort nöje på Nationalbiblioteket i Madrid.

Vad ska man då säga om de samtida svenska bibliotekstidskrifterna? *BiS*, Bibliotek i Samhälle, är ju alltid väldigt politiskt korrekt och förbannat tråkig, men jag uppskattar att den ändå tillräckligt ofta lyckas vara hyfsat arg och aggressiv. Att den också är så erbarmligt ful gör att den känns ännu mer trovärdig. Man vill inte ens ta i den eftersom den är så oanvändarvänlig. Den påminner mig ofta om en gammal senapsgul favoritskjorta i nylon, ett material som ingen människa längre bär.

IKONER är också dödande tråkig att läsa. De långa, ofta oredigerade essayerna, om de svenska statliga arkivens efterkrigsutveckling eller torftiga redogörelser av pliktsskyldiga stipendiebesök på bulgariska eller ukrainska nationalbibliotek, lättar nästan alltid upp stämningen i personallrummet eller på personalfesterna vid den obligatoriska högläsningen fram på småtimmarna. Men jag undrar vad som egentligen är syftet med tidskriften förutom att ge +55-gubbar ett unikt tillfälle att breda ut sig? Sven Nilssons visioner är det väl bara Gud som tar till sig?

Förutom den begåvade och alltid lika högtintressanta *Biblioteksbladet* som är i en klass för sig i Norden, så hoppas jag mycket på den kommande *Chefsätaren* där på olika sätt försmåddas bibliotekari-er hej vilt och kraftfullt ifrågasätter och kritiserar samtidens ytliga chefer och usla ledarskapstrender. Den ska tydligen enligt uppgift innehålla en 10-i-topplista över landets sämsta bibliotekschefer. Fritt fram att nominera sig själv. Enligt vad jag har hört ligger flera avhoppade universitetsbibliotekari-er från Carolina i Uppsala bakom projektet. Redaktör är den legendariske Lennart Lundström. En Axelsson Johnson-fond har tydligen också bidragit med startpengar till tidskriften som ska ut med det första numret lagom till Bokmässan i Göteborg. *Chefsätaren* har potential att bli den provocativa bibliotekstidskrift som världen länge väntat på. Åtminstone i Sverige.

Bibliotekene i 2020: rapport fra en scenariobasert strategiprosess, en delrapport i bibliotekutredningen 2006 / utarbeidet av Econ Analyse

ABM-utvikling, 2005 (ABM-skrift: 20)

Det här är en riktigt rolig rapport! ABM-utvikling har arbetat med en scenarioprosess där ett antal personer som är verksamma inom ABM-området deltog. Det ser ut

att ha varit en kreativ diskussion – något som också avspeglas i rapportens läsfrämjande, men inte alltid så läsvänliga layout.

Här är bara några exempel på de omvärldsfaktorer som gruppen har utgått ifrån:

- Vad händer när tekniken gör tryckt information överflödig? Blir biblioteket en nedladdningsstation för media? Om samordning och gemensamma lösningar är viktiga (indexering, portaler). Blir det något spelrum för nationell bibliotekspolitik?

- När människor blir rikare och böcker billigare och lättillgängligare – vad kommer folk att använda sina pengar på? Behöver man låna böcker då? Är biblioteksbesök en attraktiv upplevelse i sig?

- Vad händer med offentlig rikedom men stramare budget? Hur kan biblioteken hävda sig i kampen om offentliga medel? Kan det bli minimistandarder som gäller? Andra ägarformer?

- När fler lever av kultur kommer efterfrågan då att öka? Vilken plats har gratistjänster när kultur blir näring?

Processen resulterade i tre spännande framtidsbilder:

Andarnas bibliotekshus: Biblioteken är fysiska mötesplatser för kunskap, upplevelse och kreativitet. Utbudet är gratis. Biblioteken erkänns som kulturella mötesplatser.

Library Fair: Biblioteket har en marknadsinriktning där individen styr med en effektiv konkurrens och likabehandling. Det finns ett

medborgarkort som ger tillgång till alla slags tjänster. Användarna har höga krav. Medieleverantörerna sponsrar biblioteken.

Utan en tråd: Biblioteken är digitala mötesplatser för snabb information.

Det är svårt att tänka framåt – tidsperspektivet är 10–15 år. En del av scenariobeskrivningarna känns också igen från dagens svenska biblioteksverklighet. I alla tre scenarierna ses biblioteket som en arena – men från helt olika utgångspunkter. Vad som styr dessa är dels politikernas uppfattning av biblioteken, dels användarnas behov. Diskussionen slutar i några viktiga framtidsfrågor: Kommer biblioteken att uppfattas som en gemensam samhällelig angelägenhet eller kommer de att konkurrensutsättas? Kommer biblioteken att behövas som mötesplatser eller kommer tillgången till snabb information att vara allra viktigast?

(Rapporten finns också tillgänglig i pdf-format på www.abm-utvikling.no)

BIRGITTA MODIGH

Statens kulturråd

Danser med ulver: bibliotekene, utgiverne og de elektroniske kunnskapskildene: en delrapport i bibliotekutredningen 2006

ABM-utvikling, 2006 (ABM-skrift: 24)

I denna rapport granskas, studeras och argumenteras för och emot olika aspekter av problematiken. Det tunna innehållet kompenseras av glättat papper, elegant omslag, spännande titel och abstrakta bilder.

Här finns ett intressant kapitel om tidskriftsbranschen utveckling som är läsvärt. Huvuddelen av den knappt 80-sidiga rapporten behandlar konsortier i allmänhet och ABM-utviklings arbete i synnerhet. Slutkapitlet behandlar Open Access.

Detta är en partsinlaga och några lösning-

ar presenteras inte men den är läs- och tänkvärd. Den visar att konsortier alltmer är en del av tidskriftskrisen och inte en del av lösningen.

2004 gjorde ABM-utvikling en intervjuundersökning som visade att bara 16 av 69 bibliotek var nöjda med priserna och bara 14 av 75 bibliotek svarade jakande på frågan om avtalen täckte bibliotekens behov.

ABM-utvikling har regeringens uppdrag att teckna nationella avtal på centrala tidskrifter: "regjeringen tar sikte på at Norge skal inngå nasjonale avtaler om abonnement på sentrale fagtidsskrifter" (sid. 63).

Även på den punkten visar utredningen att ABM-utvikling misslyckats. En studie man själv gjort av antalet nedladdningar i Elsevier ScienceDirect 2003 visade att 54 % av 1 800 tidskrifter svarade för bara 9 % av nedladdningarna. 46 % svarade för 91 % av nedladdningarna, men med hänvisning till andra konsortier och här citeras Kjell Nilsson på svenska BIBSAM:

"I think the Big Deal is the best deal we can make for the foreseeable future, and it is probably the only deal suitable for consortia"

Utredningens förslag är minst sagt torftiga, bl a vill man samarbeta med "biblioteksmiljöerna" för att se hur man kan förbättra marknadsföringen för att öka användningen, öka öppenheten kring konsortiearbetet och få en bättre kostnadsfördelning. Inga lösningar på bibliotekens verkliga problem presenteras – istället vill man utvidga konsortiet till att omfatta fler bibliotek.

Hoppet för de norska biblioteken finns dock redovisat i regeringsrapporten "eNorge 2009 – det digitala spronget". Regeringen vill prioritera att all offentligt finansierad forskning ska vara fritt tillgänglig på Internet. Det förordas även i en nyligen utkommen EU-rapport som också betonar att kulturarvet i arkiv, museer och bibliotek ska bli tillgängligt för alla.

ABM-utvikling håller dock god min i elakt spel och dansar vidare med vargarna. Hur den sagan slutar vet vi alla.

(Rapporten finns också tillgänglig i pdf-format på www.abm-utvikling.no)

JAN SZCZEPANSKI

Göteborgs universitetsbibliotek

KVALITET
DESIGN
FUNKTION
ERGONOMI

*Biketjänst of Sweden
- 100 år av erfarenhet*

**WE CREATE
THE **LIVING**
LIBRARY**

BIKETJÄNST är specialiserade på interiör för bibliotek inom offentlig miljö, skola och universitet. Vi har 100 år erfarenhet av inredning i offentlig miljö och över 30 år inom biblioteksbranschen.

BIKETJÄNST levererar helhetslösningar för nya bibliotek samt kompletterar och moderniserar existerande. Våra produkters goda design kombinerat med lika goda ergonomiska egenskaper gör att Biketjänst alltid ligger i framkant. Vi är med och skapar livfulla bibliotek med spännande interiörer enligt tillgänglighetsprincipen - *ett bibliotek för alla*. Tillsammans med våra kunder framställer vi allt från unika bibliotek till traditionella, skapar kreativa funktionella miljöer och möter de moderna krav som ställs på framtidens *levande bibliotek*.

Pssst, du kommer väl till vår monter och spanar in våra nya stora höstkollektion!?

WWW.BIKETJANST.SE

BIKETJÄNST
BIBLIOTEKSINREDNINGAR

BOK & BIBLIOTEKSMÄSSAN
21-24 september 2006

Monter E03:26

Phone: +46 472 300 36 Fax: +46 472 344 59 E-mail: info@biketjanst.se

Carl Gustav Johannsen, Leif Kajberg (eds.)

New Frontiers in Public Library Research

Scarecrow Press, 2005

Detta är utan tvekan en välkommen bok. Den består av presentationer av 21 nordiska forskningsprojekt med folkbiblioteksproblem i centrum. Utgångspunkten är en konferens om folkbiblioteksforskning som hölls i Köpenhamn 2001 – ja, ni läste rätt.

Fyra år tog det för dessa texter att få sin spridning utanför den närmaste deltagande kretsen. Redaktörerna Carl Gustav Johannsen och Leif Kajberg döljer nödtorftigt fördröjningen i sitt förord genom att helt enkelt inte nämna året utan bara datum för konferensen när de redovisar bokens förhistoria.

Valet av titel är, med detta för ögonen, kanske lite märklig och det märks i flera av bidragen att tiden har gått. Dock ska sägas att som helhet är detta den allvarligaste kritiken mot en i många avseende utmärkt bok. Det är bra att redaktörerna har lyckats få det stora amerikanska förlaget Scarecrow Press att ta sig an utgivningen. Det ökar synligheten för den nordiska forskningen internationellt. Jag förmodar dessutom att en stor del av förklaringen till den senkomna publiceringen ligger där. De amerikanska förlagen är ofta exceptionellt tröga. Nu får i alla fall den nordiska folkbiblioteksforskningen en välförtjänt spridning på den stora amerikanska arenan. Då spelar det ingen roll att flera av författarna, som Svanhild Aabø, Sanna Talja och författarparet Henrik Jochumsen och Casper Hvenegaard Rasmussen, sedan dess har disputerat på de studier som här presenteras i mer rudimentära former.

De ämnesområden som diskuteras i boken spänner över ett brett spektrum. Den är indelad i fem huvudavdelningar: Digitala folkbibliotek, biblioteksadministration och valuering, det mångkulturella samhällets utmaningar, historiska perspektiv samt professionell identitet. För oss svenska läsare bör dock boken mana till eftertanke. Det är helt uppenbart att det inte är hos oss som den mest livaktiga folkbiblioteksforskningen finns. Av bokens bidrag är bara två från Sverige. Det ena, av Karen Nowé, är en utmärkt redovisning av det s k "samhällsinformationsprojektet" vid Göteborgs stadsbibliotek som slutrapporterades 2002. Det är dock en relativt liten studie. Det andra svenska bidraget, av Ulla Arvidsson, är förvisso ett avhandlingsprojekt vid BHS, men det handlar om bibliotekariers upplevelser av införandet av Internet på folkbiblioteken i södra Kalifornien vid mitten av 1990-talet. Det är uppenbart att vi behöver tänka nytt om utvecklingen inom biblioteksforskningen hos oss och inte minst behöver bibliotekssektorn bli mer aktiv i frågor som rör forskning. I väntan på att så blir fallet får vi nöja oss med den kunskap och inspiration som delges oss i den här boken – och det är ändå en hel del.

JOACIM HANSSON

Högskolan i Borås

Ökad försäljning till bibliotek

FÖRLAGENS FÖRSÄLJNING till biblioteken, dvs till Bibliotekstjänst ökade under 2005 men sett över en tioårsperiod har den minskat. Förlagens försäljning till biblioteken via BTJ stod 2005 för en andel om tre procent av den totala försäljningen, samma andel som förlagens utlandsförsäljning. Det visar Svenska Förläggareföreningens branschstatistik för 2005 som sätts samman av de siffror som totalt sjuttio medlemsförlag har rapporterat in. Förlagens försäljning till biblioteken ökade åren 2004–2005 med tio procent. Trots beror ökningen på att försäljningen av kommersiella ljudböcker (alltså inte talböcker) ökade, spekulerar man från Svenska Förläggareföreningens sida. Man är också nog med att framhålla att branschstatistikens bibliotekssiffra inte kan tolkas som om den omfattade all försäljning till landets bibliotek. En del av bibliotekens inköp sker som bekant direkt från bokhandeln eller via Internetbokhandlar.

Branschstatistiken ger vid handen att ljudböckernas betydelse på marknaden bara fortsätter att öka, under 2005 var ökningen markant. Då utkom totalt 190 nya titlar, en ökning med 22 titlar i jämförelse med 2004. Försäljningen ökade med drygt 58 miljoner kronor till drygt 154 miljoner kronor. Branschstatistiken för 2005 finns i sin helhet på www.forlaggare.se

HZ

Pedagogisk OrienteringsBILD

WAGNER

Besök oss på Bok & Bibliotek E05:19

www.wagnerform.se

P.V. SUPA, känd leverantör till bibliotek i 14 länder, finns nu också i Sverige. Vi erbjuder ett brett utbud av kvalitetsprodukter till det "självbetjäna biblioteket".

- RFID-lösningar
- Självbetjänaautomater för utlåning – och återlämning/ sortering
- Larmbågar
- Larmetiketter med eller utan streckkod mm

Vill du veta mer?

Vi kommer gärna på ett besök.
Kontakta oss på tel. 070-592 11 52.
E-mail rut.bjork@pv-supa.se

P.V. Supa Sweden AB

www.pv-supa.com

Word blir blogg-integrerat

DET ALLTMER utbredda bloggandet innebär att verktygen för det förfinas och anpassas. Det mest använda ordbehandlingsprogrammet Microsoft Office Word kommer att lansera ett program anpassat även för bloggskrivarna:

"We've been working late into the nights and **very** late into our development schedule for Word 2007 and we have a special goody for all you bloggers in Beta 2 an Office 2007. That's right blog post authoring from Word. This is a very late breaking feature and is definitely beta software. That said, I hope that everyone is pleasantly surprised with where we are going with this feature."

Se länk: http://blogs.msdn.com/joe_friend/archive/2006/05/12/595963.aspx

ÅE

Wenster inviger fildelarblogg

DEN NUMERA riksbekante fildelaren och kulturchefen Ivar Wenster har fått äran att inviga en ny blogg. *Jag fildelar* har satts upp för att uppmuntra folk att kliva ut ur garderoben som fildelare. Syftet är att ge fildelarna ett ansikte och därmed göra det hela mer gripbart för folk i allmänhet. På bloggen uppmanas allmänheten att visa den polisanmälde Ivar Wenster sitt stöd genom att gå ut offentligt med att man fildelar. Även artisten Timbuktu medger att han är fildelare.

– Du kan inte uppfinna hjulet och sen säga att ingen får använda det, konstaterar han.

Vad Ivar Wenster anser kanske kan utläsas av det brev han skickat till samtliga medarbetare inom kulturförvaltningen i Karlskrona:

”Min avsikt har inte varit att driva politik utan i första hand försöka uppmärksamma en av de viktigaste kulturfrågorna i vår tid. När Sven Nilsson skriver att det finns risk att folkbiblioteken kan komma att försvinna eller kraftigt förminska inom ett halvsekel så tror jag att han har rätt. Görs inget idag så kommer småningom de strukturerade informationsflödena att ersättas av hav av fragment. Så som jag ser det så överlåter vi idag allt från upphovsrättsfrågor, kulturarbetarlöner och tillgänglighet till kulturen, till en sk marknad att sköta. Problemet är att den marknaden aldrig har existerat. Jag tror att vi har något centralt att lära av det som sker genom den nya tekniken. Det är självklart så att ett av svaren på framtidens bibliotek ligger i möjligheterna med webben som distributionskanal och digitala filer som bärare av kultur. Då kan vi inte acceptera att mer än halva webben ligger i en gråzon. För mig är det också centralt att frågan kring ersättning till kulturarbetarna säkras. Idag står alla och

tittar på medan en hel generation musiker, filmare och bildkonstnärer håller på att gå förlorad...”

...” Det är också viktigt för mig att vara tydlig med att jag aldrig uppmanat andra att börja fildela. Jag har däremot uppmanat andra som tillhör någon form av medie- eller kultursfär, och har fildelat, att öppet tala om det. Här finns det en långt gången dubbelmoral. Jag tar bestämt avstånd från allt vad Piratpartiet, Piratbyrå heter. Inom dessa kretsar samlas en massa nyliberala och extrema åsikter som jag på inget sätt delar. Å andra sidan kan jag inte heller sympatisera med den hårda och repressiva attityd som branschföreträdare och en del av kultursverige står för. Jag vägrar att välja sida mellan tillgänglighet till kultur och rättvis ersättning till kulturarbetare.”

Se även: <http://jagfildelar.blogspot.com/>

ÅE

Extra satsning på metodutveckling vid årets fördelning av inköpsstödet

I ÅR VAR det 266 kommuner som sökte Kulturrådets bidrag för inköp av barn- och ungdomslitteratur till landets folk- och skolbibliotek. Samtliga ansökningar uppfyllde kraven och får dela på de närmare 28 miljoner kronor som Kulturrådet fördelar. Ett krav är att kommunerna inte får sänka det egna anslaget för inköp till barn- och ungdomslitteratur, ett annat att de har en plan för läsfrämjande arbete.

158 kommuner får minimibeloppet på 50 000 kronor medan resterande 108 kommuner får mellan 10 och 15 kronor per barn,

vilket innebär från 60 000 kronor till 1,4 miljoner kronor beroende på kommunens storlek och andel invånare mellan 0–18 år. Det innebär att Stockholm och Göteborg i vanlig ordning placerar sig i bidragstoppen och får 1,4 respektive 1 miljon kronor. Därefter följer Malmö som får 600 000 kronor i bidrag och Uppsala som får 400 000 kronor.

Sedan stödet infördes 1997 har varje år cirka 90 % av landets kommuner sökt det. 2004 sjönk andelen till 80 % men 2005 noterades motsvarande siffra till rekordhöga 91 %. Det rekordet är i och med årets ansökningsomgång slaget. I år sökte 92 % av landets kommuner inköpsstödet.

Vid årets fördelning satsar man också extra på läsfrämjande åtgärder och då särskilt på metodutveckling. Därför förstärks bidraget till läsfrämjande åtgärder med två miljoner kronor genom en omfördelning av inköpsstödet. Bakgrunden är att inköpsstödet, enligt förordningen bara kan användas till inköp av böcker – inte till metodutveckling för att stärka barns och ungas läsning. Med tanke på att olika forskarrapporter och undersökningar visar att barns läsförståelse minskar och tid för läsning uppenbarligen krymper gör Kulturrådet bedömningen att metodutveckling för läsfrämjande åtgärder i nuläget är viktigare än inköp av medier.

Av de 2,4 miljoner kronor som nu ges till läsfrämjande insatser går närmare 1 miljon kronor till projekt med inriktning på barn och ungdomar med andra modersmål än svenska. 570 000 kronor ges till projekt med kulturpedagogisk inriktning och 520 000 kronor går till läsfrämjande projekt med genusinriktning. Högsta enskilda bidragssumma uppgår till 250 000 kronor (Helsingborgs kommun, Norrköpings stadsbibliotek). Lägst bidrag till läsfrämjande insatser var vid årets fördelning 40 000 kronor (Järfälla kommun/folkbibliotek, Övertorneå kommun).

HZ

Nu alltid med skiva.

Prenumerera!

Svenska Dagbladet kultur, 14 maj 2006:

"Lira har blivit det viktigaste forumet för världsmusik och ... klarat steget in i det nya millenniet med glans."

Till varje nummer av Lira musikmagasin producerar vi också en cd: Lira lyssna – med det bästa av det senaste inom jazz, folk- och världsmusik. Så nu kan du läsa om de finaste artisterna – och samtidigt lyssna på dem. Cd:n får lånas ut.

LIRA

Musikmagasin

DEM ÄR **SIRI REUTERSTRAND?**

Ordförande i FSN, Föreningen för Sveriges Nättidskrifter.

Ålder?

– Jag är 49 år.

Berätta lite om din bakgrund och vad du gör idag?

– Oj, det kan ju bli en lång historia... Men i korthet har jag en bakgrund som förlagsredaktör. Som det jobbade jag i ungefär tio år – både som frilans och som projektanställd. De senaste tio åren har jag mest varit verksam som frilansjournalist. Förutom de rena skrivjobbena gör jag en del layout- och redaktörsuppgifter. Och så förstås lite webb. Till exempel har jag nu under en period varit webbredaktör för ett demokratiexperiment kring stadsbyggnad i Göteborg, där jag bor. Projektet kallas Dialog Södra Älvstranden. Och så driver jag, helt ideellt, webbtidskriften Alba.nu tillsammans med min kollega Christer Wigerfelt. Jag sitter också med i redaktionen för tidskriften Krut.

– Rent privat är jag del i en stor nätverksfamilj. En sådan där som förökar sig genom delning. Har två döttrar varav den äldsta har flyttat hemifrån, ett gäng bonusbarn och en särbo eller vad det nu kan heta.

Vad vill FSN och vad ni gör?

– Föreningen för Sveriges Nättidskrifter är precis som det låter en intressförening för oss som arbetar med nättidningar. Vi har funnits sedan 2003 och vi strävar efter att vara en samlad röst gentemot myndigheter och beslutsfattare för den mångfacetterade floran av nättidskrifter som finns. Vi vill också sprida kunskap om den fantastiska tillgång som nättidskrifterna utgör och gemensamt höja deras status.

– Det har vi gjort genom att söka samtal med framför allt kulturdepartementet, Kulturrådet och politiker, men även med andra myndigheter. Vi har också svarat på presstödsutredningens förslag och försökt reda ut vad som juridiskt gäller för oss som använder nätet som medium. För att rikta blickarna mot nätjournalistiken har vi två gånger delat ut pris till årets nättidskrift.

Varför är det viktigt med en förening för nättidskrifter?

– Trots att vi knappast kan ses som någon ny företeelse längre, min egen tidskrift har till exempel funnits sedan 1996, är kunskapen om oss ganska dålig. Det finns inga bidragsformer som passar oss och det är inte helt solklart vad som gäller juridiskt när det handlar om upphovsrätt och utgivarskap på nätet. Nättidskrifter trillar ofta mellan olika stolar.

– Många ser dessutom fortfarande ner på oss. Vi anses inte vara lika seriösa som papperstidskrifterna. Men det är ju lika dumt att döma ut oss på grund av det medium vi valt som att säga att allt som sänds på radio är skräp för att det finns flera dåliga kommersiella kanaler.

Är det svårt att få människor att engagera sig för nättidskriftsrelaterade frågor?

– Både ja och nej. Nästan alla nättidskrifter drivs helt ideellt. Vi är många som jobbar gratis för saker som vi tycker är viktiga eller roliga. Men så måste vi ju också försörja oss och ganska många i vår förening jobbar professionellt med liknande arbetsuppgifter. Det gör att det är väldigt svårt att få tid över till föreningen. FSN har inga pengar så vi får själva bekosta allt vi gör, som till exempel resor för att kunna mötas. Det är inte helt lätt. Men intresset är stort, antalet medlemstidskrifter ökar sakta men säkert och vi är några tappra som försöker hålla ihop det.

Vilken är den viktigaste frågan idag för nättidskrifterna?

– Det är svårt att peka ut någonting speciellt. Det är mycket som känns viktigt. Men vi lider som sagt av akut brist på pengar och det gör att vi har svårt att träffas och engagera våra medlemmar. Vi hade till exempel hoppats på att kunna anordna en utbildningsdag om juridiska frågor, men den har fått läggas på is till vidare. Trots nätets alla fördelar är det viktigt att kunna ses IRL ibland.

Viktigaste framtidsfrågan?

– Det är väl att öka kunskapen om att vi finns och att gemensamt höja vår status. Nättidskrifterna utgör ett fantastiskt arkiv av kunskap och underhållning. De finns därute och är alldeles gratis för det mesta.

År 2004 fick FSN utvecklingsstöd från Kulturrådet, 2005 nekades föreningen bidrag med motiveringen att "det inte finns skäl att ge löpande stöd till föreningens verksamhet". Hur ser det ut 2006? Tänker ni söka igen?

– Vi fick 70 000 kronor för att etablera föreningen. Dem har vi använt till möten, trycksaker och nättidskriftspriset.

– Vi fick ett så tydligt besked från Kulturrådet om att vi inte var deras bord att vi inte anses det vara värt besväret att söka nya pengar. Men vi håller kontakten med dem och lobbade för att få möjligheten att söka.

Till Årets nättidskrift 2005 utsågs Beyan.net. Hur går det till när ni utser Årets nättidskrift? Vilka är kriterierna? Kan du redan nu avslöja vem som får äran 2006?

– Vem som får priset avgörs av en fristående jury. Förra året bestod den av Ylva Lagercrantz, redaktör för den prisbelönta scen-tidningen nummer.se, Peter Alsbjör, Länsbibliotekarie i Örebro län och Erik Stattin, mannen bakom den uppmärksammade bloggen mymarkup.net.

– De tittar på flera saker. Journalistisk kvalitet, utseende – helheten helt enkelt. Beyan,

som görs av relativt unga kurder, fick priset mycket för att de tillför ett viktigt perspektiv som annars saknas i det svenska medielandskapet.

– Eftersom vi i FSN:s styrelse inte är inblandade i beslutet så har jag inte en aning om vilka som får priset i år.

Är biblioteken på något sätt viktiga för nättidskrifterna? Hur kan de bidra till att sprida kunskap om alla tidskrifter som finns på nätet?

– Jag tror att det är så att många läser oss på bibliotekens datorer. Det är ju jättebra. Många bibliotek tillhandahåller länkar till bra tidskrifter som finns på nätet. Det är vi glada för. För det vi vill mest är förstås att hitta läsare.

– Sedan vore det bra att få hjälp att satsa på uppåt också. Vi har ju ingen möjlighet att få del av bibliotekersättning eller prenummerationsstöd. Vi har själva börjat fundera i banor som någonting som liknar kopieringsfonden eller någon typ av arkiversättning. Nättidskrifterna används mycket av till exempel skolelever som är ute och letar kunskap till projektarbeten och liknande. Tänk om vi kunde få någon typ av ersättning och erkännande för det!

Vilken eller vilka nättidskrifter hör till dina egna favoriter?

– Vilken svår fråga. Är inte det som att fråga en mamma vilket av hennes barn som är söstast? Det varierar mycket vad jag läser på nätet och ibland hinner man inte alls. Men skall jag säga vilka jag senast läst så är det Revolver, Nummer.se, Slynglar och Omkonst. Förr läste jag ofta Agamemnon, men det var ett tag sedan nu. Tiden räcker inte. Men en fördel med nättidningar är att de inte blir någon sådan där "dåligt-samvete-hög" som papperstidningarna lätt blir. Och på nätet finns de nästan alltid kvar sedan när man väl får tid att läsa. Hur praktiskt som helst!

HENRIETTE ZORN

VÄLKOMMEN TILL KULTURRÅDETS MONTER PÅ BOK & BIBLIOTEK C02:02

- 2 x barnbokskatalog!
- Se vår utställning om världens största barnlitteraturpris, Litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne.
- Ställ frågor om Kulturrådets verksamhet, bidrag och projekt.
- Ta reda på hur det står till med kulturen i ditt län; hur stora insatser det görs, hur många böcker det lånas och hur många museer det finns.
- Presentation av sysselsättningsprojektet Access.
- Jonas Hassen Khemiri möter Henning Mankell i ett samtal om den nya klassikerserien för skolan.

Fullständigt program finns på
www.kulturradet.se

KULTURRÅDET

Södra Afrika

Maten och hälsan
Hip-hop i Namibia
Kamp mot korruption

Södra Afrika är den enda tidskriften på svenska om Afrika. Största fokus ligger på regionen södra Afrika och dess ekonomi och politik men vi skriver även om mat, sport, turism, kultur, aids, miljö och vardagsliv, ofta med ett kvinnoperspektiv. Dessutom håller vi också ett öga på övriga Afrika, däribland konflikten om Västsahara, samt bevakar globala frågor om Nord/Syd. 4 nummer/år 150 kronor.

www.afrikagrupperna.se

alkohol & narkotika

Genusperspektiv på missbruksfrågor

alkohol & narkotika

Populärvetenskaplig och drogpolitiskt oberoende tidskrift med nyheter, reportage, debatt och forskning.

Prenumeration: 250 kr, 6 nr/år pg 3059-3 (märk talongen "pren a&n")
Kontakt: www.can.se, can@can.se
tel 08-412 46 00, fax 08-10 46 41

Internationella bibliotekets kokbok

FÖR ALLA OSS som börjar fundera över kvällens middag redan någon timme efter lunch, finns nu en förträfflig möjlighet att förena nytta med nöje. På Internationella bibliotekets hemsida ligger sedan en tid tillbaka en snålvattensframkallande kokbok där några av Internationella bibliotekets vänner delar med sig av recept från sina respektive hemländer. Den enda nackdelen är att kokboken har världens krångligaste webbadress, men den är väl värd besväret: <http://www.interbib.se/default.asp?refid=4055&id=24290&ptid=5077>

BBL:s läsare erbjuds härmed ett smakprov på den iranska författaren Azar Mahloujians aubergingryta. Vi rekommenderar för övrigt hennes böcker också, för den som inte ännu bekantat sig med dem:

KHORESHE BADEMJUN

Aubergingryta med ris (För 4 personer)

INGREDIENSER

Grytan:

600 gram lammkött i bitar
2 medelstora auberginer, skalade och i 4 delar
3 tomater i klyftor
1 citron, pressad
1 lök, i skivor
2 klyftor vitlök, skivade
Olja
Salt
Svartpeppar

Riset

4dl basmatiris, sköljt
1 potatis, skalad och i tunna skivor
En påse saffran
50 gram Smör
Salt

TILLAGNING

Grytan | Fräs lök och vitlök i olja i en kastrull ca 3 minuter. Hög värmen något, lägg i köttet och låt det hela få lite färg. Salta och peppra och lägg i tomaterna. Häll över citronsaften. Häll i 3 dl vatten och låt det koka upp och koka i ca två timmar. Stek auberginerna i olja i en stekpanna. När köttet är nästan färdigt tillsätt auberginerna och låt det koka i 10 minuter.

Medan grytan kokar lagar man riset.

Riset | Häll riset i kokande vatten i en kastrull. Tillsätt salt och låt det koka i 5 minuter, rör om (helst med hälslev) så att riset inte fastnar i botten. Häll över innehåll i ett durkslag när riset är halvkokt. Lägg smör i kastrullen och låt det brynas lätt. Tillsätt ett kryddmått saffran. Täck botten i kastrullen med potatisskivor och lägg över riset med hälslev. Lägg en kökshandduk mellan kastrullen och locket och låt kastrullen stå på svag värme i 20 minuter.

Lägg upp riset i en karott. Lös upp resten av saffranet i en matsked kokande vatten och häll över riset i karotten och servera.

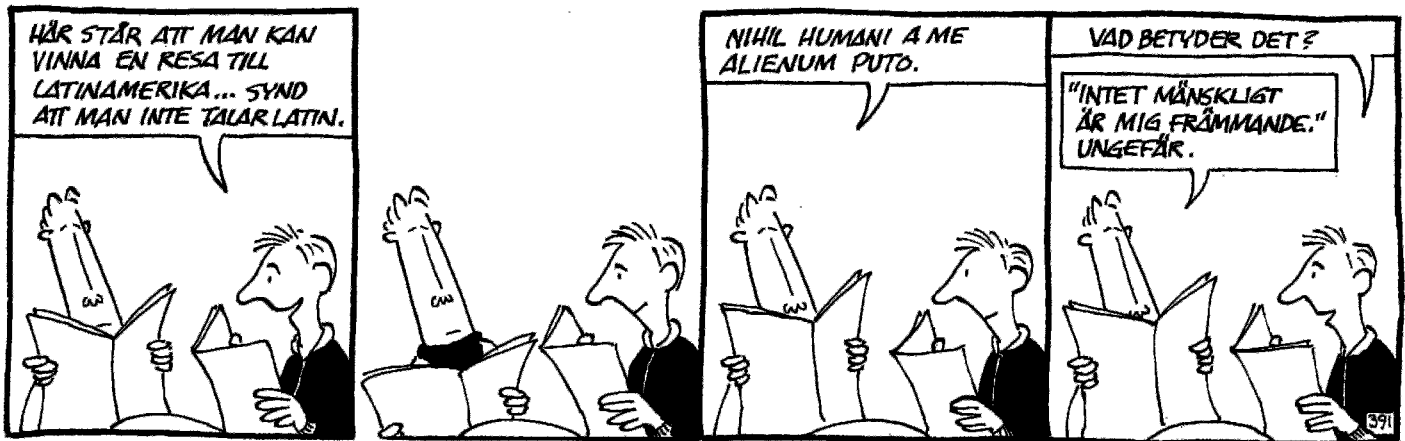
Ta ett fat och lägg upp den brynta potatisen som tillsammans med riset har bildat en skorpa. (De flesta iranier älskar skorpa, tah dig på persiska.)

Nooshe jan! Smaklig måltid!

AR

LOG II - Sökstation www.lillianoberg.com

Lillian Öberg
LILLIAN ÖBERG DESIGN

Tidningen av vikt – för dem som har

DE FLESTA AV BBL:s läsare tillhör nog inte tidningen Grands målgrupp. Själv fick jag inte ens ett recensionsexemplar av tidningen. Det vore ju rent förskräckligt för Grands image om den syntes i händerna på en resenär på ett av Stockholms kollektiva färdmedel (läs: tunnelbanan)...

– Det är viktigt att tidningen inte exponeras allt för mycket. Men under hästpolotävlingarna i höst kommer några exemplar av tidningen att spridas där, säger chefredaktören och ansvarige utgivaren Britta Rossander.

Tidningen Grand vänder sig till dem mellan 55–70 år som har en redovisad förmögenhet på tre miljoner kronor. Det är endast denna målgrupp som tidningen skickas till och som tilläts bli prenumeranter. Men chefredaktören är noga med att poängtera att Grand inte är en skryttidning.

– Det saknas en tidning för just denna grupp med kräsna plånböcker som väljer noga. Reklammarknaden tycks ha missat att 70 procent av Sveriges samlade förmögenhet förvaltas av just denna grupp.

Tidningen vill så klart ha annonser som erbjuder produkter som ger kvalitet och lyx. Men det behöver inte vara synbar lyx.

– Det är inte alltid den dyraste rengöringskrämen som är den bästa. Alla vet ju att Nivea är bäst, så en annons för den är godkänd även om krämen i sig inte är så exklusiv.

I tidningen kan man läsa om hälsa, rekreation, restips, boende och ekonomiartiklar. Bland annat berörs Botox, Sydafrika, drömseglingen och tips på hur man gör de bästa

GRAND
Sveriges enda tidning för förmögna 55+.

- > Grand Publishing
- > Om tidningen
- > Målgruppen
- > Annonsering
- > Kontaktadress

Rätt in i målgruppen

Värdeannonser i GRAND? Allt med annonser nå förmögna privatpersoner är inte BM, det vanligaste sättet är att annonsera i specialtidningar om t.ex. segling eller golf. Då når du seglare och golfare, men långt från alla dessa är förmögna.

Med denna tidning är det precis tvärtom. Alla våra läsare är finansiellt starka, överst i fristående åldern. När du annonserar i GRAND talar du direkt till en mycket köpstark målgrupp. Sjuttio procent av svenskarnas samlade förmögenhet ägs av oss i åldersgruppen över 55 år. Trots att ingen annan grupp har så gott om tid och pengar är väldigt få tidningar, eller medier överhuvudtaget, inriktade på denna publik.

Detta är en intressant, köpstark och opinionsbildande grupp. GRAND är sprungen från att nå den. GRAND är enbart gjord med denna målgrupp för ögonen.

Det gör tidningen unik i Sverige.

50 Annonsekontakt

ekonomiska vinsterna (läs: slipper förmögenhetsskatt) när det gäller pension och investeringar. Britta Rossander saknar den numera nedlagda Månadsjournalen "förutom de hemska kultursidorna" och vill vara ett alternativ för den.

– Själv har jag goda kontakter med Bukowskis som ofta resulterar i artiklar. Vi har tex skrivit om Kinaporslin från Ostindiska kompaniet som nu köps tillbaka till Kina. Många av våra läsare har porslinet stående hemma i skåpen så det är värdefull information.

Tidningen grundades 2005 och har hittills

gått runt. "So far so good" som Britta Rossander uttrycker det. Själv kvalar hon inte in för att bli en av Grands prenumeranter... Å andra sidan, hon kan ju läsa den ändå. **ÅE**

**Biblioteksvärldens svar på
Se & Hör eller den som
speglar hela biblioteksområdet?
Välj själv. Prenumerera på BBL!**

Föreningsnytt

MATERIAL TILL FÖRENINGSNYTT MAILAS TILL:
pax@biblioteksforeningen.org

Nytt material: Ett Sverige i världsklass

ETT SVERIGE I VÄRLDSKLASS! Det är namnet på Svensk Biblioteksförerings nya broschyr som presenterades under Almedalsveckan i Visby. Materialet belyser bl a med hjälp av statistik bibliotekens betydelse för medborgarna. Begreppet informationskompetens förklaras och broschyren innehåller även fem förslag för att Sverige ska stå väl rustat inför

framtiden. Materialet är i första hand tänkt att användas gentemot tjänstemän och politiska beslutsfattare.

Ett Sverige i världsklass finns som pdf-fil på föreningens hemsida och kan beställas kostnadsfritt från föreningens kansli. Skicka beställningen till info@biblioteksforeningen.org

PAX

Svensk Biblioteksförening söker

HANDLÄGGARE/UTREDARE

Du är intresserad av bibliotekens samspel med andra politikområden med särskild inriktning mot forskning, utbildning och sambandet mellan informationsförsörjning, kunskap och tillväxt.

Dina arbetsuppgifter

- Följa och analysera biblioteks-, forsknings- och utbildningspolitiken samt utvecklingen inom området.
- Utarbeta sammanställningar av tillgängliga data.
- Framställa rapporter och utarbeta förslag som stöd för föreningens opinionsbildande- och biblioteksutvecklande arbete.
- Delta i genomförandet av föreningens verksamhetsplan.
- Företräda och representera föreningen i olika sammanhang.
- Delta i det internationella arbetet.
- Samarbeta med föreningens medlemmar i olika sammanhang och grupper.

Intresserad? Läs mer på vår hemsida

www.biblioteksforeningen.org

Sista ansökningsdag 14 september.

Svensk Biblioteksförening, Box 3127, 103 62 Stockholm.

Brita Grauman, Ulf Larsson, Britta Lejon, Claes-Göran Jönsson och Birgit Ahlqvist var några av deltagarna vid seminariet i Almedalen.

Uppskattat seminarium i Almedalen

VEM BRYR SIG om småföretagens informationsförsörjning? Det var temat för Svensk Biblioteksförerings seminarium under Almedalsveckan i Visby i början av juli. Vid seminariet presenterade generalsekreterare Niclas Lindberg en ny undersökning som visar att en majoritet (54%) av de som regelbundet deltar i kompetensutveckling för arbetslivet använder bibliotekens tjänster. Undersökningen visar också att hälften av alla 16-29-åringar använder biblioteken för sina studier och att entreprenörer i kompetensutveckling oftare använder sig av bibliotekens tjänster än icke-entreprenörer.

Vid seminariet presenterade Brita Grauman och Birgit Ahlqvist från Företagsservice på Folkbiblioteken i Lund sin verksamhet. I den efterföljande debatten som leddes av föreningens ordförande Britta Lejon medverkade kulturnämndsordförande Claes-Göran Jönsson från Lund, Ulf Larsson från Nutek, Christer Östlund från Strängnäs kommun och Roland Lexén från Sveriges Kommuner och Landsting.

– Biblioteken har en allt viktigare funktion som kvalificerade informationsförsörjare för kunskap, innovationskraft, utveckling och tillväxt, sa Niclas Lindberg. Rätt använda kan biblioteken bidra inte bara till kulturell utveckling, utan också att andra mål om utbildningsnivå, företagande och tillväxt kan nås.

Niclas Lindberg presenterade föreningens senaste undersökning som visar att 6 av 10 svenskar under förra året deltog i någon form av organiserad kompetensutveckling. Tre av 10 av alla som kompetensutvecklar sig använder biblioteket. Entreprenörer i kompetensutveckling, kanske inför företagsstart eller utveckling av företaget, använder sig oftare än icke-entreprenörer av bibliotekens tjänster i sina studier.

Undersökningen, som är gjort av Synovate Temo, ger ett starkt stöd för att biblioteken måste utveckla sin service för olika målgrupper. 7 av 10 invånare ser sig som entreprenörer och en stor del av dessa använder biblioteken i sin kompetensutveckling. Med en anpassad service för att möta småföretagarens behov av informationsförsörjning kan biblioteken stimulera entreprenörskap och företagande.

Att det är valår i år märktes mycket tydligt under Almedalsveckan som i år lockade ett rekordstort antal arrangörer att delta, 175 st. Förutom de politiska partierna fanns en rad organisationer på plats och sammantaget genomfördes över 200 olika programpunkter. Förutom Svensk Biblioteksförening fanns även t ex DIK Bibliotekarieförbundet på plats. Vid deras seminarium föreläste Svanhild Aabø från Norge om Bibliotekets värde.

PAX

Min Ella –föregående års bästa barn- och ungdomsbok!

Svensk Biblioteksförnings barnboksplaketter går i år till Kajsa Isakson, Gunilla Ingves och Jonathan Lindström.

FOTO: CATO LEIN

Kajsa Isakson.

NILS HOLGERSSON-PLAKETTEN, för föregående års bästa barn och ungdomsbok tilldelas Kajsa Isakson för ungdomsboken *Min Ella*. Juryns motivering: Kajsa Isaksons debutroman *Min Ella* ger oss en trovärdig inblick i två tonårsflickors skolvardag. Genom att använda brevgenren och därmed skriva i jag-form lyfter Kajsa Isakson fram kaos, utsatthet och mobbning där ilskan och ångesten känns ända in i hjärtat. Romanen använder ungdomarnas eget språk och den ibland fragmentariska texten har en nerv som stundtals ger läsaren gåshud.

Min Ella fyller en plats med sin öppenhet och genom att den tydligt solidariserar sig med de unga och ger ett hopp inför framtiden.

ELSA BESKOW-PLAKETTEN, för föregående års bästa svenska bilderbok för barn eller den bäst illustrerade svenska barnboken, tilldelas Gunilla Ingves för hennes bilderboksserie om Nalle Bruno med bl.a. *Nalle Brunos vinter* i 2005 års utgivning. Juryns motivering: Med sin akvarellpenna skildrar Gunilla Ingves ömsint och kärleksfullt den unika mikro-

värld som öppnar sig när hon likt genom ett förstoringsglas fokuserar på allehanda småkryp såsom myror, grodor och gräshoppor och blommor, grässtrån och spindelnät. I berättelsen finns också plats för små hisnade äventyr och kalas i vänners glada lag. Gunilla Ingves ger oss sin hyllning till naturen med respekt, förståelse och en gedigen kunskap. Nalle Bruno-serien som stimulerar till både lek och ansvar för naturen är och förblir en klassiker för barn och vuxna.

CARL VON LINNÉ-PLAKETTEN, för föregående års bästa faktabok för barn eller ungdomar, tilldelas Jonathan Lindström för faktaboken *Allt om universum: stjärnor, galaxer och kosmiska mysterier*. Juryns motivering: *Allt om universum: stjärnor, galaxer och kosmiska mysterier* kan läsas som ett svindlande äventyr och samtidigt för att få fakta och för-

FOTO: KARIN ALFREDSSON

Jonathan Lindström.

djupad kunskap om rymden. Jonathan Lindström gör genom sin text det abstrakta konkret och förståeligt. Med överraskande bilder som utstrålar humor och lekfullhet förklarar han tid, avstånd, tyngdlag, energi m.m. Spontant går han i dialog med läsaren och bjuder likt en reseledare in såväl ung som vuxen till gemensamma upptäckter. Sammanlagt blir detta ett helgjutet verk som man känner ett stort förtroende för och gärna återvänder till.

Respektive pris består av glasplakett samt ett stipendium på 10 000 kronor.

Prisutdelning sker torsdagen den 21 september kl 15.00 under Bok & Biblioteksmässan i Göteborg. Juryn har bestått av **Ingrid Källström Nilsson**, ordförande, Rum för barn, Kulturhuset, Stockholm, **Annci Almqvist**, Trelleborgs bibliotek, **Sofia Lindblom**, (Specialgruppen för barnbibliotek), Askebyskolan, Stockholm, **Wiveca Friman**, Högskolan Kristianstad, **Lotta Hardeborn**, Uppsala stadsbibliotek och **Kajsa Noreen**, Kungsbacka bibliotek.

Pax

Sök resestipendier!

SVENSK BIBLIOTEKSFÖRENING delar varje år ut resestipendier. Avsikten är att fördjupa den enskildes bibliotekskunskaper. Sökanden ska vara enskild eller institutionell medlem i Svensk Biblioteksförning.

Ansökan ska innehålla motivering samt budget och en rapport ska lämnas senast en månad efter hemkomst.

Bidragsmottagare ska vara beredd att berätta om resan i vidare sammanhang muntligt och skriftligt. Bidragsmottagare ska framhålla att Svensk Biblioteksförning finansierat resan när den i olika sammanhang presenteras. Bidrag kan ges till 100 procent av kostnaderna.

Ansökningarna ska vara inne före 30 september till föreningens kansli, Box 3127, 103 62 STOCKHOLM. Ev frågor besvaras av Wiviann Wilhelmsson 08-545 132 32, e-post ww@biblioteksforeningen.org.

Bok & Bibliotek 2006

Bok & Biblioteksmässan i Göteborg 21–24 september erbjuder i år ett stort antal seminarier med biblioteksanknytning. Svensk Biblioteks-förenings huvudseminarium ”Storebror ser dig på biblioteket” handlar om hur myndigheternas jakt på terrorister hotar låntagarnas privatliv. Marian Koren, från Nederländernas biblioteks-förening, tar upp denna problematik bl a med exempel från hennes hemland. Seminariet är kl 17.00 på fredagen.

Seminarier och miniseminarier

To 10.00–10.45

Vi betalar inte – ännu!

Medverkande: Frode Bakken, Britt-Marie Häggström, Kjell Nilsson, Lena Lundgren. I samarb. med BiS – Bibliotek i samhälle

To 10.00–10.20

AdLibris bibliotekstjänster

Medverkande: Johan Wennborg, Jeanette Löfgren, Anna-Karin Dahlgren. Arr. AdLibris Bokhandel

To 10.30–10.50

Sport och läsning i kombination

Medverkande: Bodil Hennström, Kikki Flodell. Arr. SISU Idrottsutbildarna, Länsbiblioteket i Västerbotten och Västerbotten – Berättarnas län

To 10.30–10.50

Ljudbokens framtid på bibliotek

Medverkande: Fabian Fischer, Py Sandell. Arr. Elib

To 11.00–11.45

Barnbiblioteket i rummet och i rymden

Medverkande: Kristina Andersson, Regine Nordström, Gunilla Kindstrand. I samarb. med Luleå Stadsbibliotek och Norrbottens Länsbibliotek

To 11.00–11.20

Bibliotekens stöd till vuxnas lärande

Medverkande: Cecilia Gärdén, Angela Zetterlund. Arr. Bibliotekshögskolan

To 11.30–11.50

Vad händer med biblioteken efter valet?

Medverkande: Christer Hermansson, Kalle Güettler. Arr. Sveriges Författarförbund

To 12.00–12.45

Världens böcker till världens barn

Medverkande: Anna Gustafsson Chen, Lotta Olsson, Gunilla Borén, Kristina Rennerstedt, Larry Lempert. I samarb. med Statens kulturråd och Litteraturpriset till Astrid Lindgrens minne

To 12.00–12.20

Råsläts bibliotek – Extreme makeover

Medverkande: Bengt Albertsson, Christina Lundström, Lo Claesson. Arr. 2020 Mars Express

To 13.00–13.45

Morgondagens bibliotek

Medverkande: Johan Wiklund, Ulf-Göran Nilsson, Daniel Gunnarsson. I samarb. med DIK

To 13.00–13.20

Informationsdelning och samarbete

Medverkande: Ann-Sofie Axelson, Maria Spante, Diane H Sonnenwald. Arr. Chalmers och Bibliotekshögskolan

To 14.00–14.20

Framtidsteknik i barnbibliotek

Medverkande: Pontus Friberg, Elisabet Håkansson, Barbro Gülich, Hanna Svahn. Arr. 2020 Mars Express

Svensk Biblioteks-förenings monter (E01:26) finns på samma ställe som de senaste åren. Under torsdagen är föreningen värd för scenen i E-hallen där det förutom prisutdelning av barnboksplaketterna även blir gratisseminarier. På kvällen är det medlemsmingel i monter kl 18.00.

Här följer en sammanställning över merparten av de arrangemang som har biblioteksanknytning. För utförlig information om respektive punkt hänvisar vi till mässans hemsida eller programtidning.

To 14.30–14.50

SMiLE, en utveckling av skolbiblioteken

Medverkande: Anette Holmqvist, Bibi Eriksson, Gunnel Olsson. Arr. Myndigheten för skolutveckling

To 15.00–15.20

BTJ – framtid och tradition

Medverkande: Sophie Persson. Arr. BTJ

To 16.00–17.30 OBS! 90 min.

Europas bokskatt samlas på nätet

Medverkande: Elisabeth Niggemann, Toby Bainton, Gunnar Sahlin, Kjell Nilsson, Marius Snyders. I samarb. med Kungl. biblioteket

To 16.00–16.45

Översättaren – en censor?

Medverkande: Inger Johansson, Anna Gustafsson Chen, Maria Nikolajeva. I samarb. med Nätverket Den hemliga trädgården och Översättarcentrum

To 16.00–16.20

Hitta läslusten – det är aldrig för sent!

Medverkande: Anette Ekström, Dorith Karlsson, Anna Wilner, Conny Björkdahl. Arr. BTJ

Fredag

Fr 10.00–10.45

Ett samtida bibliotek 2013

Medverkande: Sofia Degermark, Pamela Schultz Nybacka, Simon Goldin, Christer Malmström, Inga Lundén, Kerstin Wixe, Ivan Jegers. I samarb. med Stockholms stadsbibliotek och Sveriges Arkitekter

Fr 10.00–10.20

Ordets frihet – bibliotekariens själ

Medverkande: Bo Westas. Arr. DIK

Fr 12.00–12.20

LekaSpråkaLära

Medverkande: Ulla-Britt Önnert, Annica Welander. Arr. Myndigheten för skolutveckling

Fr 13.00–13.20

Framtidsspaning om barns och ungdomars bibliotek

Medverkande: Mie Svennberg, Rebecka Nordström Graf, Eva-Lotta Stenberg-Hammarström, Ewa Kollberg. Arr. 2020 Mars Express

Fr 14.00–14.20

Vi har en plan!

Medverkande: Kalle Güettler, Olle Wendt, Niclas Lindberg. Arr. Nationella skolbiblioteksgruppen och Svensk Biblioteks-förening

Fr 17.00–17.45

Storebror ser dig på biblioteket

Medverkande: Marian Koren, Britta Lejon. Arr. Svensk Biblioteks-förening

Seminarier på scenen i E-hallen under torsdagen

To 10.00–10.20

Bibliotekshögskolan: Folkliga forskningsbibliotek eller vetenskapliga folkbibliotek?

To 10.30–11.00

DIK: Bibliotekariens värde

To 11.00–11.20

Våga = Vinna!

Malmö stadsbibliotek är landets enda folkbibliotek som är medlem i Kultur och Näringsliv. Bibliotekssponsoring innebär möjligheter att pröva nytt. Pernilla Warberg, Kultur och Näringsliv, Hanna Sjöberg och Eva Olson, Malmö stadsbibliotek berättar hur samarbetet kan gå vidare.

To 11.30–11.50

Forskningsbiblioteken och Open Access

Open Access är den engelskspråkiga termen för Fri tillgång till vetenskaplig information på Internet. Svensk Biblioteksförning berättar hur forskningsbiblioteken har varit drivande i frågor kring den elektroniska publiceringen och hur biblioteken arbetar med dessa frågor idag.

To 12.00–12.20

Bibliotekshögskolan: Bolognaprocessen=förändring

To 12.30–12.50

Bibliotek 2.0 – Nya brukartjänster i den digitala samtiden

Stockholms stadsbibliotek och Axiell Bibliotek presenterar sitt utvecklingsprojekt.

To 14.00–14.20

Ett Sverige i världsklass

Svensk Biblioteksförnings generalsekreterare Niclas Lindberg presenterar fem förslag för en nationell biblioteksstrategi och en modern bibliotekspolitik.

To 15.30–15.50

Västerbottens läns landsting: Bok + bebis= kärlek

Prisutdelningar

To 15.00–15.20 på scenen i E-hallen

Svensk Biblioteksförnings barnboksplaketter

To 16.20–16.35 på scenen i E-hallen

Årets DAISY-bibliotek. Talboks- och punktskriftsbiblioteket.

To 14.30 DIK-förbundets monter Co5:49

Årets bibliotek

Med reservation för ev fel.

Välkomna på medlemsmingel under Bok & Biblioteksmässan i Göteborg

Torsdagen den 21 september kl 18.00

i vår monter E01:26

Avsluta mässdagen eller påbörja kvällen tillsammans med andra medlemmar i Svensk Biblioteksförning. Vi bjuder på förfriskningar!

Varmt välkomna!

Bok & Bibliotek 2006

**Storebror ser dig på biblioteket
Lagar som hotar biblioteksbesökarens privatliv – Fredag 22 september kl 17.00**

I jakten på terrorister har flera länder stiftat nya lagar som utvidgar polisens och åklagarens befogenheter. Ett exempel är amerikanska Patriot Act, som bl a ger FBI rätt att gå in i bibliotekens lånneregister och kontrollera vilka böcker som lånats ut. Liknande lagar är på gång i Storbritannien och Nederländerna. Hur ställer sig biblioteken till de nya lagarna? Vad gör bibliotekarier ifall de uppmanas att lämna ut uppgifter om en viss person, om alla som har lånat en viss video, om alla som har använt en bestämd dator? Marian Koren, Netherlands Public Library Association, tar upp dessa frågor med hjälp av exempel från Nederländerna och andra länder.

PRESENTATÖR: Britta Lejon, ordförande, Svensk Biblioteks-förening.

Seminariekort erfordras.

Välkomna!

SVENSK BIBLIOTEKS FÖRENING

Välkomna på Öppet hus!

I höst arrangerar Svensk Biblioteksförning vid två tillfällen Öppet hus på föreningens kansli, Saltmätargatan 3A i Stockholm. Det är torsdagen den 12 oktober och torsdagen den 16 november. Båda gångerna utlovas mingel och mat från kl 18.00.

50 personer är välkomna varje gång och du anmäler dig genom att antingen skicka ett mail till info@biblioteksforeningen.org eller faxa till 08-545 132 31. Först till kvarn gäller. *Glöm inte att ange vilken av kvällarna du önskar komma.*

Da antalet platser av brandskyddsskäl numera är begränsat kommer vi att bekräfta din anmälan alt informera om att det blivit fulltecknat. Vi kommer även att informera på vår hemsida om och när det blir fulltecknat.

Välkomna!

Utsikter och avsikter

Under sommaren har tidningarna innehållit flera debattartiklar kring biblioteksfrågor. Bl a har Svensk Biblioteksförerings generalsekreterare Niclas Lindberg debatterat barnkulturåret och bibliotekslagen.

Se barnkulturåret som en möjlighet

Det finns starka skäl att åter fokusera på barn- och ungdomsboken. Den folkbiblioteksstatistik, som Kulturrådet nyligen publicerade, visar att folkbibliotekens utlåning av barn- och ungdomsböcker fortsätter att sjunka. Ungefär samtidigt kom Förläggareförningens branschstatistik, som visar att försäljningen av barn- och ungdomsböcker efter några års uppgång åter vänt ner. Det är alarmerande. Det skrev Niclas Lindberg i en debattartikel som publicerades bl a i Sundsvalls Tidning (19/7), Värmlands Folkblad (21/7) och Blekinge Läns Tidning (28/7).

Alliansen i otakt med sina väljare

Folkpartiets, moderaternas och centerpartiets förslag att ta bort bibliotekslagen är märkligt, för partierna går inte i takt med sina väljare. Bibliotekslagen har nämligen ett mycket starkt stöd hos allmänheten. Bland de väljare som röstar på socialdemokrater, vänsterpartiet eller miljöpartiet är 95 procent positiva till lagen och vill ha den kvar. Motsvarande siffra hos de borgerliga väljarna är 85 procent - alltså även där ett klart stöd för lagen. Mot bakgrund av detta blir folkpartiets, centerpartiets och moderaternas förslag om att avskaffa bibliotekslagen än mer märkligt. De går helt enkelt inte i takt med sina egna väljare! Det skrev Niclas Lindberg i en debattartikel som publicerades i bl a Nya Wernlands-Tidningen (3/8-06), Skaraborgs Allehanda (5/8-06), Västerbottens Folkblad (4/8-06) och Gefle Dagblad (3/8-06).

Höstens konferenser

12-13 oktober, Tidaholm

Fängelsebibliotek i fokus

Arr: Svensk Biblioteksförerings specialgrupp för uppsökande social biblioteksverksamhet, Tidaholms stadsbibliotek och Regionbibliotek Västra Götaland

27 oktober, Stockholm

Mr Dewey och fru SAB – en konferens om klassifikation

Arr: Svensk Biblioteksförerings specialgrupp för katalogfrågor i samarbete med Svensk Biblioteksförerings kommitté för klassifikationssystem för svenska bibliotek (SAB-systemet)

17 november,

Katalogposter extra allt – Supersize your catalogue!

Huvudtalare: Patrick LeBoeuf från Frankrike

Arr: Svensk Biblioteksförerings specialgrupp för katalogfrågor och Svensk Biblioteksförerings kommitté för katalogisering

Mera information på vår hemsida, www.biblioteksforeningen.org

Välkomna!

Nya regionala rapporter

SVENSK BIBLIOTEKSFÖRENING presenterade i mitten av augusti rapporten "Regionala förutsättningar för kunskapssamhället". Rapporten gavs ut i 20 länsvisa versioner och är regionala bearbetningar av Statens Kulturråds folkbiblioteksstatistik för 2005.

– Vi vill att rapporterna ska bidra till att öka medvetenheten om bibliotekens betydelse för kunskap och utveckling på lokal nivå. Vi vill därför ge en bild av de lokala förutsättningarna för bibliotekens verksamhet. På så vis hoppas vi kunna bidra till ett ökat politiskt engagemang för biblioteken, säger Niclas Lindberg, generalsekreterare för Svensk Biblioteksförening.

Rapporterna finns på föreningens hemsida <http://www.biblioteksforeningen.org>.

PAX

Rättelse

I FÖRRA NUMRET av BBL skrev vi att avgående styrelseledamoten Henrik Åslund varit aktiv i Bibliotekarieförbundet. Detta är fel. Henrik var aktiv inom Svenska Bibliotekariesamfundet som år 2000 gick samman med SAB. Vi beklagar felet.

Har ni inte oss
i er tidskriftshylla
behöver ni ingen
tidskriftshylla ...

Komma – ny litterär
tidskrift med inriktning
på nyskriven litteratur

komma@bredband.net
www.bokinorr.nu/komma

Palestinagrupperna i Sverige

Bli medlem 100 kr

Prenumerera på
Palestina Nu

93 kr 42kr (studenterna 130 kr)

Pg 55 57 17-8

www.palestinagrupperna.se
info@palestinagrupperna.se
08-641 72 88

Kulturtidskriftsmontern B04:04
på Bok & bibliotek

Utbildning & Demokrati

Tidskrift för didaktik och utbildningspolitik

Utbildning & Demokrati
Utbildning & Demokrati
Education & Democracy
Utbildning & Demokrati
Education & Democracy
www.oru.se/pi/UD

INTERNATIONELLA TORGET

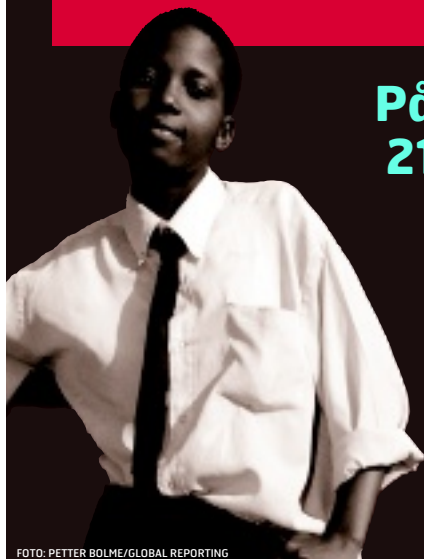

FOTO: PETTER BOLME/GLOBAL REPORTING

På Bok & Bibliotek 21–24 september i Göteborg

På våra scener ser du nära
200 programpunkter.

EFTER BOKEN

Access istället för bok. Hur förändras informationsbärandet i den digitala tidsåldern?

YTTRANDEFRIHET OCH MÅNGKULTUR

Vänner eller fiender? Begränsar ett mångkulturellt samhälle yttrandefriheten, eller kan det fördjupa den?

DET ÄR TUR ATT GENERALER INTE LÄSER BARNBÖCKER

Barnbokens kraft i förtryckarländer och diktaturstater.

Här bjuder organisationer, förlag och myndigheter in till en spännande mötesplats för debatt och litteratur med ett globalt perspektiv.

Alla våra programpunkter ingår i entréavgiften. www.internationelltorget.org

Välkommen till KB:s monter E 01:20

Möt KB:s experter på Bok & Biblioteksmässan för diskussioner och frågor kring det digitala biblioteket, såsom e-plikttag och e-leveranser, open access och KB:s digitaliseringsfabrik. LIBRIS och BIBSAM är på plats, det nya 13-siffriga ISBN presenteras. Svensk Bokkonst visas och KB:s vänförening Biblis erbjuder senaste numret av sin tidskrift. Lördag 23 september kl. 14 gästas montern av författaren och litteraturvetaren Carina Burman.

SEMINARIUM: EUROPAS BOKSKATT SAMLAS PÅ NÄTET. 21/9 KL. 16–17.30. PLATS MEDDELAS SENARE

Under namnet **i2010**, Digital Libraries, pågår ett omfattande digitaliseringsarbete på europeiska bibliotek. Målet är att göra samlingarna tillgängliga för allmänheten. Seminariet diskuterar aktuella frågeställningar kring detta, t. ex. upphovsrätten. Deltagare är Marius Snyders, EU-kommissionen, Elisabeth Niggemann, tysk nationalbibliotekarie och ordförande i CENL, Toby Bainton, chef

för SCONUL och ordförande i EBLIDAS upphovsrättsgrupp. **Presentatör:** Riksbibliotekarie Gunnar Sahlin.

Moderator: Kjell Nilsson, Kungl. biblioteket.

Språk: Engelska. **Tid:** Torsdag 21/9 kl. 16.00–17.30

FÖR AKTIVITETER OCH TIDER SE: WWW.KB.SE

National Library
of Sweden

Kalendarium

MAILA INFO TILL KALENDARIET: pax@biblioteksforeningen.org
FÖR VIDARE INFO SE <http://www.biblioteksforeningen.org>

11–16 september, Cluj-Napoca, Rumänien 10th European Conference of Medical and Health Libraries ARR: EAHIL MER INFO: www.eahil.net/conferences.htm	11–12 oktober, Borås Mötesplats inför framtiden ARR: Bibliotekshögskolan och Borås Stadsbibliotek MER INFO: www.hb.se/bhs/mot-esplats/index.htm	13–19 november, Över hela Norden Nordisk biblioteksvecka med Kura skymning Årets tema: M:ordet i Norden. Författartexter, årets affisch samt anmälan till Kura skymning hittar du på www.bibliotek.org ARR: Nordiska PR-föreningen för bibliotek MER INFO: www.bibliotek.org	30 november, Kulturhuset, Stockholm Att lyfta blicken och bryta mönster Att lyfta blicken och bryta mönster – Metoder för biblioteksutveckling. Våga och vilja förändring! Hur kan man genomföra nya idéer för att utveckla biblioteksverksamhet? Medverkande: Peter Alsby, länsbibliotekarie i Örebro län, Doris Dahlin, organisationskonsult, Stockholm, Christina Persson, Bibliotekschef vid Göteborgs stadsbibliotek, Lisa de Souza, länsbibliotekarie i Dalarnas län. Konferensen riktar sig till all bibliotekspersonal som vill utveckla sina arbetsmetoder ARR: Läns- och regionbiblioteken i Dalarnas, Stockholms, Sörmlands, Uppsala, Västmanlands och Örebro län.
11 september, Stockholm Yrkesetik för bibliotekarier och informationsspecialister En bibliotekaries yrkesvardag är full av etiska ställningstaganden. Ofta handlar det inte så mycket om vad som är rätt eller fel i lagens mening, utan mer om maggropskänslor och sunt förnuft. ARR: DIK Bibliotekarieförbundet, Svensk förening för informationsspecialister och de norska och isländska bibliotekarieförbunden MER INFO: www.dik.se/etikseminarium	12 oktober, Stockholm Öppet hus Svensk Biblioteksforening bjuder in medlemmar och vänner till Öppet hus på kansliet, Saltmätargatan 3A. Välkomna! ARR: Svensk Biblioteksforening	13–19 november, Över hela landet Nationell barnboksvecka Under den nationella barnboksveckan arrangeras en rad aktiviteter runt om i landet. Torsdagen den veckan har sedan 1999 även proklamerats av Svenska Barn som nationell läsdag för skolan. ARR: Svenska Barnboksintitutet m fl MER INFO: www.sbi.kb.se	
20 september, Göteborg ChALS 2006 Tema: /Bibliometri – Vad är det?/ – Aktuellt ämne för universitet och högskolor och deras bibliotek. Medverkar gör bl.a av Olle Persson, Umeå universitet. Mer information och anmälningsblankett kommer inom kort att finnas på www.lib.chalmers.se ARR: Chalmers bibliotek MER INFO: www.lib.chalmers.se	12–13 oktober, Tidaholm Fängelsebibliotek i fokus Fängelsebibliotek i fokus – nationell konferens kring arbetsformer och utveckling. Hur kan fängelsebiblioteken spela en roll i det livslånga lärandet och hur ska vi på bästa sätt möta våra användare? Dessa och andra frågor kommer att diskuteras på konferensen i Tidaholm i oktober. Här ges också ett unikt tillfälle att få besöka Tidaholmsanstalten med dess fängelsebibliotek. Konferensen ger också rika möjligheter till samtal och diskussioner med kollegor om det praktiska arbetet på landets fängelsebibliotek. Birgitta Persson, biblioteksansvarig på Kriminalvårdsverket, informerar och Birgitta Irvall ger en rapport från den nordiska fängelsekonferensen på Island i maj. ARR: Svensk Biblioteksforenings specialgrupp för uppsökande social biblioteksverksamhet, Tidaholms stadsbibliotek och Regionbibliotek Västra Götaland	16 november, Stockholm Öppet hus Svensk Biblioteksforening bjuder in medlemmar och vänner till Öppet hus på kansliet, Saltmätargatan 3A. Välkomna! ARR: Svensk Biblioteksforening	1 december, Stockholm Konferens om läroplaner och skolböcker Stockholms universitetsbibliotek tycker det är viktigt att kännedomen om läroplaner och skolböcker förs vidare på våra bibliotek. Därför planerar vi ett heldagsseminarium fredagen den 1 december 2006 med följande preliminära program: Eva Lindmark, kon-taktbibliotekarie i pedagogik på Stockholms universitetsbibliotek och med en lång bakgrund på Statens psykologisk-pedagogiska bibliotek, berättar om läroplaner och läroplansbibliografier under förmiddagen. Efter lunch blir temat läromedel och läromedelssamlingar ARR: Stockholms universitetsbibliotek
21–24 september, Göteborg Bok & Biblioteksmässan 2006 ARR: Bok & Bibliotek i Norden AB MER INFO: www.bok-bibliotek.se	13 oktober, Göteborg Från streckkod till chips – om RFID ARR: NABIS arbetsgrupp för RFID	17 november, Stockholm Biblioteket som öppet rum och offentlig mötesplats Vilken innebörd och konkretion ger vi denna nutida truism? Om kravet på tydlighet och behovet av definiering, precisering och artikulering. Vad vill man och menar man, hur ska det gå till, genomföras och tillämpas i en tid med ständigt ändrade förutsättningar? Med Hilde Ljödahl, Thorkild Holm Pedersen, Inger Eide-Jensen, Gunnar Sahlin, Nick Jones, Åsa Wirén Jonsson, Conny Persson och Per Kallstenius. ARR: Ikoner-Akademien MER INFO: www.btj.se/ikoner	2007
27 september, Lund Lustrum i Lund ”Lustrum i Lund” är en fortsättning på ”Lästrum i Lund 2001”. Konferensen vänder sig till skolbibliotekarier, barnbibliotekarier, skolledare och lärare inom förskola, grundskola och gymnasieskola. ARR: Lunds kommun i samarbete med Myndigheten för skolutveckling MER INFO: www.lund.se/lustrum	27 oktober, Stockholm Mr Dewey och fru SAB – en konferens om klassifikation ARR: Svensk Biblioteksforenings specialgrupp för katalogfrågor i samarbete med Svensk Biblioteksforenings kommitté för klassifikationssystem för svenska bibliotek (SAB-systemet)	17–19 november, Örebro Bokmässan på Örebro slott Årets tema är ”mångfald”. De författare som i dagsläget är klara för medverkan är Herman Lindqvist, Mikael Niemi, Mustafa Can, Lars Borgnäs, Jonas Hassan Khemiri, Emma Igelström, Maja Hagerman, Anna Jansson, Viveca Lärn, Xiao Rundcrantz, Kjell Johansson, Inger Alfvén, Carin Wirsén och Sandra Dahlén. ARR: Bokmässan Örebro Slott	23 april, Över hela landet Världsbokdagen MER INFO: www.varldsbokdagen.nu
7 oktober, Falkenberg Boken i Halland – en mäsä för halländsk litteratur ARR: Falkenbergs bibliotek, Halländska hembygdsrörelsen, Regionbibliotek Halland MER INFO: www.falkenberg.se/bibliotek	8–9 november, Göteborg Nationella studiedagar i samhällsvetenskap/ekonomi Mer information och anmälan: Kommer i augusti på www.ub.gu.se ARR: Göteborgs universitetsbibliotek som ansvarsbibliotek MER INFO: www.ub.gu.se	17 november, Katalogposter extra allt – Supersize your catalogue! Huvudtalare Patrick LeBoeuf från Frankrike – vi återkommer efter sommaren med mer information. ARR: Svensk Biblioteksforenings specialgrupp för katalogfrågor och Svensk Biblioteksforenings kommitté för katalogfrågor	23–25 maj, Stockholm Biblioteksdagarna 2007 ARR: Svensk Biblioteksforening
			11–14 juni, Stockholm 28th IATUL Conference ”Global Access to Science” 28th IATUL Conference ”Global Access to Science – Scientific Publishing for the Future” Scholarly Communication, Science Publishing, E-science är några av de utvecklingsområden som ingår i konferensprogrammet. Plats är Kungliga Tekniska Högskolans Bibliotek (KTHB). ARR: Teknologibiblioteken i samarbete med International Association of Technological University Libraries (IATUL) MER INFO: www.lib.kth.se/IATUL

Välkommen till Bok & Bibliotek 2006

i Göteborg 21-24 september
Vi finns i monter:

E03:19

VIP-afton för våra kunder
mellan 18-19.30 den 21/9
i vår monter på bokmässan!
Vi bjuder på vin, ostbricka och
nyheter!

Våra Nyheter

Mikromarc 2.6

Nytt meddelandecenter
med sms-funktion m.m.

Mikromarc Optima

Verksamhetsstöd på dina villkor

Percico 2006

Tilläggsinformation på poster

Ny hemsida

Bibliotekscentrum

Bibliotekscentrum Sverige AB
0470-532 530 eller
info@bibliotekscentrum.se

TOR Geneva

Se Axiells nyheter på Bok & Bibliotek!

Kom till vår monter E01:25 och besök vårt
elektroniska bibliotek!

I år har vi mycket spännande att visa:

- Bibliotek 2.0
- En komplett RFID-installation
- Nya självbetjäningsautomater
- LIBRA.SE – det nya DotNet-systemet
- BOOK-IT 5.0 – bl.a. med webb 2.0-funktioner
- FreeLib – den effektiva och kompletta skolmodulen
- NetLoan Wi-Fi – för det trådlösa bibliotekets säkerhet

Välkommen!

Bok & Bibliotek 21-24 september 2006
Monter E01:25 (vid ingången närmast
Scandinavium)

